

Jedziemy do wód w...

BIULETYN INFORMACYJNY NR 1-2
STOWARZYSZENIA GMIN UZDROWISKOWYCH RP

Jedziemy do wód w...

— LECZNICTWO — GOSPODARKA — EKOLOGIA —
— TURYSTYKA — KULTURA —

Krynica-Zdrój, maj 2005 r.

Biuletyn wydany przez:

Stowarzyszenie Gmin Uzdrawiskowych RP
33-380 Krynica-Zdrój, ul. Piłsudskiego 35/4
tel. (0*18) 477 74 50; fax (0*18) 477 74 51
www.sgurp.pl; sgurp@krynica.pl

Redakcja
Jan Golba
Katarzyna Rymarczyk-Wajda

Fotografie
Archiwum SGU RP

DTP
Hanna Bartkiewicz

Druk
P.P.H.U. JAS-POL POLIGRAFIA
33-380 Krynica-Zdrój, ul. Kraszewskiego 77
tel. (0*18) 477 74 80, 81
www.jas-pol.pl; jas-pol@jas-pol.pl

ISSN 1427-0900

Spis treści

Od redakcji	7
XIII Kongres Uzdrowisk Polskich w Nałęczowie (przedruk: Gazeta Zdrojowa)	10
Uchwała XIII Kongresu Uzdrowisk Polskich	19
„Problemy rozwoju społeczno-gospodarczego gmin uzdrowiskowych” (J. Golba)	21
Ustawa o uzdrowiskach – dalsze losy	
Spotkanie środowisk uzdrowiskowych w Warszawie w sprawie projektu ustawy o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym	37
Komunikat z posiedzeń Sejmu odnoszących się do problematyki uzdrowiskowej	43
Projekt ustawy o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym	44
Uwagi Zarządu SGU RP do projektu ustawy	75
Opinia Biura Studiów i Ekspertyz o poselskim projekcie ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym i uzdrowiskach	79
Sprawozdanie z działalności Międzyresortowego Zespołu ds. Uzdrowisk – przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 4 stycznia 2005 r.	84
Promocja krajowa i międzynarodowa	
TT Warsaw Tour & Travel w Warszawie	92
XI Międzynarodowe Targi Turystyczne w Kijowie	96
Międzynarodowe Targi Uzdrowiskowe „UITT 2005” w Kijowie (K. Rymarczyk-Wajda)	99

Z życia SGU RP

Samorządowy Oskar im. Grzegorza Palki	103
Małopolskie Forum Współpracy z Polonią w Nałęczowie	106
„Czarodziejska Góra” w Jedlinie-Zdroju wyróżniona w konkursie na najlepszy projekt Partnerstwa Publiczno-Prywatnego (K. Szemiel)	120
Pożar „Krakowiaka” w Iwoniczu-Zdroju	123
Interpretacja zapisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych w części dotyczącej opłat lokalnych	124

Referaty

„Uzdrowskie zakłady opieki zdrowotnej a procedura korzystania z ulg uznaniowych w świetle przepisów o pomocy publicznej (dr T. Wołowicz)	129
--	-----

XIV Kongres Uzdrowisk Polskich	147
Harmonogram obrad	148

Od redakcji

Witamy serdecznie wszystkich Czytelników, oddając do rąk Państwa kolejny numer biuletynu informacyjnego Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP „Jedziemy do wód w...”. Zamieszczamy w nim informacje, które odzwierciedlają problematykę uzdrawiskową poczynając od Kongresu Uzdrawisk Polskich w Nałęczowie.

Przebiegający w Nałęczowie pod dramatycznym hasłem „Ratujmy polskie uzdrawiska” XIII Kongres Uzdrawisk Polskich stał się impulsem do podjęcia działań mających na względzie przyszłość i rozwój polskich uzdrawisk. Priorytetowym zadaniem Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP jest podejmowanie działań zmierzających do likwidacji barier umożliwiających prawidłowy rozwój i funkcjonowanie uzdrawisk.

Ostatnie wydarzenia obrad sejmowych dotyczące skierowania projektu ustawy o lecznictwie uzdrawiskowym (przygotowany przez Klub Parlamentarnej Unii Pracy) do Komisji Sejmowych staną się być może szansą na stworzenie jednego aktu prawnego regulującego w pełni interesy lecznictwa uzdrawiskowego i gmin uzdrawiskowych. Przygotowany przez Ministerstwo Gospodarki przy naszym udziale projekt ustawy poświęcony funkcjonowaniu gmin uzdrawiskowych został pozytywnie przyjęty i uzyskał poparcie ze strony wielu posłów i instytucji biorących udział w pracach sejmowych. Żywimy nadzieję, że po 14 latach ciężkich zmaganiń uda się wreszcie stworzyć prawo, które zapewni prawidłowe funkcjonowanie gminom uzdrawiskowym i pozwoli na długofalowy rozwój polskich uzdrawisk.

Gdyby nie udało się stworzyć wspólnego projektu, będziemy przeciw projektowi poselskiemu, który nie zawiera żadnych satysfakcjonujących nas rozwiązań.

Na stronach niniejszego biuletynu znajdziecie Państwo sprawozdanie z prac Międzyresortowego Zespołu ds. Uzdrawisk, który powołany w dniu 2 lip-

ca 2003 r. jako organ doradczy Rady Ministrów ma za zadanie uregulowanie kwestii legislacyjnych, finansowych i własnościowych uzdrowisk.

Wjeście Polski do Wspólnoty Europejskiej to dla polskich podmiotów gospodarczych czas gruntownych transformacji, związanych z wdrożeniem nowych obowiązujących prawideł i procedur, ale przede wszystkim wyjątkowa szansa dla polskich miejscowości uzdrowiskowych. Polska jako nowy kraj członkowski przyciągający odmiennością kultury, niepowtarzalnym bogactwem przyrody, a w przypadku uzdrowisk przede wszystkim różnorodnością naturalnych surowców leczniczych, ma sporą szansę zaistnieć na europejskim rynku turystyczno-uzdrowiskowym, oferując zagranicznemu turyście i kuracjuszowi kompleksowe i profesjonalne usługi m.in. w ramach lecznictwa uzdrowiskowego. Mając na uwadze kształtowanie pozytywnego wizerunku polskich uzdrowisk oraz dążenie do wzmocnienia promocji produktu uzdrowiskowego, Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP we współpracy z Izbą Gospodarczą „Uzdrowiska Polskie” oraz Polską Organizacją Turystyczną uczestniczyło w edycjach targowych krajowych i zagranicznych tj. TT Warsaw Tour & Travel w Warszawie oraz Międzynarodowych Targach Turystycznych „Ukraine” 2004 i Targach Turystyczno-Uzdrowiskowych UIIT 2005 w Kijowie.

Od wielu lat polskie uzdrowiska dzięki staraniom władz samorządowych i podmiotów uzdrowiskowych przemodelowują się budując bogatą ofertę i zmieniając swój wizerunek pod klienta. Szczęólnego znaczenia nabiera w tej sytuacji umiejętne kreowanie i tworzenie nowych produktów, które mogą mieć istotny wpływ na rozwój regionu. W biuletynie prezentujemy jeden z najlepszych projektów inwestycyjnych w Jedlinie-Zdroju, wyróżniony w konkursie na najlepszy projekt Partnerstwa Publiczno-Prywatnego pn. „Czarodziejska Góra”.

Na prośbę naszych studentów zamieszczamy kolejny referat dra Tomasza Wołowca pt. „Uzdrowiskowe zakłady opieki zdrowotnej a procedura korzystania z ulg uznaniowych w świetle przepisów o pomocy publicznej”. Ze względu na rosnące zainteresowanie problematyką uzdrowiskową wśród młodzieży akademickiej zachęcamy przedstawicieli ośrodków dydaktycznych do publikowania na łamach naszego informatora materiałów naukowych, referatów poświęconych problematyce turystyczno-uzdrowiskowej.

Serdecznie zapraszamy do udziału w XIV Kongresie Uzdrowisk Polskich, który odbędzie się w dniach 12-15 maja 2005 r. w Kołobrzegu.

Tegoroczny Kongres Uzdrowisk Polskich przebiegający pod hasłem przewodnim „Tradycja i nowoczesność – dwa oblicza lecznictwa uzdrowiskowego” stanowi płaszczyznę do dyskusji nad stanem obecnym lecznictwa uzdrowiskowego, które w warunkach jednolitego rynku europejskiego może stać się stymulatorem rozwoju konkurencyjnej gospodarki naszego kraju.

Spodziewamy się, iż przez wymianę opinii i poglądów, przez przedstawicieli środowiska uzdrowiskowego sformułowane zostaną inspirujące wnioski i propozycje w zakresie zmian w strukturze własności uzdrowisk i wsparcia finansowego, niezbędnych do pełnego wykorzystania ogromnego potencjału, którym dysponują polskie uzdrowiska.

*Katarzyna Rymarczyk-Wajda
Kierownik Biura SGU RP*

XIII Kongres Uzdrowisk Polskich w Nałęczowie

„Wszyscy ratujmy polskie uzdrowiska!” – tak dr Wojciech Gucma, prezes Zarządu UUP, powitał w Nałęczowie gości i uczestników XIII Kongresu Uzdrowisk Polskich. Od 13 lat Kongres jest najważniejszym forum polskiego środowiska uzdrowiskowego. Po raz trzeci zorganizowały go wspólnie z Unią Uzdrowisk Polskich, Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP oraz Izba Gospodarcza „Uzdrowiska Polskie”. Wniosek z tego, że trzy ogólnopolskie organizacje sektora uzdrowisk mówią jednym głosem o problemach i kłopotach oraz proponują działania na rzecz poprawy sytuacji gmin i firm uzdrowiskowych.

Obrazy Kongresu przebiegały pod hasłem „Ratujmy polskie uzdrowiska”, bowiem sektorowi uzdrowiskowemu konieczne jest wsparcie i pomoc, a przynajmniej wyrównanie bardzo nierównych szans. Od chwili reformy systemu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych w 1999 r. branża uzdrowiskowa działa w niekorzystnym, wręcz wrogim otoczeniu prawno-ekonomicznym, co powoduje coraz trudniejszą, niemal dramatyczną sytuację coraz większej ilości firm uzdrowiskowych. Nieustannie resorty zdrowia i skarbu bombardowane są kolejnymi pismami i wnioskami, a stan rzeczy nie ulega poprawie. Cierpią na tym gminy i wszystkie, bez względu na rodzaj działalności, firmy uzdrowiskowe. Firmy uzdrowiskowe zostały w reformach ochrony zdrowia potraktowane jak niechciane dzieci, w przeciwieństwie do służby zdrowia, która była kilkakrotnie oddłużana i wspierana programami restrukturyzacyjnymi. Ministerstwo Skarbu Państwa, pełniące nadzór właścicielski nad 25 jednoosobowymi spółkami, nie podejmuje żadnych decyzji tworzących przyszłość tych firm. Ostatnie lata to swoiste wydzieranie sobie przez firmy i gminy uzdrowiskowe finansowych okrucichów, bo tylko tyle środków przeznacza się na rozwój gmin i wegetację firm uzdrowiskowych. Próbuje

się przy tym je poróżnić obniżając firmom od niedawna w ogóle nie płacone podatki, zmniejszając w ten sposób wpływy gminy, gminom zaś utratę dochodów rekompensować zwiększoną opłatą miejscową, co uderza w kuracjuszy. Pora z tym skończyć, musi się liczyć wspólny społeczny interes gmin i firm uzdrowiskowych. Należy mówić jednym głosem w obronie zagrożonej branży uzdrowiskowej, na rzecz wsparcia gmin i stworzenia firmom normalnych warunków gospodarowania.

Bariery rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego:

- spadek nakładów finansowych na lecznictwo uzdrowiskowe z 4,5% w 1998 r. do 1,16% budżetu NFZ w 2004 r. – najwyższy spośród wszystkich działań ochrony zdrowia,
- komercjalizacja byłych PPU i przekształcenie ich w jednoosobowe spółki Skarbu Państwa bez przyznania środków finansowych na: oddłużenie, zakończenie inwestycji i dokapitalizowanie utworzonych spółek,
- niemożliwość odliczania przez spółki podatku VAT od działalności leczniczej, gdyż zgodnie ze stawką są „zwolnione”, ponoszą zaś koszty zakupów z VAT,
- konieczność płacenia 22% VAT od produkowanych wód leczniczych i produktów uzdrowiskowych, kiedy producenci wód płacą 7%,
- wnoszenie wysokich opłat eksploatacyjnych za wydobywane na własne potrzeby surowce lecznicze,
- ponoszenie opłat za korzystanie ze środowiska,
- opłaty klimatyczne uderzające w osoby przyjeżdżające na kuracje,
- brak odmiennego określenia warunków techniczno-sanitarnych dla sanatoriów i szpitali uzdrowiskowych, uwzględniających ich częstą lokalizację w obiektach zabytkowych,
- skrócenie turnusów kuracyjnych z 24 do 21 dni i nie ponoszenie przez NFZ kosztów za pierwsze trzy dni niedojazdów pacjentów,
- brak jednolitego systemu podporządkowania i finansowania szkół specjalnych przysanatoryjnych.

Rozwiązania tych problemów znalazły się w pierwotnym projekcie ustawy o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym, opracowanym przez zespół powołany pod koniec 2002 r. Podczas dalszych prac nad ustawą korzystne dla uzdrowisk rozwiązania wykreślono.

Od lewej: Jan Golba – Prezes Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP, Wojciech Gucma – Prezes Unii Uzdrowisk Polskich, Jolanta Sielicka – Prezes Izby Gospodarczej „Uzdrowiska Polskie”

Wystąpienie Leszka Dzierżewicza – Członka Zarządu SGU RP podczas sekcji pn. „Problemy kształtowania ładu przestrzennego w miejscowościach uzdrowiskowych”

Jerzy Szymańczyk
Wiceprezes Zarządu UUP

W poszukiwaniu nowego modelu działalności uzdrowisk

Wykorzystanie obiektów lecznictwa uzdrowiskowego przez kuracjuszy instytucjonalnych wynosi obecnie 50-60%. Widać z tego, że uzależnienie przedsiębiorstw-spółek od środków finansowych z systemu ubezpieczeniowego jest bardzo duże, a więc i ryzyko gospodarcze wysokie. Trudności budżetowe państwa wskazują, że finansowanie lecznictwa uzdrowiskowego nie ulegnie poprawie, a nawet można spodziewać się jego pogorszenia, dlatego poszukiwanie dróg rozwoju dla przedsiębiorstw uzdrowiskowych skierowane być powinno na wolny rynek. Konieczne jest przyjęcie strategii marketingowej skierowanej na kreowanie popytu na usługi lecznictwa uzdrowiskowego i pozyskiwanie kuracjuszy komercyjnych z kraju i z zagranicy. W tym celu niezbędne jest przystosowanie obiektów sanatoryjnych, szpitalnych, zakładów przyrodoleczniczych oraz infrastruktury uzdrowiskowej do standardów europejskich, przy wykorzystaniu środków pomocowych z UE. Duże firmy uzdrowiskowe wymagają pilnego wsparcia finansowego poprzez systemowe programy rządowe. Jego brak spowoduje ich szybką marginalizację na rynku uzdrowiskowym, a w konsekwencji likwidację.

Klasyczna definicja lecznictwa uzdrowiskowego czy świadczeń uzdrowiskowych funkcjonująca w Polsce, występuje jedynie w krajach po transformacji ustrojowej oraz niektórych landach Niemiec, Szwajcarii, Austrii i częściowo we Francji. Coraz częściej to pojęcie ustępuje w uzdrowiskach europejskich usługom zdrowotnym typu wellness, public health, fitness, beauty czy spa, traktowanym jako kompleksowe działania relaksacyjne, odnowy biologicznej, rekreacji i sportu w ramach turystyki zdrowotnej.

Uzdrowiska polskie i europejskie łączy wspólna cecha: bez względu na to, kiedy powstawały, podstawą leczenia były naturalne surowce lecznicze lub klimat. Obecnie na skutek zmiany stylu życia, popyt na nowe usługi i panującą modę, obok tradycyjnej formy leczenia uzdrowiskowego opartej na naturalnych surowcach, pojawiła się nowa konkurencyjna terapia. Wellness oznacza stan dobrego samopoczucia fizycznego i psychicznego. Jest to swoista filozofia życia, która ma zapewnić harmonię ciała, umysłu,

emocji i ducha, czyli terapia poprzez zdrowy styl życia, skierowana do ludzi czynnych zawodowo z objawami np. wypalenia zawodowego. Fenomenem wellness zajmuje się m.in. Światowa Organizacja Zdrowia, nigdy bowiem ludzkość nie przykładała takiej wagi do zdrowego stylu życia.

Można postawić tezę, że w Europie funkcjonują dwa typy terapii: lecznictwo uzdrowiskowe w klasycznym ujęciu oraz dynamicznie rozwijająca się turystyka uzdrowiskowa powiązana z lecznictwem uzdrowiskowym, działająca na jego bazie, ale wykazująca wiele cech odrębnych. Wydaje się, że typowe lecznictwo uzdrowiskowe przeżywa stagnację, a właściwie regres. W tej sytuacji każdy zarządzający firmą musi zadać sobie pytanie: Czy nadszedł czas dokonania zmian w dotychczasowym charakterze prowadzonej przez firmę działalności? Jak głębokie powinny być te zmiany? Czy jednak nie stosować zarządzania w oparciu o zrównoważony poziom rozwoju terapii klasycznej i innowacyjnej?

Sukces firmy na konkurencyjnym rynku w tym również uzdrowiskowym zależy od jej zdolności dostosowania się do ciągłych zmian zachodzących w otoczeniu, ale też stwarza konieczność podjęcia skutecznej walki z konkurencją. Sprawdzona droga do sukcesu rynkowego prowadzi również poprzez realizację strategii kompleksowej jakości. Stąd w przyjęciu strategii przedsiębiorstw uzdrowiskowych istotne jest uwzględnienie kategorii jakości oraz oczekiwań i potrzeb klientów. Zarządzanie przez jakość powinno stanowić ważny system zarządzania w każdej spółce.

Najnowsze teorie naukowe dotyczące rynku turystyki, wskazują na powstanie nowego nurtu rynku turystyki, nowego wymiaru turystyki zdrowotnej. Zmiana oferty uzdrowisk i przedsiębiorstw uzdrowiskowych, czyli zmiana kształtu produktu uzdrowiskowego, pozwoli na odmłodzenie uzdrowisk i nadanie im nowoczesnego charakteru miejscowości pełniących funkcje lecznicze i turystyczne. Nowy nurt rynkowy powinien być wspomagany oczywiście nowoczesnymi regulacjami prawnymi w postaci nowej ustawy o uzdrowiskach, lecznictwie uzdrowiskowym i gminach uzdrowiskowych. Wysoka jakość świadczenia usług uzdrowiskowych wsparta rozszerzeniem oferty uzdrowiskowej o nowe produkty oczekiwane przez kuracjuszy komercyjnych, a zależne od specyfiki poszczególnych uzdrowisk, wydają się być ważnymi elementami modelu działalności uzdrowisk.

Jan Golba
prezes Zarządu SGU RP

O przyszły kształt gmin uzdrawiskowych

Gminy uzdrawiskowe i działające na ich terenie podmioty uzdrawiskowe napotykać na bariery prawne nie pozwalające im właściwie funkcjonować. O ile wiele z nich jest słusznych i celowych, bo bez nich nie można sobie wyobrazić ochrony wartości uzdrawiskowych, o tyle inne są wyjątkowo sztuczne i hamujące rozwój. Problemy koncentrują się głównie na rozdźwięku między prawnymi zasadami funkcjonowania uzdrawisk, a istniejącą rzeczywistością, która daleko wyprzedziła obowiązujące prawo. Na stan i kondycję gospodarczą uzdrawisk ma wpływ przede wszystkim przeszłość, która po stronie Państwa pozostawiła instrumenty decydujące o:

- rozwoju ilościowym i jakościowym uzdrawisk,
- stanie środowiska naturalnego,
- standardzie bazy leczniczej i hotelowej,
- infrastrukturze technicznej i komunalnej,
- infrastrukturze uzdrawiskowej i turystycznej,
- procesie urbanizacji i rozwoju przestrzennego,
- estetyzacji uzdrawisk,
- ilości środków na prowadzenie lecznictwa uzdrawiskowego,
- poziomie kadr medycznych,
- rozwoju przemysłu alternatywnego.

Gospodarka uzdrawiskowa, jest przykładem najbardziej scentralizowanego systemu, w którym o tym co wolno, a co nie wolno w uzdrawisku, decyduje się nie na miejscu w uzdrawisku, a w Warszawie.

Chociaż brakuje środków na leczenie uzdrawiskowe i wiadomo, że niektóre obiekty a nawet całe uzdrawiska muszą zmienić swoją funkcję, bardzo trudno jest gminie czy przedsiębiorstwu pozyskać inwestora, gdyż ten doskonale wie, że nie otrzyma zgody na zmianę funkcji nieczynnego już sanatorium na hotel czy pensjonat, bo obiekt jest położony w strefie A. Choć wiadomo, że w pionie lecznictwa uzdrawiskowego nie powstaną dodatkowe miejsca pracy (bo tej nie ma dla już zatrudnionych) nie pozwala

się wprowadzać do uzdrowisk nowych obiektów typu Spa, a inwestor, który chce budować wyciągi narciarskie rezygnuje, bo opłaty za wylesienie drzew pod trasy tak podrażają inwestycję, że czynią je nieopłacalną. Czy jesteśmy aż tak bogaci, że nie chcemy tego zmienić?

Działający przed wojną Związek Uzdrawisk Polskich był współtwórcą ustawy z 1922 r. o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym. To Związek najlepiej wiedział jak mają funkcjonować uzdrowiska i uzyskał liczne przywileje od Rządu dla uzdrowisk o charakterze użyteczności publicznej. Dziś obserwujemy zupełnie inną sytuację, która prowadzi do stanu nieokreśloności i braku jakichkolwiek perspektyw.

Dawny Związek zwracał uwagę na problemy społeczno-gospodarcze miejscowości uzdrowiskowych stwierdzając, że: „Wszystkie wysiłki nie dadzą pełnych rezultatów, jeśli uzdrowiska nie będą otoczone wybitną opieką przez władze administracyjne, skarbowe i komunikacyjne, jeśli nie zdołają wyjednać w nich wyjątkowych (choćby z chwilowym, drobnym uszczerbkiem dla ogólnego stanu finansowego) ustępstw i zarządzeń”. Jak z tego widać, 70 lat temu uzdrowiska walczyły o rozwiązania, o których dziś możemy tylko pomarzyć. Miały swoją reprezentację, w głosy której z uwagą wsłuchiwał się Rząd.

Związek w swoim sprawozdaniu z 1936 r. pisał: „Na skutek osobistych i pisemnych interwencji do najwyższych czynników miarodajnych włącznie, Związek ma możliwość pozytywnego załatwiania wielu spraw: podatkowych, celnych, drogowych i komunikacyjnych, inwestycyjnych, kredytowych i in. Ujawnia się to w całym szeregu przychylnych dla uzdrowisk zarządzeń Ministerstw, przede wszystkim Opieki Społecznej, Komunikacji, Skarbu, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa, Spraw Wewnętrznych i Wojskowych oraz Izb Parlamentarnych, jak również w urzędach wojewódzkich, dyrekcjach kolejowych, bankach państwowych itp.”.

To zdanie dedykuję wszystkim, którzy mają wpływ na przyszły kształt uzdrowisk.

Jolanta Sielicka
prezes IG „Uzdrowiska Polskie”

Co wstrzymuje rozwój firm uzdrowiskowych?

Usługi uzdrowiskowe, lecznicze i turystyczne stały się elementem gry rynkowej w skali europejskiej i światowej. Polska może sprostać konkurencji, ale wiele spraw wymaga analiz i rozwiązań, gdyż hamują działalność firm świadczących te usługi.

- systemem ubezpieczenia powinien być objęty całokształt usług leczniczych i oferowanych w ramach turystyki zdrowotnej,
- brak naliczania podatku VAT w niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej z tytułu usług leczniczych (7% m.in. we Francji, Niemczech),
- brak uregulowań odnośnie zwrotu VAT pacjentom z krajów spoza UE,
- brak kategoryzacji obiektów i uzdrowisk, a informacje o nich zamieszczane w folderach i Internecie nie odzwierciedlają w pełni kategorii, standardu obiektu i całokształtu usług,
- nadmiar obciążeń podatkowych i ich wysokość przytłacza rozwój firm,
- taksa klimatyczna powinna być dodatkowym dochodem gmin uzdrowiskowych, a nie zastępować dochody własne,
- należy rozważyć możliwość opłacania pobytu przez pacjentów komercyjnych po powrocie z uzdrowiska, zapewniając jednocześnie usługodawcy finansowanie zrealizowanych usług (tak jest m.in. w Niemczech i Wielkiej Brytanii),
- brak funduszy wspierających przedsiębiorstwa, aby spłaty ich zadłużenia wynikające m.in. z niedojazdów czy złego sezonu przełożyć na dłuższy okres,
- ciągle obawa zmniejszenia środków na leczenie uzdrowiskowe przez NFZ. W ramach kalkulacji kosztów skierowań nie uwzględniane są nakłady na inwestycje, działalność techniczną, doposażenie w aparaturę.
- umiejscowienie spraw uzdrowiskowych między resortami Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Skarbu, Ministerstwa Gospodarki i Pracy, Ministerstwa Środowiska nie sprzyja nadaniu ukierunkowanej polityki państwa,

- środki będące w dyspozycji gmin uzdrowiskowych nie wystarczają na pokrycie potrzeb i ochronę walorów uzdrowiska (np. orkiestry zdrojowe, rewitalizacja zabytków, utrzymanie deptaków i parków, oświetlenie),
- rozwój usług uzdrowiskowych, poszerzenie oferty pacjentów i turystów zagranicznych wymagają znajomości języków obcych i odpowiedniego poziomu obsługi,
- reklama i promocja związana z pozyskiwaniem klientów zagranicznych powinna należeć nie tylko do jednostki oferującej świadczenia, lecz również do gminy lub być realizowana centralnie,
- brak wyodrębnionej jednostki naukowo-badawczej zajmującej się uzdrowiskami, za wyjątkiem AM w Bydgoszczy,
- potrzeba szerszej, masowej popularyzacji lecznictwa uzdrowiskowego i turystyki zdrowotnej zwłaszcza wśród lekarzy, którzy mogą zachęcić pacjentów komercyjnych do korzystania z tej formy leczenia,
- konieczność zapewnienia bezpieczeństwa klientom uzdrowisk poprzez instalowanie ciągłego monitoringu również na trasach spacerowych i terenach otwartych przeznaczonych dla turystów,
- katalogi z cennikami powinny być opracowane z wyprzedzeniem min. 6 miesięcy, dlatego ważny jest stały kurs złotego pozwalający na stabilne prognozowanie cen.

UCHWAŁA
XIII KONGRESU UZDROWISK POLSKICH
Nałęczów 30.09-3.10.2004

Uczestnicy XIII Kongresu Uzdrowisk Polskich, obradującego pod hasłem: RATUJMY POLSKIE UZDROWISKA, powodowani troską o przyszłość polskich uzdrowisk, uznają za najważniejsze dla naszej branży uregulowanie niżej wymienionych problemów:

1. Jednoznaczne ustawowe określenie roli i miejsca lecznictwa uzdrowiskowego w systemie ochrony zdrowia w naszym kraju,

2. Uchwalenie przez Sejm RP ustawy o gminach, uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym uwzględniającej stanowisko środowiska uzdrowiskowego,

3. Określenie przez Ministerstwo Skarbu Państwa wizji funkcjonowania i dalszego rozwoju spółek uzdrowiskowych Skarbu Państwa, w tym przesądzenie o rodzajach ich własności,

4. Stworzenie systemu wsparcia finansowego dla publicznych podmiotów uzdrowiskowych, zaś dla pozostałych spółek Skarbu Państwa - opracowanie systemu prywatyzacji jako sposobu pozyskania środków finansowych na ich dalszy rozwój,

5. Stworzenie możliwości rozliczania podatku VAT przez wszystkie firmy uzdrowiskowe, celem wyrównania szans gospodarowania i rozwoju,

6. Utworzenie systemu wsparcia finansowego dla gmin uzdrowiskowych realizujących specyficzne zadania publiczne,

7. Określenie funkcji jaką ma pełnić opłata miejscowa w miejscowościach uzdrowiskowych i przekształcenie jej w celową, powszechną takse uzdrowiskową pobieraną w uzdrowiskach oraz podatek turystyczny, pobierany w miejscowościach turystycznych,

8. Podjęcie działań na rzecz systematycznego zwiększania budżetowych nakładów na lecznictwo uzdrowiskowe w celu przeznaczania na ten cel minimum 2% budżetu NFZ,

9. Stworzenie przez Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Ochrony Środowiska i POT preferencji dla rozwoju oraz promocji turystyki uzdrowiskowej w miejscowościach i gminach uzdrowiskowych,

10. Ustalenie przez władze centralne zasad użytkowania górniczych złóż wód leczniczych i borowin w miejscowościach uzdrowiskowych oraz określenie zasad nieodpłatnego przekazania gminom uzdrowiskowym odwiertów geotermalnych zlikwidowanych i tzw. „zastanowionych”, celem zagospodarowania wód geotermalnych dla celów balneologicznych oraz pozyskiwania z nich w przyszłości „czystej” energii cieplnej i elektrycznej,

11. Dokonanie zmian w programach pomocowych Unii Europejskiej w celu stworzenia realnego systemu wsparcia gmin i firm uzdrowiskowych,

12. Zakończenie prac Międzyresortowego Zespołu do spraw Aktywizacji Społeczno-Gospodarczej Uzdrawisk, usunięcie barier prawnych i ekonomicznych dotyczących działalności gospodarczej na terenie uzdrowisk, w tym szczególnie zniesienie restrykcyjnych przepisów w zakresie opłat za przedwczesne wylesienie lasów pod inwestycje uzdrowiskowe i turystyczne, oraz zmian zasad inwestowania w strefach ochrony uzdrowiskowej,

13. Podjęcie działań na rzecz utworzenia wspólnej ogólnopolskiej organizacji środowiska uzdrowiskowego pod nazwą Związek Uzdrawisk Polskich.

Uczestnicy zobowiązują organizatorów XIII Kongresu do przekazania władzom centralnym, celem realizacji, niniejszej uchwały oraz do opracowania i przekazania władzom oraz uczestnikom – materiałów XIII Kongresu Uzdrawisk Polskich.

Przedruk: Gazeta Zdrojowa Nr 3-4 2004

* Wszystkie wystąpienia kongresowe zostały zebrane i wydane w formie oddzielnej publikacji przez Unię Uzdrawisk Polskich.

Na prośbę naszych czytelników zamieszczamy wystąpienie Jana Golby – prezesa Zarządu Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP pt. „Problemy rozwoju społeczno-gospodarczego gmin uzdrawiskowych”, zaprezentowane podczas XIII Kongresu Uzdrawisk Polskich w Nałęczowie.

Jan Golba
prezes Zarządu SGU RP

Problemy rozwoju społeczno-gospodarczego gmin uzdrowiskowych

Na pozór wydawać by się mogło, że problemy rozwoju społeczno-gospodarczego gmin uzdrowiskowych są takie same jak i innych gmin nie mających na swoim terenie uzdrowisk. Wydawać by się także mogło, że problem funkcjonowania podmiotów uzdrowiskowych wiąże się nierozdzielnie ze świętym prawem popytu i podaży, a nie z żadnymi innymi szczególnymi zasadami, czy specyficznymi warunkami funkcjonowania wyróżniającymi je od innych podmiotów.

Wydawać by się tak mogło także i z tego powodu, że gminom uzdrowiskowym i podmiotom uzdrowiskowym działającym na ich terenie, od kilkunastu już lat odmawia się nadania statusu uwzględniającego ich specyfikę i odrębność uzasadniając to w zasadzie jednym „**nie może być szczególnego uprzywilejowania gmin uzdrowiskowych w zakresie uzyskiwania dodatkowych dochodów, nie może być szczególnych systemów wsparcia finansowego tych gmin i nie może być szczególnego uprzywilejowania podmiotów gospodarczych tylko z tego powodu, że prowadzą one działalność uzdrowiskową**”. Działalność ta bowiem daje gminom przewagę nad innymi gminami, a społeczność lokalna żyje w unikatowym miejscu.

Zastanówmy się więc chociaż przez chwilę, czy chodzi tu o jakiś szczególny system wsparcia czy uprzywilejowania, czy też być może chodzi o równoprawne zasady i wyrównanie szans rozwoju. Konstytucja, która jest podstawowym aktem prawnym w Państwie mówi o równoprawnym traktowaniu wszystkich podmiotów gospodarczych, o poszanowaniu prawa własności i obowiązku zapewnienia gminom odpowiednich środków finansowych na realizację nałożonych na nie zadań.

I gdyby te konstytucyjne zasady faktycznie były stosowane do gmin uzdrowiskowych i działających na ich terenie podmiotów, zapewne w 2001 roku prezydent podpisałby ustawę o uzdrowiskach, lecznictwie uzdrowiskowym i gminach uzdrowiskowych, a w 2004 roku Senat nie odrzuciłby uchwalonej przez Sejm ustawy.

Jak dotąd wszelkie projekty aktów prawnych, które powstają bez naszego przyzwolenia czy nawet sprzeciwie co do wprowadzanych rozwiązań, godzą w powszechnie obowiązujące prawo.

Zastanawia nas, dlaczego Minister Zdrowia który wyzbył się wszelkich instrumentów nadzoru nad uzdrowiskami i lecznictwem uzdrowiskowym lansuje od lat rozwiązania, na które nie godzą się środowiska uzdrowiskowe. Dlaczego Państwo nie mając środków na zapewnienie prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na odpowiednim poziomie, próbuje instrumentami prawnymi ograniczyć swobodę gospodarowania gmin uzdrowiskowych.

Dlaczego nie potrafi stworzyć systemów wsparcia dla gmin i podmiotów prowadzących działalność uzdrowiskową, a równocześnie wpływa władczo na zagospodarowanie przestrzenne gmin uzdrowiskowych, na decyzje lokalizacyjne, na sposób wykorzystania naturalnych surowców leczniczych, a więc de facto decyduje o rozwoju gospodarczym gmin i kondycji ekonomicznej podmiotów prowadzących działalność uzdrowiskową, a nawet aktywności gospodarczej ich mieszkańców.

Wydawać by się mogło, że władze gmin uzdrowiskowych i funkcjonujące na ich terenie podmioty są tak nieporadne w swoim działaniu, że muszą być ściśle nadzorowane przez władze z Warszawy, które rzekomo lepiej znają ich problemy niż oni sami. Czasami odnosimy wrażenie, że traktuje się nas jak dzieci, które należy uczyć podstawowej wiedzy, aby przypadkiem nie zrobiły sobie krzywdy.

Tymczasem nasza wiedza o uzdrowiskach, o podmiotach uzdrowiskowych i gminach uzdrowiskowych zarówno w naszym kraju jak i w innych państwach europejskich jest wyjątkowo duża i zapewniam, że nie chcemy sami sobie zrobić krzywdy poprzez bezrozumne działania, ale chcemy dawać miejsca pracy swoim mieszkańcom, a nie generować bezrobocie, chcemy stworzyć godne warunki dla właściwego rozwoju uzdrowisk. Wspomniałem już, że problemy rozwoju społeczno-gospodarczego gmin uzdrowiskowych różnią się od problemów innych gmin, a tylko w niektórych sferach działania, które dotyczą zaspakajania potrzeb swoich mieszkańców są podobne.

Zanim jednak powiem o problemach rozwoju społeczno-gospodarczego gmin uzdrowiskowych pozwólcie Państwo, że zacytuję fragment obowiązującego dokumentu rządowego opublikowanego w Monitorze Polskim Nr 26 z 1999 r. odnoszącego się do zagospodarowania przestrzennego kraju. „**Aby**

gospodarka turystyczna spełniała funkcję głównego czynnika napędzającego rozwój, celowe jest podporządkowanie jej potrzebom innych dziedzin: rolnictwa, leśnictwa, usług i przemysłu w taki sposób, aby ukształtować wielofunkcyjne i ekologicznie uwarunkowany system gospodarowania wiążący współzależnie całą gospodarkę i zagospodarowanie przestrzenne tej rozległej strefy. Turystyka jako zjawisko społeczne, a jednocześnie dziedzina gospodarki wpisuje się we wszystkie układy rozwiązań społeczno-gospodarczych kraju: społeczny, ekonomiczny, ekologiczny i przestrzenny. Jest ona źródłem koniunktury gospodarczej dla kilkunastu dziedzin gospodarki, która bierze udział w procesie organizacji i realizacji obsługi turystów i podróżnych. Sektor podróży i turystyki, jako sektor usługowy charakteryzujący się wysokim udziałem pracy ludzkiej jest największym generatorem miejsc pracy na świecie”.

Przyznacie Państwo, że w tych kilku zdaniach zawarto całą diagnozę turystyki i określono prognozę szans. Wyznaczono też pięć głównych zadań rządowych wśród których znalazło się także odniesienie do uzdrawisk. Zadanie to brzmi cytując: „**Tworzenie dogodnych warunków do funkcjonowania, transformacji i harmonijnego rozwoju uzdrawisk i innych miejscowości klimatycznych jako ważnych społecznie ośrodków wyjazdów leczniczych i profilaktycznych, a także wypoczynkowo-turystycznych. Zadaniem szczególnym jest unowocześnienie infrastruktury uzdrawisk i kreowanie nowoczesnej oferty zdrowotnej i turystycznej konkurencyjnej na rynkach europejskich**”.

Nie ma żadnych wątpliwości, że zadania sformułowane w tym dokumencie brzmią wyjątkowo poważnie i obiecująco. Tymczasem w działaniu operacyjnym, prawda jest o wiele bardziej prozaiczna.

Niestety jak dotąd nie doczekaliśmy się żadnych rozwiązań prawnych czy finansowych mogących znacząco wpłynąć na rozwój lecznictwa uzdrowiskowego i turystyki w gminach uzdrowiskowych, a jedynym resortem, który podejmuje próby uregulowania tych kwestii jest resort gospodarki. To przy jego udziale i z jego inicjatywy powstał przy Premierze Międzyresortowy Zespół do Spraw Aktywizacji Społeczno-Gospodarczej Uzdrawisk. To

przy jego udziale i za jego wolą przeprowadzono prace badawcze mające zdiagnozować stan polskich uzdrowisk i wypracować model produktu uzdrowiskowego. Niestety jest to jedyny resort, który dobrze i swobodnie porusza się w problematyce uzdrowiskowej i który za wszelką cenę próbuje usunąć bariery prawne jakie są przeszkodą w miarę swobodnego rozwoju uzdrowisk, który poszukuje systemu wsparcia finansowego i uruchomienia programów pomocowych.

Niestety tych słów nie mogę odnieść do innych resortów, które zachowują się bądź to zachowawczo bądź to nie mając żadnych umocowań prawnych w tym zakresie, próbują wprowadzić władcze systemy prawne przyporządkowujące im (zresztą niezgodnie z prawem) samorządy lub podmioty gospodarcze prowadzące działalność uzdrowiskową.

Zanim jednak odniosę się do tych działań, pozwólcie Państwo, że syntetycznie przedstawię, a potem w miarę szczegółowo omówię zasadniczy temat odnoszący się do problemów rozwoju społeczno-gospodarczego gmin uzdrowiskowych.

W tym gronie chyba już nikogo (no może z małymi wyjątkami) przekonywać nie muszę, że gmina uzdrowiskowa to obszar na którym z racji posiadania na swoim terenie uzdrowiska obowiązują zupełnie **inne reguły gospodarowania niż w innych gminach**. Obszar ten został poddany daleko idącym ograniczeniom rozwoju przede wszystkim po to, aby chronić walory uzdrowiskowe, które są podstawą bytu uzdrowisk. Branżowe ustawodawstwo polskie bardzo szczegółowo reguluje kwestie określonych nakazów i zakazów obowiązujących w gminie uzdrowiskowej. Uzupełnia je prawo miejscowe, które bądź to doprecyzowuje niektóre nakazy czy zakazy, bądź też w wykonaniu ustaw tworzy nowe przepisy wprowadzające określone zasady czy reguły postępowania, mające jeszcze spotęgować istniejące formy ochrony.

Podstawowym aktem prawnym, z którego wciąż wynikają określone zasady funkcjonowania uzdrowisk jest kompletnie zdezaktualizowana ustawa o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym z 1966 r. Ale ustawa ta nakłada na gminy następujące zadania:

- **rozwijanie gospodarki miejscowej z uwzględnieniem potrzeb lecznictwa uzdrowiskowego oraz jednostek wczasowych i turystycznych,**
- **czuwanie nad tym, aby warunki naturalne uzdrowiska nie uległy zniszczeniu, ograniczeniu lub zniekształceniu,**

- **prowadzenie jednostek gospodarczych zaspakajających potrzeby zakładów lecznictwa uzdrowiskowego,**
- **zaspakajanie potrzeb kuracjuszy w zakresie urządzeń komunalnych, kulturalnych i usługowych.**

Zadania te doprecyzowała ustawa kompetencyjna z 27 maja 1990 r. oraz przepisy ustaw i prawo o ochronie przyrody, prawo o ochronie środowiska, prawo o ochronie gruntów rolnych i leśnych, prawo geologiczne i górnicze, ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a także przepisy prawa miejscowego takie jak: akty prawne wojewody, samorządów lokalnych i statut uzdrowiska .

Z przepisów tych wynikają rozliczne obowiązki dla gmin uzdrowiskowych lub też ograniczenia aktywności gospodarczej tych którzy chcą ją na terenie uzdrowiska przejawiać.

Jednakże żadna z tych ustaw nie mówi, skąd gmina ma wziąć środki na realizację tych zadań i gdzie przedsiębiorca ma skierować swoją aktywność gospodarczą.

Jakie to są zadania:

- gospodarowanie terenami z uwzględnieniem potrzeb lecznictwa uzdrowiskowego oraz spełnienie wymagań dla stref ochrony uzdrowiskowej (strefa A,B,C). Zadanie to wynika zarówno z przepisów ustawy o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym z 1966 r. jak też ze statutu uzdrowiska wydanego na podstawie tej ustawy. Wynika także z przepisów ustawy o lasach na podstawie których wokół uzdrowisk tworzy się tzw. **lasy ochronne** oraz z niektórych aktów prawnych wojewodów o ustanowieniu tzw. **strefy chronionego krajobrazu** lub też **parków krajobrazowych**.

Rygory określone w przywołanych wyżej przepisach wyzwalają cały łańcuch zależności, na końcu którego znajduje się inwestor, który dziwi się, że plan zagospodarowania gminy uzdrowiskowej jest bardzo trudny do uzgodnienia bo uzgadnia go poza wieloma innymi instytucjami także: Minister Zdrowia, Okręgowy Urząd Górniczy, Dyrektor Parku Krajobrazowego, Konserwator Przyrody, Wydział Ochrony Środowiska w sumie coś około 30 instytucji. Inwestor dziwi się, że w gminach uzdrowiskowych obowiązują jakieś dziwne zasady, bowiem żąda się od niego zachowania na działce 70% powierzchni biologicznie czynnej oraz uzgodnienia projektu decyzji lokalizacyjnej z Ministerstwem Zdrowia. O ile żądania zachowania 70% powierzchni biologicznie czynnej jest bezzasadne, bo nie wynika to z żąd-

nych przepisów – to uzgodnienie decyzji lokalizacyjnej z Ministrem Zdrowia wynika z art. 53 i 60 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jest to wyjątkowo uciążliwe. Choćby z tego powodu zdecydowanie domagamy się skreślenia art. 53 z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym gdyż uważamy, że opiniowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przez Ministra Zdrowia w zakresie zagospodarowania obszarów ochrony uzdrowskiej i uzgodnienie projektu planu zagospodarowania przestrzennego z Ministrem Zdrowia w podobnym zakresie jest wystarczające i nie ma potrzeby aby urzędnik z MZ z Warszawy uzgadniał jeszcze decyzję lokalizacyjną, która jest wydawana na podstawie obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego.

Mnożenie instytucji uzgadniających decyzje o warunkach zabudowy nie tylko wydłuża proces inwestycyjny, ale rodzi u inwestorów przekonanie o wyjątkowo biurokratycznym sposobie postępowania administracji rządowej i samorządowej. Tworzy także niepotrzebne koszty i naraża inwestora na niepotrzebny stres. Często też uzgodnienia warunków inwestowania nie ograniczają się jedynie do zapisów w planie zagospodarowania przestrzennego, ale do stawiania warunków nie wymaganych żadnymi przepisami. Tak więc im więcej uzgodnień tym więcej pokus, aby wprowadzać własne warunki, a tym samym stwarzać realne zagrożenia dla procesów inwestycyjnych lub wręcz do wycofywania się inwestorów z uzdrowisk.

Uważamy także, że powinien być zmieniony restrykcyjny zapis w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych wprowadzający jednorazowe i stałe bardzo wysokie opłaty za tzw. przedwczesne wylesianie. **Opłata ta skutecznie hamuje w uzdrowiskach górskich rozwój przemysłu alternatywnego** jakim jest budowa stacji narciarskich.

Oznacza to, że **hamuje równocześnie tworzenie nowych miejsc pracy w uzdrowiskach przy braku jakichkolwiek możliwości innego rozwoju, nie godzącego w wartości uzdrowskowe.**

Uważamy, że można wprowadzić zupełnie inne ograniczenia polegające np. **na zakazie wylesiania większej powierzchni niż 1% zalesionej powierzchni gminy.** W zamian można wprowadzić obowiązek zalesiania powierzchni wielokrotnie większej. Odbędzie się to w

większości z dobrym skutkiem dla jakości lasu, bowiem w wielu przypadkach wylesia się lasy o bardzo niskiej wartości biologicznej i tak wymagające przebudowy.

Kolejnym problemem występującym w gminach uzdrowiskowych jest :

- Ochrona **warunków naturalnych uzdrowiska** i spełnienie wymagań w zakresie dopuszczalnych norm zanieczyszczenia powietrza i hałasu.

O ile we wszystkich gminach ochrona środowiska naturalnego odbywa się na ogólnych zasadach, to w uzdrowiskach ta ochrona jest bardzo daleko posunięta. Uzdrowisko musi bowiem spełniać zaostrzone wymagania określone Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska i to w zakresie przewidzianym dla uzdrowisk. Normy te dotyczą zanieczyszczeń powietrza oraz poziomu hałasu i są niezwykle kosztowne w realizacji. Jest to zresztą jeden z warunków jakie muszą być spełnione aby miejscowość mogła się stać uzdrowiskiem.

Z kolei **tworzenie warunków dla funkcjonowania zakładów** lecznictwa uzdrowiskowego oraz rozwoju infrastruktury komunalnej w celu zaspakajania potrzeb osób przebywających w celach leczenia uzdrowiskowego jest jednym z najkosztowniejszych zadań gmin i wywołującym najwięcej emocji, bowiem warunki te muszą być tworzone w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju.

Zrównoważony rozwój w uzdrowisku występuje już od wielu, wielu lat zanim jeszcze pojawił się w sposób oficjalny w teorii literatury odnoszącej się do problemów zagospodarowania przestrzennego i dokumentach planistycznych .

W uzdrowisku zrównoważony rozwój powinien zapewnić trwałość bogactw naturalnych (wody, powietrza, gleby) i biologicznej różnorodności poprzez zintegrowanie ochrony środowiska z innymi dziedzinami życia (ekonomicznymi, społecznymi, przestrzennymi). Zrównoważony rozwój, to nie tylko ochrona, ale też konserwacja czyli dbanie o to co jest i zapobieganie negatywnym zmianom oraz rewaloryzowanie czyli likwidowanie szkód i przywracanie zaburzonej równowagi.

W uzdrowiskach generalnie zakłada się, że lecznictwo uzdrowiskowe powinno pełnić funkcję nadrzędną w stosunku do turystyki, rekreacji i sportu czy modnych dziś nowych form odnowy biologicznej. Zakłada się, że **uzdrowisko powinno spełniać wyjątkowo zaostrzone wymagania w zakresie:**

- ochrony środowiska,
- ładu przestrzennego i urbanistycznego,
- ochrony krajobrazu,
- lesistości i zieleni,
- infrastruktury technicznej,
- infrastruktury uzdrowskiej.

Są to oczywiście bardzo kosztowne wymogi, ale ich realizacja daje szansę na stworzenie podstaw do funkcjonowania zakładów lecznictwa uzdrowskiego. Przypomnę tylko, że w modelowych rozwiązaniach dotyczących np. kształtowania ładu przestrzennego i urbanistycznego przyjmuje się, że:

- nie powinna być zachwiana naturalna chłonność w zakresie urbanizacji co oznacza, że nie powinno być więcej niż 8-10 kuracjuszy na 1 ha zieleni, 20-30 mieszkańców na 1 ha powierzchni,
- parki powinny być nie mniejsze niż 5 ha,
- ciągi spacerowe nie powinny przekraczać 8-15% powierzchni w większym parku i 15-20% w mniejszym parku,
- lasy powinny zajmować w optymalnie urządzonych uzdrowskach nie mniej niż 40% powierzchni gminy,
- udział terenów zieleni w stosunku do zainwestowanych terenów nie powinien być mniejszy niż 50%,
- w uzdrowskach górskich obowiązuje zakaz zabudowy terenów o spadku powyżej 20° i powyżej 650 m n.p.m.

Oczywiście nie sposób w tym wystąpieniu omówić wszystkich warunków jakie powinny spełniać modelowe uzdrowska, ale dodać należy, że te szczególne wymogi odnoszą się także do infrastruktury uzdrowskiej i komunalnej. Jest to między innymi obowiązek posiadania pełnej kanalizacji sanitarnej, wysypiska, oczyszczalni ścieków, ale też posiadania i utrzymania dużych terenów zieleni, promenad spacerowych, deptaków itp. To wszystko są wymogi, które rodzą określone problemy i które wymagają zdecydowanie wyższych nakładów niż to ma miejsce w innych gminach.

Także działalność gospodarcza prowadzona na terenie uzdrowsk jest wyjątkowo specyficzna i niosąca za sobą określone problemy.

Na terenie uzdrowsk działają podmioty gospodarcze, które zaliczane są z reguły do sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Ich pozycja eko-

onomiczna jest z reguły słaba i często zamiast aktywnie rozwijać się, same szukają pomocy w formie zwolnienia lub obniżenia podatków. To właśnie słaba kondycja finansowa tych podmiotów zdecydowała, że wystąpiły one o obniżenie stawek podatku od nieruchomości. O ile zabieg ten z punktu widzenia celów doraźnych uznać należy za słuszny (bo nastąpiła pewna poprawa sytuacji ekonomicznej tych podmiotów), to z punktu widzenia systemu i z punktu widzenia strategicznego nie przyniesie on oczekiwanych rezultatów, bowiem gmina pozbawiona tych dochodów docelowo musi zmniejszyć nakłady na infrastrukturę zewnętrzną, na promocję uzdrowiska, na poprawę dostępności komunikacyjnej. **To przy postępującej komercjalizacji usług, w skumulowanym efekcie, objawić się musi zmniejszeniem atrakcyjności uzdrowiska, na skutek pogorszenia zewnętrznego wizerunku uzdrowiska.** O ile nie mamy tu pretensji do podmiotów występujących, a takie rozwiązanie (poparte zresztą przez gminy co do idei) to mamy pretensje do Ministerstwa Finansów, które wiedząc o specyficznych zadaniach gmin uzdrowiskowych **nie znalazło żadnego systemowego rozwiązania**, aby zrekompensować gminom utracone dochody. Co więcej, w obecności szerokiego grona posłów zakwestionowało wyliczenia gmin stwierdzając, że dokona weryfikacji tych wyliczeń.

Po czym na posiedzenie Międzyresortowego Zespołu Do Spraw Aktywizacji Gospodarczej Uzdrowisk przedłożyło własne wyliczenia, które odnosiły się poza gminami uzdrowiskowymi także do takich gmin, jak: Bolków, Kowary, Trzebnica, Rogoźno, Łagów, Magnuszew, Komańcza, Łeba, Krynica Morska, Jastarnia, Ustroń czy Jastrzębie Zdrój.

Jeżeli Ministerstwo Finansów w tych miejscowościach widzi uzdrowiska, to nie dziwię się, **że jego opinia o naszej kondycji finansowej załączona jako komentarz do dochodów uzyskiwanych** przez te gminy jest dobra i MF nie widzi żadnej możliwości zrekompensovania gminom uzdrowiskowym utraconych dochodów. Pragniemy dodać, że takie pojmowanie roli gmin i ich zadań godzi w art. 167 Konstytucji, który wyraża tzw. zasadę adekwatności polegającej na tym, że samorządom zapewnia się środki adekwatnie do nałożonych zadań.

Jednak zapomniano, że te zadania, bez zabezpieczenia środków na ich realizację, nałożono ustawą kompetencyjną już 27 maja 1990 roku. W chwili obecnej mówi się, że gmina uzdrowiskowa nie wykonuje żadnych szczególnych zadań, tylko realizuje zadania takie same jak inne gminy. Je-

żeli tak jest w rzeczywistości, to skreślmy zapisy o zadaniach gmin uzdrowiskowych z ustawy kompetencyjnej i z innych ustaw, które na gminy uzdrowiskowe te zadania nakładają.

Uważamy też, że w sposób znaczący można byłoby poprawić kondycję finansową podmiotów prowadzących działalność uzdrowiskową poprzez wprowadzenie podatku VAT w stawce „0” na usługi lecznictwa uzdrowiskowego. Uważamy, że w tym zakresie niewłaściwie jest interpretowany art. 13 VI – Dyrektywy Rady Wspólnot Europejskich. Okazuje się bowiem, że VAT na usługi lecznictwa uzdrowiskowego wprowadziły Niemcy, Francja i Austria, a przecież kraje te są członkami Unii i nikt ich z niej nie wyklucza dlatego, że stosują VAT na te usługi.

Sądzimy, że interpretowanie usług lecznictwa uzdrowiskowego jako usług medycznych, przy innym rozumieniu tych usług w Unii, jest powodem dla którego nie wprowadzono VAT w Polsce.

W wielu polskich uzdrowiskach kondycja finansowa spółek uzdrowiskowych Skarbu Państwa jest bardzo zła. Niektóre z nich uzyskały wsparcie środkami finansowymi z pomocy publicznej, ale rodzi się pytanie o przyszłość tych spółek których baza się dekapitalizuje, które wyprzedają majątek aby mieć środki na bieżące utrzymanie. Które wciąż są zagrożone zwolnieniami grupowymi pracowników. Które egzystują, a nie rozwijają się.

Wydaje się, że czas najwyższy określić dla nich docelową strategię restrukturyzacyjną, a nie prowadzić tzw. **„prywatyzację pełzającą”**, która w swoich skutkach doprowadzi do wyprzedazy majątku, do zadłużenia i przejęcia tych spółek za długi. Proponowaliśmy ze swojej strony jasne określenie się w tej sprawie, bowiem kondycja spółek uzdrowiskowych Skarbu Państwa staje się dziś ogromnym wyzwaniem tak dla nich samych, jak i dla samorządów lokalnych gmin uzdrowiskowych gdzie bezrobocie jest wyjątkowo wysokie, a możliwości jego ograniczenia prawie żadne. Można jeszcze przez jakiś czas coś sprzedawać, można umarzać podatek, ale docelowo skutki takich działań będą wręcz tragiczne. Musimy także pamiętać o tym, że na rynku uzdrowiskowym nie jesteśmy sami i musimy mieć szanse konkurować z uzdrowiskami czeskimi, słowackimi czy węgierskimi, które przeszły ogromne przeobrażenia własnościowe i oferują bardzo bogatą ofertę. Dziś możemy powiedzieć, że wiele spółek uzdrowiskowych Skarbu Państwa, funkcjonuje jeszcze na rynku, dzięki wyjątkowym zdolnościom menedżerskim swoich dyrektorów, którzy potrafią sprze-

dać nawet pokoje bez węzłów sanitarnych i dzięki uporowi załóg, które godzą się na istniejący stan, bo praca w tych spółkach może być dla nich ostatnią w ich życiu przy takim rynku pracy.

Właśnie potrzeba tworzenia miejsc pracy w uzdrowiskach wiąże się nierozzerwalnie z likwidacją barier rozwojowych. A, że takie bariery rozwojowe są, chyba nikt nie ma wątpliwości. I aby je usunąć trzeba je zdefiniować.

„Gminy uzdrowiskowe podlegają daleko idącym ograniczeniom swojego rozwoju, a ustawowa swoboda prowadzenia działalności gospodarczej gwarantowana wszystkim podmiotom gospodarczym nie dotyczy gmin uzdrowiskowych”.

Na obszarze uzdrowiska, ustawowo wprowadza się określone ograniczenia lub nakłada obowiązki dla gmin i podmiotów gospodarczych polegające między innymi na:

- ograniczeniu lub całkowitym zakazie prowadzenia określonej działalności gospodarczej,
- potrzebie uzgadniania lokalizacji obiektów budowlanych w uzdrowisku (uzgadniania z Ministrem Zdrowia oraz Urzędem górnictwem, decyzji o warunkach zabudowy – art. 53 ustawy o planowaniu przestrzennym),
- zakazie realizacji inwestycji, które mogłyby spowodować dyskomfort leczenia,
- wykonywanie kosztownych opracowań związanych z ochroną środowiska naturalnego, strefami ochrony uzdrowiskowej, wymogami prawa geologicznego i górnictwa,
- ponoszenie o 100% wyższych opłat z tytułu usuwania drzew i krzewów w uzdrowisku, co zazwyczaj czyni nieopłacalnymi inwestycje w zakresie budowy tras i wyciągów narciarskich (art.47 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody),
- ponoszenie zwiększonych o 50% opłat jednorazowych i rocznych za tzw. przedwczesne wylesienia lasów pod każdą inwestycję w tym również wyciągi i trasy narciarskie (art. 12 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych).

Te zakazy i obowiązki powodują, że swoboda aktywności gospodarczej mieszkańców gmin uzdrowiskowych jest mocno ograniczona.

Tymczasem dziś w naszym kraju największym problemem jest przede wszystkim generowanie nowych miejsc pracy i temu powinno być podpo-

rządkowane myślenie i działanie rządu i samorządu. A tu tak na dobrą sprawę, to nikt nie ma pomysłu jak te nowe miejsca pracy tworzyć. Mówimy o wzroście PKB jako jednym z czynników powodujących rozwój przedsiębiorczości, a w konsekwencji zmniejszającym bezrobocie, o usuwaniu barier hamujących rozwój tej przedsiębiorczości, o uruchomieniu środków unijnych wspierających jej rozwój.

Tymczasem dziś w przededniu pozyskania dużych środków z funduszy unijnych, gminy uzdrowiskowe i podmioty lecznictwa uzdrowiskowego działające w uzdrowiskach, są bardzo mocno zaniepokojone tym, że tak naprawdę to nie ma żadnych realnych do pozyskania funduszy wsparcia przewidzianych dla turystyki i uzdrowisk. Jedynym realnym funduszem, z którego gminy i podmioty gospodarcze działające w uzdrowiskach mogłyby skorzystać, jest ZPORR. Zachodzi jednak pytanie czy środki ze ZPORR-u zostaną wykorzystane na tworzenie miejsc pracy (w tym także w uzdrowiskach) czy zostaną przeznaczone na bieżącą konsumpcję lub realizację zadań niezbędnych dla mieszkańców, ale w żadnym horyzoncie czasowym nie tworzących miejsc pracy.

Dostępność tego funduszu na budowę infrastruktury turystycznej czy uzdrowiskowej jest iluzoryczna, bowiem siłę przebicia będą miały przede wszystkim wnioski gmin, na lokalne przedsięwzięcia typu szkoła, kanalizacja, oczyszczalnia, a nie projekty wzbogacające ofertę uzdrowiskową czy turystyczną typu infrastruktura turystyczna i uzdrowiskowa czy nowoczesne centrum lecznicze lub wypoczynkowe. Obserwując pierwszy nabór wniosków i politykę większości urzędów marszałkowskich widzimy, że środki te w większości skierowane zostaną na wzmocnienie infrastruktury dużych aglomeracji, w których wskaźnik bezrobocia jest stosunkowo niski.

Na szczęście dzięki uruchomieniu Zespołu do Spraw Aktywizacji Gmin Uzdrawiskowych udało się zwrócić uwagę na istniejący problem, i w uzupełnieniu zapisów do ZPORR udało się wprowadzić dodatkowy zapis, tj. Działania 1.4 „**projekty inwestycyjne gmin uzdrawiskowych nastawionych na rozwój funkcji leczniczo-wypoczynkowych**”. Ten zapis stwarza możliwości pozyskiwania bardzo dużych środków na infrastrukturę gmin i podmiotów uzdrawiskowych, ale jego mankamentem jest to, że dolna granica projektu wynosi 1 mln euro. Ta granica dla wielu gmin i podmiotów stanowić będzie barierę, którą trudno będzie pokonać.

Gminy uzdrawiskowe i działające na ich terenie podmioty uzdrawiskowe napotykają w swoim działaniu na wiele barier prawnych, nie pozwalających

im właściwie funkcjonować. O ile wiele z nich jest słusznych i celowych bo bez nich nie można sobie wyobrazić ochrony wartości uzdrawiskowych, o tyle wiele z nich jest wyjątkowo sztucznych i hamujących rozwój.

W czym więc tkwią problemy rozwoju społeczno-gospodarczego uzdrawisk?

Gdybyśmy mieli odpowiedzieć jednym zdaniem na tak postawione pytanie to należy stwierdzić, że **problemy te koncentrują się głównie na rozdzwieku pomiędzy ustalonymi prawnie zasadami funkcjonowania uzdrawisk, a istniejącą rzeczywistością, która daleko wyprzedziła obowiązujące prawo.** Na stan i kondycję gospodarczą polskich uzdrawisk ma wpływ przede wszystkim przeszłość, która po stronie suwerena, a więc Państwa pozostawiła wszelkie instrumenty, które decydowały o:

- rozwoju ilościowym ale i jakościowym polskich uzdrawisk,
- stanie środowiska naturalnego,
- standardzie bazy leczniczej i hotelowej,
- infrastrukturze technicznej i komunalnej,
- infrastrukturze uzdrawiskowej i turystycznej,
- procesie urbanizacji i rozwoju przestrzennego,
- estetyzacji uzdrawisk,
- ilości środków na prowadzenie leczenia uzdrawiskowego,
- poziomie kadr medycznych,
- rozwoju przemysłu alternatywnego.

Gospodarka uzdrawiskowa, jest przykładem najbardziej scentralizowanego systemu, w którym o tym co wolno, a co nie wolno w uzdrawisku, decyduje się do dziś nie na miejscu w uzdrawisku, a w Warszawie. I choć brakuje środków na leczenie uzdrawiskowe, choć wiadomo, że niektóre obiekty a nawet całe uzdrawiska muszą zmienić swoją funkcję, bardzo trudno jest gminie czy przedsiębiorstwu pozyskać inwestora, bo ten doskonale wie, że nie uzyska zgody na zmianę funkcji nieczynnego już sanatorium na hotel czy pensjonat, bo obiekt jest położony w strefie A. Choć wiadomo, że w pionie leczenia uzdrawiskowego nie stworzymy dodatkowych miejsc pracy (bo tej pracy nie ma dla już zatrudnionych) nie pozwalamy wprowadzać do uzdrawisk nowych obiektów typu „Spa”, a inwestor który chce budować wyciągi narciarskie rezygnuje z budowy, bo koszty opłat za wylesienie drzew pod trasy tak podrażają inwestycje, że czynią je

nieopłacalną . Czy my tak naprawdę jesteśmy aż tak bogaci, że nie chcemy tego zmienić? Czy my naprawdę wymagamy tak wiele? – wydaje mi się i nie tylko mnie się wydaje, że nie.

Kiedy tak często ostatnio zastanawiamy się nad przyszłością polskich uzdrowisk, kiedy nie możemy znaleźć wspólnego języka, który pozwoliłby ująć w normy prawne nasze chęci i dążenia - kiedy te chęci i dążenia rozbijają się o mur niemożności w Rządzie i Sejmie przychodzą mi na myśl przedwojenne rozwiązania prawne i zastanawiam się dlaczego wtedy polskie uzdrowiska potrafiły tak dobrze funkcjonować.

Kiedy myślę o obecnej strukturze własności polskich uzdrowisk to od razu przychodzi mi na myśl zawrotna cyfra ponad 300 uzdrowisk, zdrojowisk, miejscowości klimatycznych i kąpielisk morskich, które poddane zostały rygiem ustawy z 1922 r. i potrafiły się utrzymać na tym olbrzymim rynku, choć ich stan własności i kondycja ekonomiczna była przecież różna.

Zapewne wszyscy już wiedzą, że w okresie przedwojennym w Polsce były 2 uzdrowiska narodowe (Zakopane i Zaleszczyki), 6 uzdrowisk państwowych (Krynica, Busko, Ciechocinek, Druskienniki, Burkut i Szkło), 5 uzdrowisk komunalnych (Muszyna, Piwniczna, Otwock, Inowrocław, Delatyn), a pozostałe były własnością towarzystw lekarskich, spółek, kas chorych.

Ale na pewno nie wszyscy o tym wiedzą, że aż 24 uzdrowiska posiadały **charakter użyteczności publicznej**. były to: **Busko, Ciechocinek, Druskienniki, Inowrocław, Iwonicz, Jaremcze, Krynica, Krzeszowice, Lubień Wielki, Morszyn, Nałęczów, Ojców, Otwock, Rabka, Rymanów, Solec, Swoszowice, Szczawnica, Szkło, Truskawiec, Worochta, Zakopane, Zaleszczyki i Żegiestów.**

Proszę sobie wyobrazić, że w 1935 r. z uzdrowisk o charakterze użyteczności publicznej skorzystało aż 227 tys. kuracjuszy, a we wszystkich uzdrowiskach leczyło się i nabierało sił **450 000** kuracjuszy. Porównajmy to z obecnymi cyframi i zapytajmy w jakim jesteśmy miejscu.

I jeszcze jedna rzecz z historii. W roku 1910 w Krynicy powstał Krajowy Związek Zdrojowisk i Uzdrowisk przekształcony w 1920 w Polski Związek Zdrojowisk, Uzdrowisk i Kąpielisk Morskich z siedzibą we Lwowie, a następnie w 1926 w Związek Uzdrowisk Polskich z siedzibą w Warszawie.

Mówiąc o Związku Uzdrowisk Polskich pragnę zwrócić uwagę na fakt, że to właśnie Związek był współtwórcą ustawy o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym, która została opracowana siłami związku i jedynie

przy udziale radcy ministerialnego Kazimierza Prokla i dra Józefa Horzowskiego. To właśnie Związek najlepiej wiedział jak mają funkcjonować polskie uzdrowiska, i to Związek uzyskał liczne przywileje od Rządu aż dla 24 uzdrowisk mających charakter użyteczności publicznej.

Niestety dziś w tym zakresie obserwujemy zupełnie inną sytuację, która prowadzi do stanu nieokreśloności i braku jakichkolwiek perspektyw. Czytając diagnozę stanu polskich uzdrowisk, sporządzoną przez Związek Uzdrawisk Polskich w 1936 r. stykamy się z jakże znanymi nam dziś problemami:

- brak dogodnych połączeń komunikacyjnych,
- stosunkowo niski standard bazy hotelowej,
- zadłużenie podmiotów prowadzących lecznictwo uzdrawiskowe,
- słaba infrastruktura zewnętrzna.

O dziwo! – przy wyjątkowej w swoich rozwiązaniach ustawie z 1922 r. Związek Uzdrawisk mówił o wielkich problemach polskich uzdrowisk, wskazując na dobre przykłady zagraniczne, głównie na Włochy:

- gdzie 58% kuracjuszy uzdrawisk to kuracjusze zagraniczni,
- gdzie istnieje system wspierania inwestycji uzdrawiskowych i system udzielania tanich kredytów na budownictwo hotelowe i pensjonatowe (nawet na 50 lat),
- gdzie zbudowano autostrady i drogi do uzdrawisk.

Związek zwracał także uwagę, na występujące problemy społeczno-gospodarcze miejscowości uzdrawiskowych wręcz stwierdzając **„Wszystkie jednak wysiłki nie dadzą pełnych rezultatów jeśli nasze uzdrawiska nie będą otoczone wybitną opieką przez władze administracyjne, skarbowe i komunikacyjne, jeśli nie zdołają wyjednać w nich wyjątkowych (choćby z chwilowym, drobnym uszczerbkiem dla ogólnego stanu finansowego ustępstw i zarządzeń”**.

Jak z tego jednego zdania widać, 70 lat temu, polskie uzdrawiska walczyły o rozwiązania o których dziś my możemy tylko pomarzyć. Walczyły, choć miały nowoczesną ustawę, miały system wspierania uzdrawisk użyteczności publicznej, miały instytucje naukowe pracujące na rzecz uzdrawisk, miały swoje wydawnictwa prasowe („Nasze Zdroje”, „Przewodnik po Zdrojowiskach i miejscowościach klimatycznych”, tygodnik w postaci dodatku do Gazety Handlowej pn. „Gospodarstwo Uzdrawiskowe”, a w latach 1930-31 dwutygodnik „Echo Uzdrawisk”) i liczne wydawnictwa popularno-

naukowe. Miały także swoją reprezentację, w głosy której z uwagą wsłuchiwał się Rząd.

Związek w swoim sprawozdaniu z 1936 r. pisze: „**Na skutek osobistych i pisemnych interwencji do najwyższych czynników miarodajnych włącznie, Związek ma możliwość pozytywnego załatwiania wielu spraw: podatkowych, celnych, drogowych i komunikacyjnych, inwestycyjnych, kredytowych i innych. Ujawnia się to w całym szeregu przychylnych dla uzdrowisk zarządzeń Ministerstw – przede wszystkim Opieki Społecznej, Komunikacji, Skarbu, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa, Spraw Wewnętrznych i Wojskowych oraz Izb Parlamentarnych, jak również w urzędach wojewódzkich, dyrekcjach kolejowych, bankach państwowych itp.**”

To zdanie dedykuję tym wszystkim, którzy mają wpływ na przyszły kształt uzdrowisk.

Wystąpienie Jana Golby – Prezesa Zarządu SGU RP podczas Kongresu

Ustawa o uzdrowiskach – dalsze losy

Spotkanie środowisk uzdrowiskowych w Warszawie w sprawie projektu ustawy o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym

W dniu 18 listopada 2004 r. w Warszawie z inicjatywy Klubu Parlamentarnego Unii Pracy odbyło się spotkanie w sprawie projektu ustawy o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym.

W spotkaniu udział wzięli: Andrzej Aumiller – przewodniczący KP Unii Pracy, Kazimierz Sas – przewodniczący Poselskiego Zespołu ds. Uzdrowisk, posłowie Ewa Kralkowska (była Wiceminister Zdrowia), Zofia Grzebisz-Nowicka, Danuta Polak, Józef Kubica, Jerzy Muller, Jerzy Pasadyn – przewodniczący Naczelnej Rady Lekarskiej, przedstawiciele NSZZ „Solidarność”, FWP, Jolanta Sielicka – prezes Izby Gospodarczej „Uzdrowiska Polskie”, Piotr Kalmus – reprezentant Towarzystwa Balneologii i Medycyny Fizykalnej oraz władze Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych z prezesem Janem Golbą, V-ce Prezesem Wojciechem Fułkiem, V-ce Prezesem – Piotrem Komornickim i członkiem Zarządu Leszkiem Dzierżewiczem.

Wprowadzenia do projektu ustawy dokonała Ewa Kralkowska – Przewodnicząca Parlamentarnego Klubu Unii Pracy, która przypomniała, że nadal obowiązującą ustawą o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym jest ustawa z 17 czerwca 1966 roku, która w chwili obecnej nie stwarza ram prawnych zarówno dla funkcjonowania uzdrowisk, jak i lecznictwa uzdrowiskowego.

Trwająca od 13 lat „batalia” o unormowanie prawne polskich uzdrowisk jest dowodem na to jak trudną materią jest kwestia prawnego uregulowania uzdrowisk z uwzględnieniem interesów wszystkich środowisk. Zdają sobie z tego sprawę zarówno autorzy projektów ustaw, ale również zespoły ak-

tywnie uczestniczące w spotkaniach roboczych poświęconych właśnie tej tematyce.

Ustawa bowiem **musi pogodzić interesy lecznictwa uzdrowiskowego, placówek służby zdrowia z interesami gmin uzdrowiskowych**. Mamy już za sobą kilka projektów ustaw, w tym jedną ustawę zawetowaną przez prezydenta w 2001 i jeden projekt odrzucony w całości przez Senat w styczniu 2004 r. Nieudane próby legislacyjne, brak ostatecznego konsensusu ze strony wszystkich środowisk, i wreszcie niezwykle trudna wielowątkowa problematyka uzdrowiskowa zdecydowanie przytłacza zainteresowane strony, które tyle lat zabiegają o właściwie rozwiązanie. Mimo tak „czarnego scenariusza” ustawodawca, reprezentanci gmin uzdrowiskowych, kierujący uzdrowiskami i korzystający z leczenia uzdrowiskowego ponownie spotkali się aby jeszcze raz przedyskutować kolejny projekt ustawy o uzdrowiskach, który w dniu 14 października za pośrednictwem KP Unii Pracy został skierowany do łaski marszałkowskiej. Pani Poseł Kralkowska podkreśliła, że projekt nie ma ambicji uregulowania kwestii funkcjonowania gmin uzdrowiskowych, a ponieważ do tej pory ta trudna problematyka była powodem dla którego odrzucano kolejne projekty ustaw autorzy obecnej ustawy zdecydowali się na przygotowanie projektu bez kwestii związanych z funkcjonowaniem gmin uzdrowiskowych.

Przedstawiciele związków zawodowych branżowych i „Solidarność” oraz organizacji społecznych wyrazili zadowolenie, że Unia Pracy podjęła takie działania następstwem których jest kolejny projekt tak wyczekiwanej ustawy. Przedstawiciele związków zawodowych uczestniczący w spotkaniu uznali, że mimo drobnych potknięć merytorycznych ustawa jest satysfakcjonująca w zakresie zapisów dot. funkcjonowania lecznictwa uzdrowiskowego i uzdrowisk i zaapelowali o jak najszybsze uchwalenie zaproponowanej ustawy.

Pani Wiesława Taranowska – Wiceprzewodnicząca Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych zaapelowała do SGU RP o to, aby ta organizacja zgodziła się na zaproponowane rozwiązania ustawowe i nie blokowała prac nad uchwaleniem zaproponowanej ustawy.

Natomiast Zdzisław Skwarek – Przewodniczący Sekcji Krajowej Uzdrowisk oraz Jerzy Żoła – Wiceprzewodniczący w swoich wystąpieniach podkreślając właściwe rozwiązania zawarte w projekcie ustawy **zarzucili SGU RP zablokowanie uchwalenia poprzednich projektów ustaw i próbowali obarczyć SGU RP winą za to, że te projekty nie przeszły.**

Odnoszący się do tych wypowiedzi Jan Golba – Prezes SGU RP i Wojciech Fułek – V-ce Prezes podkreślali, że **szokującym wydaje się fakt, że po 14 latach ciężkich zmagania w pracach nad ustawą w niektórych środowiskach w tym także związkowych nadal panuje przekonanie, że gminy uzdrowiskowe mają stabilną i dobrą sytuację finansową, a oczekują od Państwa jakichś szczególnych przywilejów w postaci dotacji czy subwencji.** Gdy tymczasem te oczekiwania sprowadzają się jedynie do kwestii związanych z rekompensowaniem utraconych dochodów z tytułu obniżenia podatku od nieruchomości i wprowadzenia stabilnego źródła finansowania zadań uzdrowiskowych. Źródłem tym może być istniejąca taksa uzdrowiskowa ale zapisana jako stały i celowy dochód skierowany na realizację tych zadań.

Kilkakrotnie przedkładanie przez SGU RP wyliczenia dot. dochodów gmin uzdrowiskowych sygnalizujące o ciężkiej i wyjątkowo trudnej sytuacji samorządów nie przemawiały do projektodawców, a wręcz przeciwnie uznane zostały przez wielu jako ataki mające na uwadze powstrzymanie tworzonych rozwiązań prawnych.

Prezes Jan Golba zaznaczył, że ostatnia ustawa w dużym zakresie zadawała wszystkie środowiska. Nie udało się uregulować tylko dwóch kwestii: gospodarowania strefami A,B,C i rekompensaty z tytułu podatków od nieruchomości. Senat potwierdził stanowisko Zarządu SGU RP uznając naruszenie art. 167 Konstytucji, który wyraźnie mówi nam, że każda zmiana w zakresie zadań i kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, musi następować łącznie ze zmianami w podziale dochodów publicznych.

Przygotowane ostatnio przez Ministerstwo Finansów wyliczenia dot. dochodów gmin uzdrowiskowych dowiodły, że gminy uzdrowiskowe wydatkują o 13% więcej środków niż pozostałe gminy, a z analizy wynika, że te wydatki obejmują głównie zadania uzdrowiskowe i infrastrukturę uzdrowiskową. Nie mając środków na ich realizację gminy uzdrowiskowe chcą spełnić wymogi jakie są nałożone na uzdrowiska, a także pozyskać klienta komercyjnego zadłużają się, aby wykonać ciężące na nich zadania. **Średnie zadłużenie gmin uzdrowiskowych wynosi 28%, a to oznacza, że gminy te są zadłużone o 9,3% więcej od pozostałych gmin w kraju.** Powyższe dane potwierdzają stanowisko Zarządu Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych, który zabiega o wprowadzenie w przepisy systemu rekompensującego utracone dochody podatkowe.

Prezes zwrócił uwagę, że **SGU RP zabiega o rozwiązania systemowe, a nie o regulacje typu statutowego**. SGU RP zabiega o **zintegrowanie lecznictwa uzdrowiskowego z systemem ochrony zdrowia, korzystne rozwiązania finansowe dla spółek uzdrowiskowych (rozliczanie VAT), określenie zasad funkcjonowania spółek uzdrowiskowych Skarbu Państwa, utworzenia funduszy wsparcia inwestycyjnego dla podmiotów prowadzących działalność uzdrowiskową i dla gmin, zrekompensowanie gminom utraconych dochodów, korzystne rozwiązania dla inwestorów i podmiotów działających w branży uzdrowiskowej**.

Zdaniem Jana Golby przedłożony do opinii projekt choć z założenia ma regulować jedynie kwestie uzdrowiskowe i lecznictwa uzdrowiskowego to jednak wkracza w sferę funkcjonowania gmin nakładając na nie zadania bez zabezpieczenia środków co narusza art. 167 Konstytucji. Projekt wprowadza instytucję nadzoru Ministra Zdrowia nad gminami co także narusza zapisy Konstytucji, bo gminy nadzoruje Prezes Rady Ministrów i Wojewoda. Niejasna jest także instytucja jakiegoś super „Kontrolera” z ramienia Ministra Zdrowia.

Tworzenie uzdrowiska, to tak jak tworzenie obszaru ścisłej ochrony np. parku narodowego czy szczególnych zasad gospodarowania jak strefa ekonomiczna. Ale i w jednym i drugim przypadku nie dyskryminuje się gminy w zakresie dochodów, bo w przypadku zastosowania zwolnienia z podatku od nieruchomości w parku czy w strefie, **istnieje system wyrównywania ubytku tego dochodu**. Tego mechanizmu nie wprowadzono do tego projektu ani do żadnego innego.

Prezes Golba przywołał przepis art. 134 ustawy o ochronie przyrody **którym to przepisem zmieniono art. 7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych i zrekompensowano gminom utracone dochody z tytułu zwolnień podatkowych w parkach narodowych i krajobrazowych**.

Prezes zaznaczył, że z całym szacunkiem odnosi się do rezultatu prac Klubu Unii Pracy ale przy tych zastrzeżeniach nie można dopuścić do uchwalenia ustawy, która **marginalnie traktuje gminy uzdrowiskowe i nie stwarza solidnych ram prawnych dla funkcjonowania uzdrowisk**. Prezes uważa, że możliwe jest uchwalenie jednej ustawy regulującej także kwestie gmin uzdrowiskowych, bo tak czy tak w każdym projekcie dotykać się będzie sfery uprawnień gmin.

Kazimierz Sas – Przewodniczący Międzyparlamentarnego Zespołu ds. Uzdrowisk koordynujący od kilku lat prace legislacyjne wyraził ubolewanie, że ostatnia ustawa została odrzucona przez Senat. **Wystarczyło tylko uzyskać subwencję dla gmin uzdrowiskowych w ustawie o dochodach samorządu terytorialnego i byłoby po sprawie, a ustawa o uzdrowiskach zostałaby przyjęta** – podkreślał w swoim wystąpieniu.

Poseł zaznaczył, że w nowym projekcie ustawy w rozdziale 5 należy podejść systemowo, uwzględniając związek między leczeniem uzdrowiskowym a gminami uzdrowiskowymi. *Z pewnością uzgodnienia zawartości merytorycznej mogą być kłopotliwe, dlatego niezwykle ważne jest zrozumienie wszystkich środowisk.* **Poseł przestrzegł przedstawicieli Związku Zawodowego „Solidarność” przed obarczaniem SGU RP odpowiedzialnością za nie uchwalenie wcześniejszych projektów, bo okazało się, że to w właśnie SGU RP miało rację kiedy zarzucało niezgodność z Konstytucją i kiedy domagało się rekompensowania utraconych dochodów.** Na te zagadnienia zwrócił uwagę i Prezydent i Senat. Dlatego apelował aby z dużą ostrożnością przed wypowiedzeniem ostatecznych sądów podejść do obecnego stanowiska SGU RP, bo może okazać się, że SGU RP znów ma rację. Poseł złożył publiczną deklarację, że dołoży wszelkich starań aby po uwzględnieniu uwag środowisk uzdrowiskowych uzyskać akceptację nowego projektu ustawy ze strony Marszałka Sejmu.

Poseł Ewa Kralkowska przyznała, że najlepiej byłoby podejść do sprawy sumarycznie ale poprzednie działania zakończyły się niepowodzeniem, stąd należy pierwszoplanowo uregulować zagadnienia dotyczące leczenia uzdrowiskowego. Zaproponowała przyjęcie projektu ustawy, który w pełni reguluje sprawę leczenia uzdrowiskowego i rozważenie możliwości rozpoczęcia prac nad ustawą o gminach uzdrowiskowych.

Wojciech Fułek poinformował, że Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych w ramach przynależności do Europejskiego Związku Uzdrowisk można skorzystać z pomocy doświadczonych prawników, którzy brali udział w pracach nad ustawą o uzdrowiskach w Słowacji.

W przypadku tworzenia ustawy należy sobie zadać kilka podstawowych pytań: czy ustawa ma sprzyjać możliwości rozwoju gmin uzdrowiskowych? czy gminy staną się kołami zamachowymi napędzającymi rozwój? czy ta ustawa będzie sprzyjająca dla miejscowości ubiegających się

o uzyskanie statusu uzdrowiska? Wiceprezes odwołał się do obrad plenarnych XIII Kongresu Uzdrowisk Polskich poświęconych „zagospodarowaniu ładu przestrzennego”, podczas których wszystkie agendy rządowe zdecydowanie negatywnie odniosły się do proponowanych uregulowań dot. stref uzdrowiskowych. *Wprowadzenie turystyki czy innych usług uzupełniających lecznictwo uzdrowiskowe nie narusza chronionej strefy A, a wręcz przeciwnie, wraz z usługami leczniczymi może tworzyć jedną zwartą całość i uatrakcyjnić pobyt.*

Wiceprezes Zarządu SGU RP przyjął propozycję Ewy Kralkowkiej dot. rozpoczęcia prac nad ustawą o gminach uzdrowiskowych, ale pod warunkiem równoczesnego przeanalizowania obydwóch aktów prawnych, które docelowo mają komplementarnie regulować wszystkie kwestie i wzajemnie się uzupełniać.

Jolanta Sielicka – prezes Izby Gospodarczej „Uzdrowiska Polskie” poparła stanowisko Zarządu Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych uznając za konieczne przygotowanie takiej ustawy, która w pełni uwzględni interesy wszystkich środowisk: *chcemy aby podmioty świadczące usługi lecznictwa uzdrowiskowego miały sprzyjające warunki do rozwoju w całym uzdrowisku stąd należy w ustawie zapewnić dochody i prawidłowe funkcjonowanie gminom uzdrowiskowym.*

W przypadku omawianego projektu sporo zastrzeżeń budził Art. 17 informujący nas, że osobą wykonującą w imieniu ministra właściwego do spraw zdrowia czynności nadzoru jest „kontroler”.

Według wszystkich uczestników spotkania, Ministerstwo Zdrowia nie powinno ograniczać się do roli „kontrolera”, ale w oparciu o odrębną wydzieloną komórkę, np. departament, kreować politykę zdrowotną, czuwać nad poziomem świadczeń leczniczych i realizować politykę państwa.

Ponownie najwięcej kontrowersji budzi kwestia uregulowania statusu gmin uzdrowiskowych. Z pewnością w oczach wielu, najlepiej byłoby wymazać całkowicie takie instytucje i podmioty, które domagają się swoich praw i dążą do innowacyjnych i dla wielu jeszcze niezrozumiałych zmian. Mamy nadzieję, że stanowczo artykułowane przez Zarząd SGU RP oczekiwania pozwolą ustrzec projektodawców przed nieodwracalnymi negatywnymi konsekwencjami zapisów ustawowych na jakie także w nowo zaproponowanym projekcie ustawy narażone są nasze polskie uzdrowiska.

Komunikat z posiedzeń Sejmu odnoszących się do problematyki uzdrowiskowej

W dniu 16 lutego 2005 roku na plenarnym posiedzeniu Sejmu RP odbyło się pierwsze czytanie „**projektu ustawy o lecznictwie i uzdrowiskach**”. Wnioskodawcą projektu ustawy była Pani Ewa Kralkowska - poseł Klubu Parlamentarnego Unii Pracy, była Wiceminister Zdrowia. Proponowany projekt poselski określa w ujęciu całościowym zagadnienia dotyczące prowadzenia i finansowania lecznictwa uzdrowiskowego, kierunków leczniczych uzdrowisk, zasady sprawowania nadzoru nad lecznictwem uzdrowiskowym oraz zasady nadawania obszarowi statusu uzdrowiska. W dyskusji zgłoszono wnioski o skierowanie projektu ustawy do Komisji Sejmowych. Przedmiotowy projekt ustawy nie uzyskał aprobaty ze strony Zarządu Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP w zakresie rozwiązań odnoszących się do nałożenia na gminy zadań dotyczących tworzenia uzdrowisk. Zdaniem Zarządu Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP brak rozwiązań w zakresie przyznania środków finansowych na realizację zadań jest niezgodna z Art. 167 Konstytucji.

W dniu 3 marca 2005 r. w Sejmie odbyło się spotkanie połączonych Komisji: Gospodarki, Zdrowia oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej poświęcone projektowi ustawy o uzdrowiskach (druk 3636).

W toku prac Komisji wyłoniona została Podkomisja Nadzwyczajna, której przewodniczącym został Kazimierz Sas.

Dnia 9 marca br. odbyło się pierwsze posiedzenie Podkomisji, w której udział wzięli posłowie oraz organizacje zajmujące się problematyką uzdrowiskową.

Wobec krytycznego stanowiska Biura Ekspertyz i Analiz Sejmowych do przedłożonego projektu ustawy, (w którym podniesiono podobne zastrzeżenie jakie ma Zarząd Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP) szczególnie w zakresie zgodności z Konstytucją, postanowiono, że Podkomisja zwróci się do Ministra Gospodarki o udostępnienie projektu ustawy o gmi-

nach uzdrowiskowych i uzdrowiskach celem rozważenia możliwości przyjęcia zapisów z projektu Ministra Gospodarki do projektu poselskiego w zakresie odnoszącym się do gmin uzdrowiskowych i uzdrowisk.

Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP reprezentował Jan Golba, który podniósł, że zdaniem Zarządu SGU RP przedłożony projekt poselski jest niezgodny z Konstytucją i wniósł o skompilowanie projektu Ministerstwa Gospodarki i projektu poselskiego.

Podobne stanowisko prezentowała Izba Gospodarcza „Uzdrowiska Polskie”, która dodatkowo podniosła kwestie dostępności do surowców balneologicznych przez inne podmioty oraz opodatkowanie usług podatkiem VAT.

Poniżej prezentujemy projekt ustawy o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym (druk 3636) celem jego oceny przez środowiska samorządowe gmin uzdrowiskowych.

Warszawa, dnia 16 grudnia 2004 r.

PROJEKT

USTAWA

z dnia2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym i uzdrowiskach¹

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa określa:

- 1) zasady oraz warunki prowadzenia i finansowania lecznictwa uzdrowiskowego;
- 2) kierunki lecznicze uzdrowisk;

¹ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 6 marca 1981 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, ustawę z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych, ustawę z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej, ustawę z dnia 28 września 1991 r. o lasach, ustawę z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody, ustawę z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej, ustawę z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu oraz ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.

- 3) zasady sprawowania nadzoru nad lecznictwem uzdrowiskowym;
- 4) zasady nadawania obszarowi statusu uzdrowiska.

Art. 2.

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

1) lecznictwo uzdrowiskowe – zorganizowaną działalność polegającą na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, prowadzoną w uzdrowisku przez zakłady lecznictwa uzdrowiskowego przy wykorzystaniu warunków naturalnych takich jak:

- a) właściwości naturalnych surowców leczniczych,
- b) właściwości lecznicze klimatu, w tym talassoterapia i subterrano-
terapia oraz właściwości lecznicze mikroklimatu

– a także towarzyszące temu zabiegi fizykalne;

2) gmina uzdrowiskowa – gminę, której obszar lub jego część jest uzdrowiskiem;

3) naturalne surowce lecznicze – kopaliny lecznicze, w tym wody lecznicze, peloidy i gazy lecznicze, których właściwości lecznicze zostały potwierdzone na zasadach określonych w ustawie;

4) operat uzdrowiskowy – charakterystyka wyodrębnionego obszaru pod względem możliwości uznania go za uzdrowisko, ze szczególnym uwzględnieniem dostępnych na tym obszarze naturalnych surowców leczniczych i klimatu;

5) strefy ochronne – części obszaru uzdrowiska, określone w statucie uzdrowiska, wydzielone w celu ochrony czynników leczniczych i naturalnych surowców leczniczych, walorów lokalnego środowiska i urządzeń uzdrowiskowych;

6) urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego – urządzenia służące do leczniczego wykorzystania naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości leczniczych klimatu;

7) uzdrowisko – obszar, na terenie którego prowadzone jest lecznictwo uzdrowiskowe, wydzielony w celu wykorzystania i ochrony znajdujących się na jego obszarze naturalnych surowców leczniczych, spełniający warunki określone w ustawie, potwierdzone w trybie i na zasadach w niej określonych;

8) właściwości lecznicze klimatu – czynniki atmosferyczne sprzyjające zachowaniu zdrowia, leczeniu lub łagodzeniu skutków lub objawów chorób;

9) zakład lecznictwa uzdrowiskowego – zakład opieki zdrowotnej w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408, z późn. zm.²), działający na obszarze strefy ochronnej „A” uzdrowiska, utworzony w celu udzielania świadczeń zdrowotnych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego, w ramach profili leczniczych i przeciwwskazań ustalonych dla danego uzdrowiska, w szczególności wykorzystujący warunki naturalne przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

Art. 3.

1. Ilekroć granice uzdrowiska pokrywają się z granicami administracyjnymi więcej niż jednej gminy, prawa i obowiązki przewidziane w ustawie są wykonywane przez te gminy w trybie i na zasadach porozumienia, o którym mowa w art. 74 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.³).

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy granice uzdrowiska wykraczają poza granice administracyjne więcej niż jednej gminy.

Rozdział 2

Lecznictwo uzdrowiskowe

Art. 4.

1. Lecznictwo uzdrowiskowe jest integralną częścią systemu ochrony zdrowia.

2. Lecznictwo uzdrowiskowe prowadzi się w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego zlokalizowanych w uzdrowiskach oraz przy wykorzystaniu urzędzeń lecznictwa uzdrowiskowego i właściwości leczniczych klimatu.

² Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1992 r. Nr 63, poz. 315, z 1994 r. Nr 121, poz. 591, z 1995 r. Nr 138, poz. 682, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, z 1997 r. Nr 104, poz. 661, Nr 121, poz. 769 i Nr 158, poz. 1041, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756 i Nr 162, poz. 1115, z 1999 r. Nr 28, poz. 255 i poz. 256 i Nr 84, poz. 935, z 2000 r. Nr 3, poz. 28, Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 489, Nr 84, poz. 948, Nr 114, poz. 1193 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 5, poz. 45, Nr 88, poz. 961, Nr 100, poz. 1083, Nr 111, poz. 1193, Nr 113, poz. 1207, Nr 126, poz. 1382, poz. 1383 i 1384 i Nr 128, poz. 1407, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 oraz z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 124, poz. 1151 i 1152, Nr 171, poz. 1663, Nr 213, poz. 2084 i Nr 223, poz. 2215.

³ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568.

Art. 5.

1. Lecznictwo uzdrowiskowe może być prowadzone przy wykorzystaniu urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego służących do leczniczego wykorzystania naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości leczniczych klimatu, w szczególności takich jak:

- 1) pijalnie uzdrowiskowe;
- 2) tężnie;
- 3) parki;
- 4) ścieżki ruchowe;
- 5) urządzone odcinki wybrzeża morskiego;
- 6) lecznicze i rehabilitacyjne baseny uzdrowiskowe;
- 7) urządzone podziemne wyrobiska górnicze.

2. Urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego są udostępniane użytkownikom zgodnie z regulaminem korzystania z tych urządzeń, sporządzonym przez podmiot posiadający to urządzenie.

3. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wymagania eksploatacyjne, funkcjonalne i techniczne, jakim powinny odpowiadać urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, kierując się wymaganiami dla tych obiektów oraz standardami przyjętymi dla zapewnienia efektywności zabiegu i warunków sanitarno-higienicznych oraz z uwzględnieniem ochrony dóbr kultury, a także w odniesieniu do wyrobisk górniczych uwzględniając zagrożenia geologiczne i górnicze.

Art. 6.

Zakładami lecznictwa uzdrowiskowego są:

- 1) szpitale uzdrowiskowe;
- 2) sanatoria uzdrowiskowe;
- 3) przychodnie uzdrowiskowe;
- 4) zakłady przyrodolecznicze.

Art. 7.

Do zadań szpitala uzdrowiskowego należy w szczególności zapewnienie pacjentowi, którego skierowano na leczenie uzdrowiskowe w warunkach szpitala uzdrowiskowego:

- 1) możliwości udzielania całodobowych świadczeń zdrowotnych w warunkach stacjonarnych;
- 2) całodobowej opieki lekarskiej i pielęgniarskiej;

- 3) realizacji przewidzianych programem leczenia zabiegów przyrodoleczniczych i leczenia farmakologicznego;
- 4) korzystania z naturalnych surowców leczniczych oraz urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego;
- 5) edukacji zdrowotnej.

Art. 8.

Do zadań sanatorium uzdrowiskowego należy w szczególności zapewnienie pacjentowi, którego skierowano na leczenie uzdrowiskowe w sanatorium uzdrowiskowym:

- 1) możliwości udzielania całodobowych świadczeń zdrowotnych w warunkach stacjonarnych;
- 2) opieki lekarskiej i całodobowej opieki pielęgniarskiej;
- 3) realizacji przewidzianych programem leczenia zabiegów przyrodoleczniczych z wykorzystaniem naturalnych surowców leczniczych oraz urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego;
- 4) świadczeń profilaktycznych;
- 5) edukacji zdrowotnej.

Art. 9.

Do zadań przychodni uzdrowiskowej należy w szczególności zapewnienie pacjentowi:

- 1) ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń profilaktycznych, z wykorzystaniem surowców naturalnych zleconych przez lekarza;
- 2) edukacji zdrowotnej;
- 3) udzielania ludności miejscowej świadczeń zdrowotnych w formie zabiegów w zakresie określonym w statucie zakładu.

Art. 10.

Do zadań zakładu przyrodoleczniczego należy udzielanie świadczeń zdrowotnych w ramach lecznictwa uzdrowiskowego, w szczególności przy wykorzystaniu naturalnych surowców leczniczych.

Art. 11.

Szpital uzdrowiskowy i sanatorium uzdrowiskowe, udzielające świadczeń zdrowotnych osobom objętym obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki należy zapewnić warunki do prowadzenia nauczania i wychowania w zakresie określonym w przepisach o systemie oświaty.

Art. 12.

1. Ustala się następujące kierunki lecznicze uzdrowisk:

- 1) choroby ortopedyczno-urazowe;
- 2) choroby układu nerwowego;
- 3) choroby reumatologiczne;
- 4) choroby kardiologiczne i nadciśnienie;
- 5) choroby naczyń obwodowych;
- 6) choroby górnych dróg oddechowych;
- 7) choroby dolnych dróg oddechowych;
- 8) choroby układu trawienia;
- 9) cukrzyca;
- 10) otyłość;
- 11) choroby endokrynologiczne;
- 12) osteoporoza;
- 13) choroby skóry;
- 14) choroby kobiece;
- 15) choroby nerek i dróg moczowych;
- 16) choroby krwi i układu krwiotwórczego;
- 17) choroby oka i przydatków oka;
- 18) choroby zawodowe;
- 19) zaburzenia psychosomatyczne.

2. Statut zakładu lecznictwa uzdrowiskowego określa rodzaj i zakres świadczeń zdrowotnych ustalonych na podstawie kierunków leczniczych wynikających z dostępnych naturalnych surowców leczniczych i warunków klimatycznych.

Art. 13.

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, świadczenia zdrowotne w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego są udzielane na podstawie wystawionych przez lekarza:

- 1) skierowania na leczenie uzdrowiskowe albo
- 2) zaświadczenia o braku przeciwwskazań do korzystania z danego rodzaju świadczeń zdrowotnych w danym uzdrowisku.

2. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje świadczeń zdrowotnych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego, korzystanie z których nie wymaga uprzedniej konsultacji lekarskiej, kierując się aktualną wiedzą i praktyka medyczną.

3. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wskazania i przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego w danym uzdrowisku, uwzględniając oddziaływanie lokalnego klimatu oraz zabiegów leczniczych z użyciem naturalnych surowców leczniczych.

Art. 14.

W sprawach nieuregulowanych w ustawie do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej.

Rozdział 3

Zasady finansowania lecznictwa uzdrowiskowego

Art. 15.

1. Świadczeniobiorcy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135) korzystają z lecznictwa uzdrowiskowego na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Osoby inne niż świadczeniobiorcy oraz świadczeniobiorcy, którzy nie uzyskali skierowania na leczenie uzdrowiskowe na zasadach określonych w przepisach, o których mowa w ust. 1, mogą korzystać z lecznictwa uzdrowiskowego za odpłatnością w wysokości ustalonej przez zakład lecznictwa uzdrowiskowego, po przedstawieniu zaświadczenia o braku przeciwwskazań do korzystania z danego rodzaju świadczeń zdrowotnych w danym uzdrowisku.

Rozdział 4

Nadzór nad lecznictwem uzdrowiskowym

Art. 16.

1. Nadzór nad zakładami lecznictwa uzdrowiskowego sprawuje minister właściwy do spraw zdrowia, a w odniesieniu do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego utworzonych przez Ministra Obrony Narodowej i ministra właściwego do spraw wewnętrznych ci ministrowie w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia.

2. Kontrolę właściwości leczniczych surowców naturalnych oraz utrzymania warunków niezbędnych do posiadania statusu uzdrowisk sprawuje minister właściwy do spraw zdrowia.

Art. 17.

1. Osoba wykonująca w imieniu ministra właściwego do spraw zdrowia czynności kontrolne, o którym mowa w art. 16, zwana dalej „osobą sprawującą kontrolę”, nie może być jednocześnie:

- 1) pracownikiem Narodowego Funduszu Zdrowia, świadczeniodawcy, o którym mowa w pkt 3, gminy uzdrowiskowej lub zakładu lecznictwa uzdrowiskowego;
- 2) właścicielem zakładu lecznictwa uzdrowiskowego;
- 3) świadczeniodawcą, który zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rozumieniu przepisów ustawy, o której mowa w art. 15 ust. 1;
- 4) osobą współpracującą z zakładem lecznictwa uzdrowiskowego lub świadczeniodawcą, o którym mowa w pkt 3;
- 5) członkiem organów gminy uzdrowiskowej;
- 6) członkiem organów zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność ubezpieczeniową na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. Nr 124, poz. 1151 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 96, poz. 259).

2. Osoba sprawująca kontrolę podlega wyłączeniu od udziału w czynnościach nadzoru z mocy ustawy, jeżeli:

- 1) pozostaje z zakładem lecznictwa uzdrowiskowego lub gminą uzdrowiskową w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że wynik kontroli może mieć wpływ na jego prawa lub obowiązki;
- 2) czynności nadzoru dotyczą jego małżonka lub krewnych i powinowatych do drugiego stopnia;
- 3) czynności nadzoru dotyczą osoby związanej z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli.

3. Powody wyłączenia, o których mowa w ust. 2, trwają także po ustaniu uzasadniającego je małżeństwa, przysposobienia, opieki i kurateli.

4. Niezależnie od przyczyn wymienionych w ust. 2 minister właściwy do spraw zdrowia wyłącza osobę sprawującą kontrolę na jej żądanie lub na wniosek zakładu lecznictwa uzdrowiskowego lub organu gminy uzdrowiskowej, jeżeli między tą osobą a zakładem lecznictwa uzdrowiskowego zachodzi stosunek osobisty tego rodzaju, że mógłby wywołać wątpliwości co do jej bezstronności.

5. Wyłączona osoba sprawująca kontrolę podejmuje wyłącznie czynności niecierpiące zwłoki ze względu na interes społeczny lub ważny interes zakładu lecznictwa uzdrowiskowego.

6. Przepisy ust. 1-5 stosuje się do czynności nadzoru wykonywanych przez Ministra Obrony Narodowej i ministra właściwego do spraw wewnętrznych w zakresie, o którym mowa w art. 16 ust. 1.

Art. 18.

Do zadań ministra właściwego do spraw zdrowia w ramach kontroli, o której mowa w art. 16 należy, w szczególności:

- 1) ocena zgodności leczenia uzdrowiskowego z kierunkami leczniczymi, o których mowa w art. 12 ust. 1;
- 2) monitorowanie zachowania warunków leczniczych i środowiskowych warunkujących przyznanie i utrzymanie statusu uzdrowiska;
- 3) uzgadnianie planów zagospodarowania przestrzennego dla stref ochrony uzdrowiskowej, o których mowa w art. 29 ust. 1;
- 4) prawo żądania usunięcia uchybień stwierdzonych w toku ustalania zgodności, o której mowa w pkt 1.

Art. 19.

Minister właściwy do spraw zdrowia może zwracać się do właściwych służb i inspekcji z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie środowiska.

Art. 20.

1. W ramach nadzoru i kontroli, o których mowa w art. 16, minister właściwy do spraw zdrowia jest uprawniony w szczególności do:

- 1) żądania udostępnienia mu dokumentów związanych z działalnością zakładów lecznictwa uzdrowiskowego lub ich kopii oraz zapoznawania się z ich treścią;
- 2) żądania przekazania wszelkich informacji i wyjaśnień, dotyczących działalności zakładów lecznictwa uzdrowiskowego.

2. Minister właściwy do spraw zdrowia, przedstawiając pisemne żądanie, o którym mowa w ust. 1, wskazuje termin jego wykonania.

3. W razie stwierdzenia, na podstawie uzyskanych informacji, wyjaśnień dokumentów, o których mowa w ust. 1, przypadków naruszeń przepisów ustawy minister właściwy do spraw zdrowia powiadamia zakład lecznictwa uzdrowiskowego o stwierdzonych nieprawidłowościach oraz wydaje zalecenia mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości

i dostosowanie działalności do przepisów ustawy, wyznaczając termin do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i dostosowania działalności do przepisów ustawy.

4. W przypadku gdy został złożony wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, termin do usunięcia nieprawidłowości, o którym mowa w ust. 3, liczy się od dnia doręczenia decyzji po rozpatrzeniu wniosku.

5. W terminie 14 dni od dnia upływu terminu wyznaczonego do usunięcia nieprawidłowości zakład lecznictwa uzdrowiskowego informuje pisemnie ministra właściwego do spraw zdrowia o sposobie usunięcia nieprawidłowości.

Art. 21.

1. Kontrolę w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego przeprowadzają upoważnieni osoby sprawujące kontrolę będące pracownikami ministerstwa obsługującego ministra właściwego do spraw zdrowia albo inne osoby posiadające odpowiednie do przedmiotu kontroli kwalifikacje i doświadczenie zawodowe.

2. Minister właściwy do spraw zdrowia w upoważnieniu do prowadzenia kontroli określa przedmiot i zakres kontroli oraz wskazuje pracownika uprawnionego do przeprowadzenia kontroli.

3. Zakład lecznictwa uzdrowiskowego jest obowiązany do przedkładania osobie sprawującej kontrolę żądanej dokumentacji oraz udzielania wszelkich informacji i pomocy niezbędnych w związku z prowadzoną kontrolą.

Art. 22.

Przepisy art. 20 i art. 21 stosuje się odpowiednio do Ministra Obrony Narodowej i ministra właściwego do spraw wewnętrznych w zakresie, o którym mowa w art. 16 ust.1.

Art. 23.

Minister właściwy do spraw zdrowia, po zasięgnięciu opinii Ministra Obrony Narodowej i ministra właściwego do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb przeprowadzania kontroli, uwzględniając właściwą realizację celów kontroli oraz zapewnienie jej szybkości i skuteczności.

Rozdział 5

Nadawanie obszarowi statusu uzdrowiska

Art. 24.

Granice uzdrowiska pokrywają się z granicami administracyjnymi gmin, miast lub jednostek pomocniczych gmin.

Art. 25.

Status uzdrowiska może być nadany obszarowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1) posiada złoża naturalnych surowców leczniczych o potwierdzonych właściwościach leczniczych na zasadach określonych w ustawie;

2) posiada klimat o właściwościach leczniczych potwierdzonych na zasadach określonych w ustawie;

3) na jego obszarze znajdują się zakłady lecznictwa uzdrowiskowego i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, przygotowane do prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego;

4) spełnia określone w przepisach prawa o ochronie środowiska wymagania w stosunku do środowiska;

5) posiada właściwą infrastrukturę techniczną w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej, w zakresie transportu zbiorowego, a także właściwą gospodarkę odpadami.

Art. 26.

1. Gmina, która występuje o nadanie obszarowi statusu uzdrowiska jest obowiązana do uzyskania potwierdzenia właściwości leczniczych naturalnych surowców i klimatu w formie świadectwa, o którym mowa w art. 27 ust. 4, wydanego przez jednostkę uprawnioną o której mowa w art. 27 ust. 2.

2. Jednostka uprawniona, o której mowa w art. 27 ust. 2, wydaje nieodpłatnie gminie każde kolejne świadectwo, o którym mowa w art. 27 ust. 4, jeżeli właściwości lecznicze naturalnych surowców i klimatu będące podstawą wydania pierwszego świadectwa nie uległy zmianie.

3. W przypadku zmiany granic administracyjnych, o których mowa w art. 24, stosuje się odpowiednio przepis ust. 1.

Art. 27.

1. O potwierdzenie właściwości leczniczych naturalnych surowców i klimatu do jednostek uprawnionych występuje gmina, która występuje

o nadanie obszarowi statusu uzdrowiska albo za jej pośrednictwem, jednostka pomocnicza gminy, na terenie której znajduje się obszar.

2. Potwierdzenia właściwości leczniczych naturalnych surowców i właściwości leczniczych klimatu dokonują jednostki uprawnione do tego przez ministra właściwego do spraw zdrowia, na podstawie przeprowadzonych badań.

3. Potwierdzenie właściwości leczniczych naturalnych surowców i właściwości leczniczych klimatu, odbywa się na podstawie udokumentowanych badań potwierdzających te właściwości oraz wykluczających negatywne oddziaływanie na organizm ludzki.

4. Jednostka uprawniona, o której mowa w ust. 2, wydaje gminie świadectwo dokumentujące potwierdzenie właściwości leczniczych naturalnych surowców i właściwości leczniczych klimatu.

5. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres badań niezbędnych do ustalenia właściwości leczniczych naturalnych surowców i klimatu, o których mowa w ust. 2;
- 2) kryteria oceny właściwości leczniczych naturalnych surowców i klimatu;
- 3) wzór świadectwa, o którym mowa w ust. 4.

- kierując się koniecznością zapewnienia możliwie najlepszych warunków dla lecznictwa uzdrowiskowego oraz uwzględnienia wskazań nauki i praktyki.

6. Minister właściwy do spraw zdrowia publikuje aktualny wykaz jednostek, o których mowa w ust. 2, na stronie internetowej ministerstwa.

Art. 28.

1. Jednostka ubiegająca się o prawo do wydawania świadectw, o których mowa w art. 27 ust. 4, występuje o to do ministra właściwego do spraw zdrowia.

2. O prawo do wydawania świadectw, o których mowa w art. 27 ust. 4, mogą ubiegać się w szczególności szkoły wyższe, jednostki badawczo-rozwojowe lub placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk.

3. Wniosek jednostki, o której mowa w ust. 1, zawiera dokumenty potwierdzające posiadanie odpowiedniego potencjału naukowego, niezbędnego do tego celu, a w szczególności:

1) posiadanie sprzętu umożliwiającego przeprowadzenie badań niezbędnych do ustalenia właściwości leczniczych naturalnych surowców i klimatu, o których mowa w art. 27 ust. 3;

- 2) posiadanie wykwalifikowanej kadry naukowej dającej rękojmię właściwej oceny wyników badań, o których mowa w art. 27 ust. 3;
- 3) posiadanie odpowiedniej dla przeprowadzenia badań, o których mowa w art. 27 ust. 3, bazy lokalowej.
4. Udzielenie prawa do wydawania świadectw, o których mowa w art. 27 ust. 4, odmowa udzielenia oraz cofnięcie tego prawa następuje w drodze decyzji administracyjnej. Decyzja o cofnięciu akredytacji podlega natychmiastowemu wykonaniu.
5. Minister właściwy do spraw zdrowia cofa prawo do wydawania świadectw, o których mowa w art. 27 ust. 4, jeżeli jednostka uprawniona:
 - 1) przestała spełniać warunki wymagane do uzyskania tego prawa;
 - 2) uniemożliwia przeprowadzenie kontroli niezbędnej do stwierdzenia, czy spełnia warunki wymagane do uzyskania tego uprawnienia.
6. W sprawach nieuregulowanych w ust. 1-5 stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego.
7. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, tryb przeprowadzania kontroli jednostek uprawnionych, uwzględniając w szczególności sposób dokonywania poszczególnych czynności kontrolnych, ich zakres oraz dokumentację przebiegu kontroli, mając na uwadze potrzebę zapewnienia sprawnego przeprowadzenia kontroli.
8. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania, jakie powinna spełniać jednostka uprawniona, uwzględniając w szczególności konieczność sprecyzowania wymagań, o których mowa w ust. 3.

Art. 29.

1. Na obszarze uzdrowiska wydziela się trzy rodzaje stref ochronnych, oznaczone literami „A”, „B” i „C”:
 - 1) strefę „A” obejmującą obszar uzdrowiska, na którym są zlokalizowane lub planowane zakłady i urzędy leczenia uzdrowiskowego oraz inne obiekty służące leczeniu uzdrowiskowemu lub obsłudze pacjenta, w szczególności pensjonaty, restauracje lub kawiarnie, dla której procentowy udział terenów zielonych wynosi nie mniej niż 75%;
 - 2) strefę „B”, dla której procentowy udział terenów zielonych wynosi nie mniej niż 55%, obejmującą obszar uzdrowiska przyległy do strefy „A” i stanowiący jej otoczenie, który jest:

- a) przeznaczony dla niemających negatywnego wpływu na właściwości lecznicze uzdrowiska oraz nieuciążliwych w procesie leczenia obiektów usługowych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych i komunalnych, budownictwa mieszkalnego oraz innych związanych z zaspokajaniem potrzeb osób przebywających w gminie uzdrowiskowej lub
 - b) objęty granicami parku narodowego lub rezerwatu przyrody, albo jest lasem, morzem lub jeziorem;
- 3) strefę „C” przyległą do strefy „B” i stanowiącą jej otoczenie, obejmującą obszar uzdrowiska, mającą wpływ na zachowanie walorów krajobrazowych, klimatycznych oraz ochronę złóż naturalnych surowców leczniczych.
2. Dla obszarów położonych w granicach stref ochronnych, o których mowa w ust. 1, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się obowiązkowo.

Art. 30.

1. Gmina, która zamierza wystąpić o nadanie danemu obszarowi statusu uzdrowiska, w celu określenia możliwości prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na tym obszarze, sporządza operat uzdrowiskowy, zwany dalej „operatem”.

2. Operat uzdrowiskowy jest sporządzany w formie pisemnej, w podziale na część opisową i graficzną.

3. Część opisową operatu uzdrowiskowego sporządza się również w formie elektronicznej.

4. Operat zawiera część opisową, w której uwzględnia się w szczególności:

- 1) nazwę gminy;
- 2) określenie obszaru, który będzie objęty wystąpieniem o nadanie statusu uzdrowiska;
- 3) dokładny opis zagospodarowania przestrzennego obszaru, o którym mowa w pkt 2, z uwzględnieniem poszczególnych stref ochronnych, o których mowa w art. 29 ust. 1; opis powinien zawierać wskazanie powierzchni każdego z wymienionych obszarów oraz dokładne dane o lokalizacji i stanie infrastruktury technicznej, w tym komunikacyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą oraz działalność rekreacyjno-wypoczynkową i lecznictwo uzdrowiskowe;

- 4) określenie projektowanych stref ochronnych, o których mowa w art. 29 ust. 1, wraz z określeniem koniecznych do zachowania obszarów biologicznie czynnych oraz określeniem czynności zastrzeżonych w poszczególnych strefach ochronnych;
 - 5) opis właściwości leczniczych naturalnych surowców i klimatu na obszarze, który będzie objęty wystąpieniem o nadanie statusu uzdrowiska;
 - 6) świadectwa potwierdzające właściwości lecznicze naturalnych surowców leczniczych i klimatu;
 - 7) informacje na temat działających zakładów lecznictwa uzdrowiskowego oraz urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego lub dane o planach w tym zakresie;
 - 8) wskazanie kierunków leczniczych i przeciwwskazań dla przyszłego uzdrowiska;
 - 9) opis istniejących obszarów i terenów górniczych ze wskazaniem, zgodnie z przepisami prawa geologicznego i górniczego, ich wyznaczonych granic lub projektowanego położenia, nazwy kopaliny głównej oraz towarzyszącej;
 - 10) informacje o ujęciach wody gospodarczej, sieci kanalizacyjnej, oczyszczalniach ścieków, gospodarce odpadami oraz o ewentualnych zagrożeniach ekologicznych;
 - 11) informacje o stanie czystości powietrza oraz natężenia hałasu, opracowane zgodnie z odrębnymi przepisami;
 - 12) datę sporządzenia i podpis wójta (burmistrza, prezydenta miasta).
5. Czynności zastrzeżone, o których mowa w ust. 4 pkt 4, nie mogą być podejmowane w poszczególnych strefach ochronnych.
6. Czynności zastrzeżone, o których mowa w ust. 4 pkt 4, spełniają co najmniej jedną z następujących przesłanek:
- 1) wpływają negatywnie na zachowanie właściwości obszarów biologicznie czynnych na terenie uzdrowiska;
 - 2) wywierają negatywny wpływ na właściwości lecznicze surowców i środowiska;
 - 3) stanowią uciążliwość dla procesu leczenia.
7. Część graficzna operatu obejmuje mapy obszaru, któremu ma zostać nadany status uzdrowiska, z zaznaczeniem poszczególnych planowanych stref ochronnych oraz graficznym przedstawieniem informacji, o których mowa w ust. 4 pkt 3, 4, 7, 9 i 10.

8. Część graficzną sporządza się w skali nie mniejszej niż 1:10000 dla projektowanej strefy ochronnej „A” oraz 1:25 000 dla strefy ochronnej „B” i „C”.

Art. 31.

1. Gmina, po zaopiniowaniu przez państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, przesyła operat ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, w celu zatwierdzenia.

2. Stwierdzenie, w oparciu o przesłany operat, spełniania warunków, o których mowa w art. 25, następuje w drodze decyzji o potwierdzeniu możliwości prowadzenia leczenia uzdrowiskowego na obszarze, dla którego sporządzono operat.

3. Minister właściwy do spraw zdrowia występuje do gminy o uzupełnienie danych lub informacji, o których mowa w art. 30, jeżeli operat ich nie zawiera.

4. Nieuzupełnienie informacji, o których mowa w art. 30, w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wystąpienia ministra właściwego do spraw zdrowia, stanowi podstawę do wydania decyzji o odmowie potwierdzenia możliwości prowadzenia leczenia uzdrowiskowego na obszarze, dla którego sporządzono operat.

Art. 32.

1. Rada gminy, po uzyskaniu decyzji, o której mowa w art. 31 ust. 2, na obszarze, dla którego sporządzono operat i na jego podstawie uchwała statut uzdrowiska.

2. Statut uzdrowiska zawiera w szczególności:

- 1) nazwę uzdrowiska i jego granice;
- 2) określenie stref ochronnych, o których mowa w art. 29 ust. 1, wraz z określeniem koniecznych do zachowania obszarów biologicznie czynnych oraz określenie czynności zastrzeżonych w poszczególnych obszarach;
- 3) kierunki lecznicze dla danego uzdrowiska;
- 4) granice obszaru i terenu górniczego, wyznaczone na podstawie przepisów prawa geologicznego i górniczego, albo projektowane położenie tego obszaru i terenu, oraz w odniesieniu do uzdrowiska – wykaz zakładów przyrodoleczniczych i wykaz urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego.

3. Przed uchwaleniem rada gminy uzgadnia statut uzdrowiska z ministrem właściwym do spraw zdrowia oraz dyrektorem właściwego urzędu morskiego, jeżeli obszar uzdrowiska jest usytuowany w strefie nadmorskiej.

4. Statut uzdrowiska wchodzi w życie z dniem wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w art. 33 ust. 2, natomiast zmiany statutu uzdrowiska wchodzi w życie w terminach określonych w odpowiednich uchwałach rady gminy.

5. Minister właściwy do spraw zdrowia określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania, jakim powinien odpowiadać statut, kierując się koniecznością ustalenia jednolitych reguł stanowiących podstawę działania uzdrowisk w całym kraju.

Art. 33.

1. Minister właściwy do spraw zdrowia przedstawia, po otrzymaniu uchwalonego statutu uzdrowiska, Radzie Ministrów wnioski o nadanie danemu obszarowi statusu uzdrowiska.

2. Minister właściwy do spraw zdrowia prowadzi rejestr uzdrowisk.

3. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, nadaje danemu obszarowi status uzdrowiska, określając:

1) nazwę uzdrowiska;

2) granice obszaru uzdrowiska;

3) kierunki lecznicze oraz wskazania i przeciwwskazania do leczenia w danym uzdrowisku

– z uwzględnieniem właściwości występujących na tym obszarze naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu.

Art. 34.

1. Gmina, na obszarze której znajduje się uzdrowisko, jest obowiązana do sporządzenia i przedstawiania, nie rzadziej niż raz na 10 lat, ministrowi właściwemu do spraw zdrowia operatu celem potwierdzenia spełniania przez jej obszar lub jego część wymagań określonych w ustawie.

2. Jeżeli na podstawie złożonego operatu minister właściwy do spraw zdrowia stwierdzi nieprawidłowości, wyznacza okres dostosowawczy w celu ich usunięcia. Okres ten nie może być dłuższy niż 5 lat.

3. W przypadku nieusunięcia nieprawidłowości, o których mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw zdrowia występuje do Rady Ministrów o pozbawienie danego obszaru statusu uzdrowiska.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, stosuje się przepisy art. 35 ust. 2 i 3.

Art. 35.

1. Jeżeli ustały warunki uzasadniające nadanie danemu obszarowi statusu uzdrowiska, minister właściwy do spraw zdrowia występuje do gminy o podjęcie działań koniecznych w celu przywrócenia tych warunków.

2. Jeżeli gmina w terminie 5 lat nie przywróci warunków, o których mowa w ust. 1, Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw zdrowia, w drodze rozporządzenia, pozbawia dany obszar takiego statusu.

3. Statut uzdrowiska traci moc z dniem wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w ust. 2.

Rozdział 6

Przepisy karne

Art.36.

1. Kto:

- 1) utrudnia albo uniemożliwia przeprowadzenie oceny zgodności leczenia uzdrowiskowego z kierunkami leczniczymi, o których mowa w art. 12 ust. 1;
- 2) utrudnia albo uniemożliwia sprawowanie nadzoru nad zachowaniem warunków leczniczych i środowiskowych warunkujących przyznanie i utrzymanie statusu uzdrowiska;
- 3) nie dostosowuje działalności do przepisów ustawy w wyznaczonym terminie lub nie usuwa stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości;
- 4) nie informuje pisemnie ministra właściwego do spraw zdrowia o sposobie usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w zaleceniach

– podlega karze grzywny.

2. W przypadku gdy pomimo nałożenia kary grzywny, o której mowa w ust. 1, zakład lecznictwa uzdrowiskowego nadal narusza przepisy ust. 1 pkt 1-3, minister właściwy do spraw zdrowia występuje do podmiotu, który utworzył ten zakład, o niezwłoczną zmianę statutu tego zakładu w zakresie wykreślenia świadczeń z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego z zakresu udzielanych przez ten zakład świadczeń zdrowotnych, o którym mowa w art. 11 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej.

Rozdział 7

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art.37.

W ustawie z dnia 6 marca 1981 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz.U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1362, z późn. zm.⁴) art. 24b otrzymuje brzmienie:

„Art. 24b. Główny Inspektor Pracy może udzielić pracownikowi wykonującemu lub nadzorującemu czynności kontrolne płatnego urlopu zdrowotnego na podstawie skierowania na leczenie uzdrowiskowe na okres ustalony w tym skierowaniu, nieprzekraczający 30 dni w roku kalendarzowym.”.

Art. 38.

W ustawie z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. z 2002 r. Nr 112, poz. 981 i Nr 240, poz. 2055) w art. 6 w ust. 1 uchyla się pkt 6.

Art. 39.

W ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 84, z późn. zm.⁵ wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 17:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wojewoda, na wniosek rady gminy, po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, ustala miejscowości odpowiadające kryteriom określonym w ust. 1, w których pobiera się opłatę miejscową, z zastrzeżeniem ust. 4.”,

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Opłatę miejscową pobiera się w miejscowościach znajdujących się na obszarach, które zostały uznane za uzdrowisko w try-

⁴ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 166, poz. 1360 oraz z 2003 r. Nr 170, poz. 1652 i Nr 213, poz. 2081.

⁵ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 200, poz. 1683, z 2003 r. Nr 96, poz. 874, Nr 110, poz. 1039, Nr 188, poz. 1840, Nr 200, poz.1953 i Nr 203, poz.1966 oraz z 2004 r. Nr 92, poz. 880 i poz. 884, Nr 96, poz. 959 i Nr 123, poz. 1291.

bie art. 33 ust. 3 ustawy z dnia... 2004 r. o lecznictwie uzdrowiskowym i uzdrowiskach (Dz. U. Nr ..., poz. ...). Opłata ta w tym przypadku nosi nazwę opłaty uzdrowiskowej.”;

2) w art. 19 w pkt 1 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) stawka opłaty uzdrowiskowej nie może przekroczyć 3,22 zł dziennie,”;

3) po art. 19 dodaje się art. 19 a w brzmieniu:

„Art. 19 a. 1. W przypadku gdy stawka opłaty uzdrowiskowej jest niższa od określonej w art. 19 pkt 1 lit. c, rada gminy, w drodze uchwały, corocznie podwyższa tą stawkę na następny rok podatkowy co najmniej w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi wzrostu cen detalicznych towarów i usług konsumpcyjnych w okresie pierwszych trzech kwartałów roku, w którym stawki ulegają podwyższeniu, w stosunku do analogicznego okresu roku.

2. Wskaźnik wzrostu cen, o którym mowa w ust. 1, ustala się na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie 15 dni po upływie trzeciego kwartału”.

Art. 40.

W ustawie z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408, z późn. zm. w art. 2 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) szpital, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, zakład lecznictwa uzdrowiskowego, inny niewymieniony z nazwy zakład przeznaczony dla osób, których stan zdrowia wymaga udzielania całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych w odpowiednim stałym pomieszczeniu”.

Art. 41.

W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2000 r. Nr 56, poz. 679, z późn. zm.⁶ w art. 15 w pkt 7 lit. b otrzymuje brzmienie:

⁶ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2000 r. Nr 86, poz. 958 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1189 i Nr 145, poz. 1623, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 113, poz. 984 i Nr 200, poz. 1682, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i 721, Nr 162, poz. 1568, Nr 203, poz. 1966 i Nr 229, poz. 2273 oraz z 2004 r. Nr 92, poz. 880 i Nr 93, poz. 894.

„b) w strefach ochronnych uzdrowisk w rozumieniu ustawy z dnia ...2004 r. o lecznictwie uzdrowiskowym i uzdrowiskach (Dz.U. Nr..., poz....) i sanatoriów”.

Art. 42.

W ustawie z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz.U. z 2004 r. Nr 156, poz. 1641) w art. 45 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Funkcjonariusz celny, po 5 latach służby, może otrzymać płatny urlop zdrowotny, z zachowaniem prawa do uposażenia. Urlopu zdrowotnego udziela kierownik urzędu na podstawie skierowania na leczenie uzdrowiskowe, na okres ustalony w tym skierowaniu, nieprzekraczający jednak 30 kolejnych dni w każdym roku kalendarzowym”.

Art. 43.

W ustawie z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu (Dz.U. Nr 89, poz. 991 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 876) w art. 12 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) powierzchnia upraw, na której stosuje się nawozy, wynosi co najmniej 30 ha i jest umiejscowiona w odległości co najmniej 500 m od dróg publicznych, budynków i obiektów inwentarskich, pasiek, upraw zielarskich, ogrodów działkowych, rezerwatów przyrody, parków narodowych, uzdrowisk, oraz innych obiektów i obszarów chronionych na podstawie odrębnych przepisów, w stosunku do których obowiązuje zakaz stosowania środków chemicznych”.

Art. 44.

W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.⁷) w art. 86:

1) w ust. 1 w pkt 6:

⁷ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 115, poz. 1229, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 233, poz. 1957, z 2003 r. Nr 46, poz. 392, Nr80, poz. 717 i 721, Nr 162, poz.1568, Nr 175, poz. 1693, Nr 190, poz. 1865 i Nr 217, poz. 2124 oraz z 2004 r. Nr 19, poz. 177, Nr 49, poz. 464, Nr 91, poz. 8751 Nr 121, poz. 1263.

a) lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) terenu kraju, z wyłączeniem obszarów parków narodowych i uzdrowisk w rozumieniu ustawy z dnia ... 2004 r. o lecznictwie uzdrowiskowym i uzdrowiskach (Dz.U. Nr.... poz....),”

b) lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) uzdrowisk w rozumieniu ustawy wymienionej w lit. a).”;

2) w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) czas obowiązywania dopuszczalnych poziomów niektórych substancji dla terenu kraju, z wyłączeniem obszarów parków narodowych i obszarów uzdrowisk w rozumieniu ustawy wymienionej w ust. 1 pkt 6 lit. a), oraz dla tych obszarów”.

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 45.

1. Obszary uznane za uzdrowiska na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów stają się uzdrowiskami w rozumieniu niniejszej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Gmina właściwa ze względu na położenie uzdrowiska jest obowiązana w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy do sporządzenia i przedłożenia ministrowi właściwemu do spraw zdrowia operatu i uchwalenia statutu uzdrowiska, o których mowa w ustawie.

3. Gmina, o której mowa w ust. 2, jest obowiązana do uchwalenia tymczasowego statutu uzdrowiska i przedłożenia go ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

4. Uchwalenie tymczasowego statutu, o którym mowa w ust. 3, nie wymaga sporządzenia operatu.

5. W przypadku niespełnienia przez gminę wymagań określonych w ust. 2 lub 3 stosuje się odpowiednio przepis art. 35 ust. 2 i 3.

Art. 46.

Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 3 ust. 5 i art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym (Dz.U. Nr 23, poz. 150, z późn. zm.¹⁰⁾ zachowują

¹⁰ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1987 r. Nr 33, poz. 180, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, z 1998 r. Nr 162, poz. 1116 oraz z 2000 r. Nr 120, poz. 1268.

moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych na podstawie art. 13 ust. 3 i art. 27 ust. 5 niniejszej ustawy, o ile nie są z nią sprzeczne.

Art. 47.

Osoba, która do dnia wejścia w życie ustawy pełniła funkcję naczelnego lekarza uzdrowiska, o którym mowa w art. 7 ustawy wymienionej w art. 49, przekaże ministrowi właściwemu do spraw zdrowia całość dokumentacji związanej z nadzorem nad uzdrowiskiem, w tym rejestr zakładów i urzędzeń lecznictwa uzdrowiskowego, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 48.

Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa określi, w drodze rozporządzenia, wykaz zakładów lecznictwa uzdrowiskowego prowadzonych w formie jednoosobowych spółek Skarbu Państwa utworzonych w wyniku komercjalizacji uzdrowiskowych przedsiębiorstw państwowych, dla których organem założycielskim był minister właściwy do spraw zdrowia, które nie będą podlegać prywatyzacji, kierując się:

- 1) zapewnieniem równego i powszechnego dostępu do lecznictwa uzdrowiskowego;
- 2) zapewnieniem leczenia uzdrowiskowego o zróżnicowanych kierunkach leczniczych;
- 3) wielkością oraz ilością posiadanych i wykorzystywanych przez spółkę zasobów tworzyw leczniczych;
- 4) możliwością rozwoju kierunku rehabilitacyjnego;
- 5) posiadanymi przez spółkę urządzeniami lecznictwa uzdrowiskowego.

Art. 49.

Traci moc ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym.

Art. 50.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Konieczność opracowania nowej ustawy, której przedmiotem jest unormowanie zagadnienia lecznictwa uzdrowiskowego i uzdrowisk wynika ze zmian w ustawodawstwie dotyczących organizacji i finansowania ochrony zdrowia oraz zadań administracji publicznej w tym zakresie. Obowiązująca ustawa o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym z 1966 r. jest niespójna z obecnym systemem prawa. Zawiera ona szereg anachronicznych rozwiązań prawnych, a jednocześnie rozwiązania uniemożliwiające kompleksowe określenie ram prawnych w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego.

Przedłożony projekt określa zasady uznawania obszaru za uzdrowisko, zakres i warunki prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego oraz nadzór ministra właściwego do spraw zdrowia i wojewody nad lecznictwem uzdrowiskowym.

Przedłożony projekt nie odnosi się do problematyki funkcjonowania gmin uzdrowiskowych, o których mowa w art. 38 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Zdaniem wnioskodawców zagadnienie to powinno być przedmiotem odrębnych regulacji.

Projekt ustawy określa w ujęciu całościowym zagadnienia dotyczące zasady oraz warunki prowadzenia i finansowania lecznictwa uzdrowiskowego, kierunków leczniczych uzdrowisk, zasady sprawowania nadzoru nad lecznictwem uzdrowiskowym oraz zasady nadawania obszarowi statusu uzdrowiska.

Na potrzeby projektu ustawy zbudowano siatkę pojęciową. Dotyczy ona takich pojęć, jak uzdrowisko, zakład lecznictwa uzdrowiskowego, urządzenie lecznictwa uzdrowiskowego i lecznictwo uzdrowiskowe, dzięki czemu zostaną rozwiane wątpliwości interpretacyjne powstałe na tle obowiązujących obecnie przepisów. Przyjęto także zasadę, że w sprawach nieuregulowanych w projektowanej ustawie do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej. Pozwoli to na stosowanie w odniesieniu do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego szeregu instrumentów i rozwiązań prawnych przewidzianych w ustawie o zakładach opieki zdrowotnej i spowoduje, że system lecznictwa uzdrowiskowego będzie jednym z elementów systemu ochrony zdrowia.

W przepisach ogólnych zawarto ważną – z punktu widzenia wykonywania zadań przewidzianych przez ustawę – zasadę, w myśl której ilekroć

obszar uzdrowiska będzie się pokrywał z granicami administracyjnymi więcej niż jednej gminy, prawa i obowiązki przewidziane w ustawie wykonywane będą przez te gminy w trybie i na zasadach porozumienia, o którym mowa w art. 74 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Przyjęcie takiego rozwiązania pozwoli rozwiązać wszelkie wątpliwości, które mogłyby powstać na tle realizacji zadań nałożonych przez ustawę na dany podmiot, gdy uzdrowisko wykracza poza granice jednej gminy.

Przewiduje się, że obszar uzdrowiska będzie dzielić się na trzy strefy ochronne, oznaczone literami „A”, „B” i „C”. Podział obszaru uzdrowiska na strefy ochrony uzdrowiskowej będzie miał istotne znaczenie dla opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jak i późniejszych decyzji organów gminy dotyczących zagospodarowania terenu położonego w tych strefach.

Procedurę nadania danemu obszarowi statusu uzdrowiska uruchamia sporządzenie przez gminę operatu uzdrowiskowego, zawierającego istotne informacje mające wpływ na ocenę zasadności wniosku gminy, np.: określenie obszaru, któremu ma zostać nadany status uzdrowiska z podaniem dokładnego opisu jego zagospodarowania przestrzennego, informacje o lokalizacji i stanie infrastruktury technicznej, w tym komunikacji na tym terenie i działających na nim zakładach opieki zdrowotnej, opis właściwości leczniczych występujących na tym obszarze surowców naturalnych i klimatu, informacje o stanie czystości powietrza oraz natężeniu hałasu. Operat uzdrowiskowy będzie wymagać zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw zdrowia, a następnie na jego podstawie zostanie uchwalony przez radę gminy statut uzdrowiska. Jest to drugi - obok operatu uzdrowiskowego - dokument o podstawowym znaczeniu dla powstania i funkcjonowania uzdrowiska. Postępowanie w sprawie uznania danego obszaru za uzdrowisko kończy wydanie przez Radę Ministrów rozporządzenia nadającego danemu obszarowi status uzdrowiska. Przedłożony projekt przewiduje także możliwość pozbawienia obszaru statusu uzdrowiska w razie stwierdzenia niespełnienia przez nie wymagań określonych w ustawie. W celu dokonywania okresowej oceny i sprawowania nadzoru nad uzdrowiskiem, gmina, na obszarze której będzie zobowiązana, nie rzadziej niż raz na 10 lat, przedkładać ministrowi właściwemu do spraw zdrowia aktualny operat uzdrowiskowy. Pozbawienie obszaru statusu uzdrowiska następować będzie na wniosek ministra właściwego do spraw zdrowia w drodze rozporządzenia Rady Ministrów.

Lecznictwo uzdrowiskowe będzie prowadzone wyłącznie w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego, zlokalizowanych w uzdrowiskach. Zakładami lecznictwa uzdrowiskowego są:

- 1) szpitale uzdrowiskowe,
- 2) sanatoria uzdrowiskowe,
- 3) przychodnie uzdrowiskowe,
- 4) zakłady przyrodolecznicze.

Lecznictwo uzdrowiskowe będzie prowadzone przy pomocy urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego. Projekt w sposób otwarty definiuje takie urządzenia. Zalicza się do nich między innymi pijalnie uzdrowiskowe, tężnie, parki, ścieżki ruchowe, urządzone odcinki wybrzeża morskiego, lecznicze i rehabilitacyjne baseny uzdrowiskowe, urządzone podziemne wyrobiska górnicze.

Projekt ustawy określa również w sposób szczegółowy zadania poszczególnych rodzajów zakładów lecznictwa uzdrowiskowego w zakresie świadczeń udzielanych pacjentom.

Świadczenia zdrowotne w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego będą udzielane na podstawie skierowania na leczenie uzdrowiskowe albo po przedstawieniu zaświadczenia o braku przeciwwskazań do korzystania z danego rodzaju świadczeń zdrowotnych w danym uzdrowisku.

Przewiduje się, że określony zakres świadczeń lecznictwa uzdrowiskowego będzie mógł być udzielany bez powyższych dokumentów. Ich szczegółowy katalog określi minister właściwy do spraw zdrowia, w drodze rozporządzenia.

Określone w projekcie ustawy kierunki lecznicze wynikających z dostępnych surowców leczniczych i warunków klimatycznych stanowić mają podstawę do określenia rodzaju i zakresu świadczeń zdrowotnych w statucie zakładu lecznictwa uzdrowiskowego ustalonych na podstawie.

Projekt ustawy przewiduje dwa zasadnicze tryby finansowania lecznictwa uzdrowiskowego. Pierwszy, dotyczący świadczeniobiorców w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135) odsyła do zasad zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Finansowanie świadczeń dla tej kategorii osób będzie się odbywało przez Narodowy Fundusz Zdrowia, zaś w przypadku osób nieposiadających uprawnień

z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego oraz przepisów o koordynacji, z budżetu państwa.

Z kolei pozostałe kategorie osób, w tym świadczeniobiorcy, którzy nie uzyskali skierowania na leczenie uzdrowiskowe na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, będą mogli korzystać z lecznictwa uzdrowiskowego za odpłatnością w wysokości ustalonej przez zakład lecznictwa uzdrowiskowego, po przedstawieniu zaświadczenia o braku przeciwwskazań do korzystania z danego rodzaju świadczeń zdrowotnych w danym uzdrowisku.

Nadzór nad zakładami lecznictwa uzdrowiskowego będzie sprawować minister właściwy do spraw zdrowia. W ramach tego nadzoru minister będzie uprawniony do:

- 1) oceny zgodności leczenia uzdrowiskowego z kierunkami leczniczymi;
- 2) monitorowanie zachowania warunków leczniczych i środowiskowych warunkujących przyznanie i utrzymanie statusu uzdrowiska;
- 3) uzgadniania planów zagospodarowania przestrzennego dla stref ochrony uzdrowiskowej.

Projekt szczegółowo określa czynności podejmowane w ramach nadzoru ministra właściwego do spraw zdrowia.

Kontrolę w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego przeprowadzać będą, zgodnie z założeniami projektu, upoważnione osoby będące pracownikami ministerstwa obsługującego ministra właściwego do spraw zdrowia. Przewiduje się instytucję wyłączenia osoby kontrolującej z kontroli w związku z zaistnieniem okoliczności określonych w ustawie.

W odniesieniu do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego utworzonych przez Ministra Obrony Narodowej i ministra właściwego do spraw wewnętrznych nadzór ten będą sprawować ci ministrowie w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia.

Szczegółowy sposób i tryb przeprowadzania kontroli określać będzie rozporządzenie ministra właściwego do spraw zdrowia, wydane po zasięgnięciu opinii Ministra Obrony Narodowej i ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Gmina uzdrowiskowa może również utworzyć jednostkę pomocniczą której obszar pokrywa się z obszarem uzdrowiska lub obszarem ochrony uzdrowiskowej.

W ramach zmian w przepisach obowiązujących, w ustawie z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej poszerza się listę rodzajów

zakładów opieki zdrowotnej o kategorię zakładów lecznictwa uzdrowiskowego, z jednoczesnym wykreśleniem z art. 2 ust. 1 pkt 1 wskazanej ustawy sanatoriów i prewentoriów. Zabieg ten ma na celu dostosowanie treści istniejących regulacji prawnych do terminologii i rozwiązań przyjętych w projekcie.

Ponadto, w celu uaktualnienia innych aktów prawnych rangi ustawowej, dokonuje się niezbędnych zmian w ustawach:

- 1) z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska,
- 2) z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych,
- 3) z dnia 6 marca 1981 r. o Państwowej Inspekcji Pracy,
- 4) z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu,
- 5) z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej,
- 6) z dnia 28 września 1991 r. o lasach,
- 7) z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych.

Przewiduje się wejście w życie ustawy po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, tak aby zapewnić wystarczająco niezbędny okres *vacatio legis*, zgodny z orzecnictwem Trybunału Konstytucyjnego.

Przewiduje się, że ustawa będzie miała znaczący wpływ na sytuację i rozwój regionów, w tym na poziom zatrudnienia w tych regionach. Uzdrowiska w przeważającej części są położone w regionach o wyższym od przeciętnego poziom bezrobocia. Zmiany określające ramy organizacyjne i umożliwiające rozwój uzdrowisk są szansą na ożywienie lokalnego rynku pracy oraz pełniejsze wykorzystanie warunków przyrodniczych regionu. Również napływ pacjentów z zagranicy może przyczynić się do wzrostu poziomu życia w regionach uzdrowiskowych.

Projekt przewiduje konieczność wydania rozporządzeń wykonawczych, przede wszystkim przez ministra zdrowia. Zgodnie z propozycjami projektu zachodzi konieczność wydania następujących rozporządzeń:

1. Ministra właściwego do spraw zdrowia określającego rodzaje świadczeń zdrowotnych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego, korzystanie z których nie wymaga uprzedniej konsultacji lekarskiej. Przewiduje się, że rozporządzenie to będzie zawierało te kategorie świadczeń, które mają w głównej mierze charakter świadczeń niezwiązanych z procesem leczenia lub rekonwalescencji po leczeniu.

2. Ministra właściwego do spraw zdrowia określającego wskazania i przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego dla danego kierunku leczniczego. W związku z tym, że niektóre naturalne surowce lecznicze

lub walory klimatu nie są wskazane przy leczeniu pewnych kategorii schorzeń, wydaje się istotne określenie takich przeciwwskazań uwzględniając oddziaływanie zabiegów leczniczych stosowanych w oparciu o na poszczególne rodzaje schorzeń.

3. Rady Ministrów nadającego danemu obszarowi status uzdrowiska. Rozporządzenie to będzie miało charakter aktu potwierdzającego spełnianie przez dany obszar wymagań ustawowych dla uzdrowisk, Określać ono będzie:

- 1) nazwę uzdrowiska;
- 2) granice obszaru uzdrowiska;
- 3) kierunki lecznicze i przeciwwskazania dla uzdrowiska;
- 4) właściwości występujących na obszarze naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu.

4. Ministra właściwego do spraw zdrowia określającego szczegółowe wymagania, jakim powinien odpowiadać statut. Rozporządzenie to będzie stanowiło uszczegółowienie określonych w ustawie wymagań dla statutu. Ma ono na celu ustalenie jednolitego wzorca takiego statutu dla wszystkich uzdrowisk na terenie kraju.

5. Ministra właściwego do spraw zdrowia określającego tryb przeprowadzania kontroli zakładów lecznictwa uzdrowiskowego, po zasięgnięciu opinii Ministra Obrony Narodowej i ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Z punktu widzenia zakładów lecznictwa uzdrowiskowego jest to rozporządzenie istotne w związku z tym, że będzie ono określało czytelne i szczegółowe reguły dokonywania poszczególnych czynności kontrolnych, ich zakres oraz dokumentację przebiegu kontroli.

6. Ministra właściwego do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określającego:

- 1) zakres badań niezbędnych do ustalenia właściwości leczniczych naturalnych surowców klimatu;
- 2) kryteria oceny właściwości leczniczych naturalnych surowców i klimatu;
- 3) wzór świadectwa potwierdzającego właściwości lecznicze naturalnych surowców i klimatu.

7. Ministra właściwego do spraw zdrowia określającego tryb przeprowadzania kontroli jednostek uprawnionych do wydawania świadectw potwierdzających właściwości lecznicze naturalnych surowców i klimatu. Rozporządzenie to treściowo będzie podobne do rozporządzenia określającego tryb przeprowadzania kontroli zakładów lecznictwa uzdrowiskowego.

Projekt ustawy nie będzie miał negatywnego wpływu na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Z faktu posiadania na swoim obszarze uzdrowiska gmina może czerpać wyłącznie korzyści w postaci środków, jakie pozostawiają w gminie kuracjusze, którzy napływają w celu leczenia. Z uzdrowiskiem zwykle wiąże się rozbudowana infrastruktura usługowa z przeznaczeniem dla kuracjuszy, w której znajdują zatrudnienie mieszkańcy gminy. Infrastruktura ta powstaje dzięki lokalnym przedsiębiorcom, w szczególności małym i średnim, z których każdy tworzy miejsca pracy, również dla siebie, oraz utrzymuje swoich najbliższych. Zatrudnieni oraz przedsiębiorcy wytwarzają przychód, który podlega opodatkowaniu. Część z tych podatków, zgodnie z odrębnymi przepisami, jest dochodem gminy, a więc wpływa pozytywnie na jej budżet. Doświadczenie uczy, że nie było jeszcze w kraju gminy, która straciła na posiadaniu na swoim obszarze uzdrowiska. Należy zwrócić uwagę na to, że art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 203, poz. 1966) uznaje za dochód własny jednostek samorządu terytorialnego również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych. Uszczegółowienie tej zasady znajduje się w art. 4 ust. 2 i 3 tej ustawy. Zgodnie z tymi przepisami, wysokość udziału gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze gminy wynosi 39,34%, a wysokość udziału gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych, od podatników tego podatku, posiadających siedzibę na obszarze gminy, wynosi 6,71%. Wynika z tego jasno, że w przypadku gdy rośnie sektor usług związanych z obsługą kuracjuszy zakładu lecznictwa uzdrowiskowego oraz wzrastają jego przychody, wzrastają automatycznie dochody gminy, na której obszarze znajduje się uzdrowisko.

W projekcie przewidziano również zmianę w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z którą dotychczasowa opłata miejscowa o stawce stanowiącej 200% maksymalnej stawki podstawowej będzie dotyczyła wyłącznie miejscowości znajdujących się na obszarach, które zostały uznane za uzdrowisko w trybie art. 33 ust. 3 ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym i uzdrowiskach. W celu wyraźniejszego odróżnienia jej od opłaty miejscowej podstawowej proponuje się, aby opłata ta nosiła nazwę opłaty uzdrowiskowej. Maksymalną stawkę opłaty uzdrowiskowej pozostawia się na dotychczasowym poziomie 3,22 zł

dziennie. Jednakże proponuje się zmianę zgodnie, z którą w przypadku gdy stawka opłaty uzdrowskiej jest niższa od maksymalnej stawki, rada gminy, w drodze uchwały, corocznie podwyższała tę stawkę na następny rok podatkowy co najmniej w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi wzrostu cen detalicznych towarów i usług konsumpcyjnych w okresie pierwszych trzech kwartałów roku, w którym stawki ulegają podwyższeniu, w stosunku do analogicznego okresu roku. Wskaźnik inflacji będzie ustalany na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie 15 dni po upływie trzeciego kwartału.

Wydaje się, że powyższe rozwiązania zapewnią gminom, na terenie których będą znajdować się uzdrowiska dochody równoważące koszty związane z uzyskaniem przez gminę potwierdzenia właściwości leczniczych, oraz koszty, które mogą powstać przy stosowaniu przepisów art. 29 ust. 2 i art. 30 projektu ustawy.

Należy ponadto nadmienić, że w obowiązującym Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego znalazły się działania związane z rozwojem turystyki dotyczące:

- 1) rozwoju markowych produktów turystycznych;
- 2) promocji markowych produktów turystycznych;
- 3) specjalistycznych szkoleń pracowników w sektorze usług turystycznych;
- 4) rozwój bazy informacyjnej i dystrybucyjnej dotyczącej usług turystycznych, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju usług via Internet,
- 5) rozwoju badań statystycznych i narzędzi badawczych, wspierających procesy zarządzania w turystyce,
- 6) rozbudowy infrastruktury turystycznej ze szczególnym uwzględnieniem:
 - infrastruktury służącej rozwojowi aktywnych form wypoczynku;
 - inwestycji na obszarach chronionych i w ich sąsiedztwie;
 - inwestycji przystosowujących obiekty dziedzictwa kulturowego dla potrzeb turystyki;
 - infrastruktury gmin uzdrowskich dla potrzeb turystyki.

Dla gmin, na terenie których znajdują się uzdrowiska, skierowane są działania wymienione w pkt 6. Mogą one korzystać ze środków na te działania właśnie ze względu na status uzdrowiska.

**Uwagi Zarządu SGU RP
do projektu ustawy
o lecznictwie uzdrowiskowym i uzdrowiskach
(druk sejmowy nr 3636)**

W związku ze skierowaniem pod obrady Sejmu RP projektu ustawy „o lecznictwie uzdrowiskowym i uzdrowiskach”, Zarząd SGU RP przedstawia swoje stanowisko w sprawie wymienionego wyżej projektu.

Autorzy projektu uzasadniając jego powstanie zastrzegają, że przedłożony projekt nie odnosi się do problematyki funkcjonowania gmin uzdrowiskowych i reguluje wyłącznie: kwestie zasad i warunków prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego oraz jego finansowanie, kierunków leczniczych uzdrowisk zasad sprawowania nadzoru nad lecznictwem uzdrowiskowym i nadawanie obszarowi statusu uzdrowiska.

Niestety z takim stanowiskiem autorów projektu nie można się zgodzić, bowiem projekt reguluje dwie zupełnie odrębne kwestie.

Pierwsza dotyczy **zasad prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego w zakładach opieki zdrowotnej** (czyli warunków na jakich może być prowadzone lecznictwo uzdrowiskowe), a druga dotyczy **tworzenia i funkcjonowania uzdrowisk**, a więc określenia warunków jakie mają spełnić gminy, aby na obszarze gminy lub jego części mogło być uruchomione uzdrowisko. I choć autorzy projektu zakładają dobrowolność w zakresie występowania gmin o status uzdrowiska, to jednak przepisy projektowanej ustawy nakładają na gminy szereg kosztownych obowiązków określonych w art. 25, 26, 27, 30, 34, 35 projektu ustawy, związanych przede wszystkim z uruchomieniem i funkcjonowaniem uzdrowiska.

Przepisy art. 29 projektowanej ustawy wprowadzają także określone ograniczenia w zakresie gospodarowania terenami w strefach uzdrowiskowych „A”, „B”, „C” i wręcz wykluczają prowadzenie działalności gospodarczej w tych strefach innej niż określona w art. 29. projektu.

Określają też rodzaje dopuszczalnych inwestycji, a także nakładają na gminy obowiązek posiadania określonego procentu (75% dla strefy „A” i 55% dla strefy „B”) terenów zielonych w uzdrowisku.

Jest rzeczą oczywistą, że wprowadzając ograniczenia w rozwoju i nakładając na gminy określone obowiązki, ustawa (zgodnie z art. 167 Konstytucji) powinna przewidywać (wskazywać) źródła dochodów, które gminy będą mogły przeznaczać na realizację tych zadań.

Niestety przedłożony projekt takich źródeł dochodów nie przewiduje, a stwierdzenie w uzasadnieniu, że „Z faktu posiadania na swoim obszarze uzdrowiska, gmina może czerpać wyłącznie korzyści w postaci środków jakie pozostawiają w gminach kuracjusze, którzy napływają w celu leczenia” – jest stwierdzeniem na wyrost, z którego nic nie wynika.

Równie dobrze można bowiem stwierdzić, że z faktu prowadzenia usług turystycznych gmina może czerpać korzyści w postaci środków jakie pozostawiają turyści, a jednak w tym przypadku nikt nie nakłada na gminę dodatkowych zadań i gmina nie musi spełnić określonych ustawowo warunków aby przedsiębiorcy mogli prowadzić działalność turystyczną. To samo stwierdzenie odnosi się do uruchamiania wszelkiej innej działalności.

Tymczasem lecznictwo uzdrowiskowe może być prowadzone wyłącznie w uzdrowisku, a status uzdrowiska można otrzymać posiadając określone walory naturalne i surowce lecznicze oraz po spełnieniu przez gminę szeregu warunków, które nakłada ustawodawca.

W tej sytuacji (naszym zdaniem) bez wskazania dodatkowych źródeł dochodów, jakie powinna uzyskać gmina na spełnienie warunków określonych w ustawie, aby na jej terenie mogło być utworzone uzdrowisko, – **projekt ustawy będzie niezgodny z Konstytucją**, a szczególnie z art. 167 Konstytucji.

Zdaniem Zarządu SGU RP projekt wymaga albo jego uzupełnienia o kwestie związane z finansowaniem zadań nałożonych na gminy, albo ograniczeniem go wyłącznie do kwestii związanych z lecnictwem uzdrowiskowym i kierunkami leczniczymi uzdrowisk.

Odnosząc się jednak szczegółowo do niektórych rozwiązań zaproponowanych w przedłożonym projekcie, zwracamy uwagę na następujące kwestie:

1. W art. 25 stwierdzono, że status uzdrowiska może być nadany obszarowi, który łącznie spełnia pięć warunków. Wśród tych warunków jest także **klimat o właściwościach leczniczych**. Pomijając kwestie

związane z udowodnieniem jaki klimat ma właściwości lecznicze i dla kogo, stwierdzić należy, że wiele uzdrowisk spełnia wymogi określone w art. 25 ust. 4 w zakresie środowiska naturalnego (w tym zakresie czystości powietrza), ale nie posiada klimatu o właściwościach leczniczych. Zapis ten pozbawia te uzdrowiska statusu uzdrowiska, choć spełniać one będą pozostałe warunki, w tym warunki w zakresie posiadania na swoim terenie złóż surowców leczniczych.

Właściwiej byłoby w tym przypadku skreślić pkt.2 i zapisać go w następującej wersji jako ust. 2:

„Uzdrowisko powinno posiadać także klimat o właściwościach leczniczych potwierdzonych na zasadach określonych w ustawie.”

Taki zapis pozwoliłby na dalsze funkcjonowanie uzdrowisk tych które posiadają leczniczy klimat, i tych które mają czyste powietrze czy klimat nie wpływający negatywnie na organizm ludzki.

Nie ma bowiem tak, że klimat danego uzdrowiska korzystnie wpływa na wszystkie osoby. Wręcz przeciwnie, w niektórych miejscowościach klimat pozytywnie oddziałyujący na organizm jednych osób, źle oddziałuje na organizm innych osób.

2. W art. 29 wprowadzono podział na strefy ochronne oznaczone literami „A”, „B”, „C” tworząc równocześnie tzw. pozytywny katalog inwestycji dopuszczonych do realizacji w tych strefach.

Zdaniem Zarządu SGU RP ten pozytywny katalog otwiera pole do nadinterpretacji, dowolności interpretacji, a nawet do dopuszczania działalności godzącej w wartości uzdrowiskowe.

Ten zapis dopuszcza bowiem lokowanie w strefie „A” wszystkiego, co wiąże się z obsługą pacjenta. Można więc tu będzie lokować stację benzynową, warsztaty samochodowe, lokale rozrywkowe o dużym stopniu uciążliwości, a także organizować rajdy samochodowe, motocyklowe, itp.

Zdaniem Zarządu SGU RP zdecydowaniem lepszym rozwiązaniem byłby katalog czynności zastrzeżonych, jak to ma miejsce np. w parkach narodowych, krajobrazowych, itp.

3. Art. 34 uważamy, że nie ma potrzeby sporządzania operatu uzdrowiskowego co 10 lat, a jedynie jego zaktualizowanie.

W projekcie ustawy nie wskazano możliwości rezygnacji przez gminę ze statusu uzdrowiska. Nie przewidziano także w projekcie funkcji lekarza naczelnego uzdrowiska, pozostawiając kwestie oceny zgodności leczenia

uzdrowiskowego i nadzoru nad lecznictwem uzdrowiskowym w uzdrowiskach bliżej nieokreślonym instytucjom kontrolnym.

Nie wchodząc w dalsze merytoryczne szczegóły zapisów dotyczących lecznictwa uzdrowiskowego i uzdrowisk, Zarząd SGU RP wnosi o: uzupełnienie treści ustawy o poruszone wcześniej kwestie, albo ograniczenie treści projektu ustawy tylko do zapisów odnoszących się do lecznictwa uzdrowiskowego.

Nie jest bowiem możliwe, uregulowanie kwestii tworzenia i funkcjonowania uzdrowisk bez nałożenia na gminę dodatkowych zadań które gmina musi wykonać, aby uzdrowisko powstało i funkcjonowało.

A jeżeli te zadania zostają nałożone trzeba określić lub wskazać źródło sfinansowania tych zadań. Ponieważ w projekcie ustawy „O uzdrowiskach i gminach uzdrowiskowych” Ministerstwa Gospodarki takie rozwiązania się znajdują uważamy, że projekt poselski powinien zostać przereferowany w Komisjach Sejmowych w toku dalszych prac i skorelowany z projektem Ministerstwa Gospodarki. Pragniemy przy tym zaznaczyć, że projekt Ministerstwa Gospodarki został przez gminy uzdrowiskowe i środowiska zawodowe uzdrowisk uznany za jeden z najlepszych projektów, jakie się pojawiły do chwili obecnej.

Redakcja

Warszawa, 4 marca 2005 r.

Opinia Biura Studiów i Ekspertyz o poselskim projekcie ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym i uzdrowiskach (druk sejmowy nr 3636)

Projekty ustaw o uzdrowiskach, lecznictwie uzdrowiskowym i gminach uzdrowiskowych mają długą i bogatą historię w parlamentarnym procesie legislacyjnym poczynawszy od II kadencji Sejmu. W III kadencji Sejmu to Prezydent RP odmówił podpisania ustawy (zgłosił weto). W obecnej kadencji prace nad ustawą o uzdrowiskach, lecznictwie uzdrowiskowym i gminach uzdrowiskowych oraz o zmianie niektórych ustaw (były to projekty rządowy i poselski) przebiegały od sierpnia 2003 r. do lutego 2004 r. i zakończyły się odrzuceniem ustawy na wniosek Senatu RP. W obydwu przypadkach powodami odrzucenia ustaw były zarzuty niezgodności z Konstytucją RP niektórych przepisów zawartych w wyżej wymienionych ustawach.

Uwagi ogólne

1. Ponieważ znane są wymagania, Senatu i Prezydenta, jakie musi spełnić ustawa o lecznictwie uzdrowiskowym i uzdrowiskach, wydaje się zasadne przeprowadzenie przede wszystkim analizy treści przedłożonego poselskiego projektu ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym i uzdrowiskach pod kątem spełniania tych wymagań.

Jest to tym bardziej procedura właściwa, ponieważ projektodawca posłużył się całymi rozdziałami przepisów z ustawy w treści odrzuconej przez Senat, zmieniając jedynie kolejność poszczególnych rozdziałów.

Pomijając, w tym miejscu, sprawę gmin uzdrowiskowych, która zostanie rozpatrzona w odrębnym punkcie, należy przytoczyć treść uzasadnienia stanowiska Senatu odrzucającego ustawę. Czytamy w nim:

„(...) W ślad za tym, zważywszy na rozszerzony zakres zadań własnych gmin uzdrowiskowych, ustawodawca powinien zapewnić tym gminom stabilne źródła finansowania w oparciu o przeprowadzone analizy dotyczące skutków finansowych, jakie pociąga za sobą uchwalenie ustawy.

Nie zawiera ona jednak w tym zakresie właściwych postanowień, mimo że takie postępowanie determinują w szczególności przepisy art. 167 ust.1 i 4 Konstytucji RP, w myśl których jednostkom samorządu terytorialnego zapewnia się udział w dochodach publicznych odpowiednio do przypadających im zadań, a zmiany w zakresie zadań i kompetencji jednostek samorządu terytorialnego następują wraz z odpowiednimi zmianami w podziale dochodów publicznych.

Zdaniem Senatu zasadnicze wątpliwości natury systemowej budzi również koncepcja uregulowania problematyki funkcjonowania uzdrowisk oraz obszarów ochrony uzdrowiskowej. Lecznictwo uzdrowiskowe ma być przecież zorganizowane w gminie, czyli podmiocie publicznoprawnym posiadającym konstytucyjnie i ustawowo gwarantowaną samodzielność, i przez gminę. Tymczasem ustawa statuuje centralistyczny model tworzenia i funkcjonowania uzdrowisk oraz obszarów ochrony uzdrowiskowej. Jako przykłady należy podać:

1) art. 8 ust. 6, zgodnie z którym gmina, po zaopiniowaniu przez państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, przesyła ministrowi właściwemu do spraw zdrowia w celu zatwierdzenia operatu uzdrowiskowy;

2) art. 9 ust. 3 i 5 zgodnie z którym przed uchwaleniem statutu uzdrowiska albo obszaru ochrony uzdrowiskowej rada gminy jest obowiązana do jego uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw zdrowia oraz dyrektorem właściwego urzędu morskiego, jeżeli obszar ochrony uzdrowiskowej jest usytuowany w strefie nadmorskiej, przy czym również zmiany w statucie uzdrowiska albo obszaru ochrony uzdrowiskowej wymagają uzgodnienia z tymi podmiotami;

3) art. 10 ust. 2 i 3 oraz art. 13 ust. 2, zgodnie z którymi Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, nadaje danemu obszarowi status uzdrowiska albo status obszaru ochrony uzdrowiskowej oraz pozbawia go takiego statusu¹.

Mimo, że projektodawca wyłączył z projektu sprawy ustroju gmin uzdrowiskowych **to nadal aktualne są** zastrzeżenia konstytucyjne podnoszone przez Prezydenta (w odniesieniu do ustawy z III kadencji Sejmu) i Senatu (w stosunku do ustawy odrzuconej w obecnej kadencji Sejmu), do-

¹ Druk sejmowy nr 2485, IV kadencja, s. 2-3.

tychzące finansowania dodatkowych zadań gmin uzdrowiskowych, które są zawarte w tym projekcie.

Prezydent RP tak ujął te zastrzeżenia w uzasadnieniu weta:

„Gminy uzdrowiskowe zobowiązane są do przestrzegania szczególnych rygorów w zakresie ochrony środowiska naturalnego, natomiast działalność inwestycyjna realizowana na terenie gminy powinna być ograniczana jedynie do przedsięwzięć neutralnych dla środowiska naturalnego. Ograniczenia swobody działalności oraz szczególne obowiązki gmin uzdrowiskowych wpływają na zmniejszenie dochodów własnych jednostek samorządowych, które to zmniejszenie nie jest dostatecznie rekompensowane innymi dochodami lub dotacjami z budżetu państwa.

(...) Ustawa z dnia 25 lipca 2001 r. poza zwiększeniem maksymalnej stawki opłaty miejscowej (do 2,92 zł dziennie) nie wprowadza odpowiednich mechanizmów finansowych wspierających funkcjonowanie uzdrowisk.”²

Wydaje się zasadne wprowadzenie, w trakcie prac legislacyjnych w Sejmie, takich zmian do projektu ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym i uzdrowiskach, które przynajmniej w minimalnym zakresie, odpowiadałyby na zastrzeżenia kolejnych uczestników procesu legislacyjnego. W przeciwnym wypadku działania Sejmu w zakresie rozpatrywanego projektu mogą nie doprowadzić do zamierzonego przez projektodawców celu, jakim jest nowa ustawa o lecznictwie uzdrowiskowym i uzdrowiskach opublikowana w dzienniku ustaw.

Wątpliwości Senatu natury systemowej (centralistyczny model tworzenia i funkcjonowania uzdrowisk) też nie zostały w projekcie zmienione w porównaniu z wersją ustawy odrzuconej w Senacie. Art. 31 ust. 1 projektu, art. 32 ust. 3 projektu i art. 33 ust. 3 odpowiadają treścią art. 8 ust. 6, art. 9 ust. 3 i art. 10 ust. 2 ustawy odrzuconej na wniosek Senatu.

2. Innego typu zastrzeżenia budzi zabieg formalny przyjęty przez projektodawcę, a mianowicie ograniczenie zakresu ustawy do lecznictwa uzdrowiskowego i regulacji spraw tworzenia uzdrowisk oraz pominięcie w projekcie regulacji dotyczących gmin uzdrowiskowych. Uniknięcie konieczności regulowania ustroju gmin uzdrowiskowych i finansowania do-

² Druk sejmowy nr 3436, III kadencja, s. 2.

datkowych zadań tych gmin niestety nie prowadzi do eliminacji wad projektu. Tego typu rozdzielanie materii ustawowej wydaje się niewłaściwe ze względów formalnych i merytorycznych. Zasady techniki prawodawczej, w paragrafie 2, jasno wskazują, że „ustawa powinna **wyczerpująco regulować daną dziedzinę spraw, nie pozostawiając** poza zakresem swego unormowania istotnych fragmentów tej dziedziny”. Rozwiązania przyjęte w projekcie ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym i uzdrowiskach są sprzeczne z przywołaną zasadą. Brak jest także innego projektu ustawy, który regulowałby zagadnienia pominięte w projekcie ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym i uzdrowiskach.

Ważniejsze jednak – moim zdaniem – są argumenty merytoryczne przemawiające za całościowym uregulowaniem w jednej ustawie spraw lecznictwa uzdrowiskowego, uzdrowisk i zadań oraz wsparcia dla gmin uzdrowiskowych. W pkt 1 opinii wyraźnie wskazano na brak spójności projektu w zakresie finansowania zadań (wynikających z posiadania na swym terenie uzdrowiska) nakładanych na gminy. Nie można abstrakcyjnie tworzyć uzdrowiska bez terytorium i powiązania go z zadaniami gminy wynikającymi właśnie z nadania takiego statusu.

Uwagi szczegółowe

1. Kryteria nadawania statusu uzdrowiska (art. 25) są w projekcie tak sformułowane, że jedynie część z obecnie istniejących uzdrowisk może je spełnić. Tylko te obszary, na których występują złoża naturalnych surowców o potwierdzonych właściwościach leczniczych i posiadają klimat o właściwościach leczniczych, po spełnieniu dodatkowych warunków zależnych już od działalności ludzkiej mogą stać się uzdrowiskami. Zatem żadna miejscowość bez złóż naturalnych surowców, o potwierdzonych właściwościach leczniczych nie może być uzdrowiskiem i na odwrót, nawet jeśli takie złoża są, a klimat nie wykazuje właściwości leczniczych też nie może być uzdrowiskiem. Z kolei kryteria zawarte w art. 4 ust. 1 pkt 5 są niedookreślone.

2. W art. 3 ust. 1 wprowadzono zasadę, że w przypadku gdy obszar uzdrowiska ma wykraczać poza granice jednej gminy, prawa i obowiązki przewidziane w ustawie są wykonywane przez te gminy w trybie i na zasadach porozumienia, o którym w art. 74 ustawy o samorządzie gminnym. Wydaje się, że formuła zawarta w art. 74, przy wykonywaniu zadań uzdro-

wiska może okazać się niefunkcjonalna, gdyż zakres zadań i uprawnień władz gmin w stosunku do uzdrowiska znacznie przekracza formułę porozumienia, o której mowa w art. 74. Co miałyby oznaczać – w przypadku uzdrowiska – przejęcie praw i obowiązków pozostałych gmin? Np. czy uchwalanie planu zagospodarowania przestrzennego na terenie części uzdrowiska w danej gminie podejmowałyby władze gminy ościennej. Można znaleźć wiele przykładów, które – po przyjęciu rozwiązania zawartego w art. 3 – w praktyce ograniczałyby suwerenność gmin zawierających takie porozumienie.

3. Projektodawca nie uwzględnił zastrzeżeń Senatu do treści przepisu art. 48 (poprzednio art. 46), dotyczącego delegacji do wydania rozporządzenia wyłączającego prywatyzację zakładów lecznictwa uzdrowiskowego prowadzonych w formie jednoosobowych spółek Skarbu Państwa. W opinii Senatu brak jest w tym przepisie precyzyjnych wytycznych do wydania rozporządzenia (*wytyczne mają być konkretnymi na gruncie danej delegacji ustawowej wskazówkami wyznaczającymi treść rozporządzenia lub sposób ukształtowania jego treści*³). Ponadto projektodawca posługuje się w tym artykule w pkt 3 pojęciem „tworzywa lecznicze”, które to pojęcie nie zostało zdefiniowane w projekcie i raczej nie można uznać, że pojęcie to jest znane powszechnie.

4. W projekcie brak jest regulacji zapewniających dostęp wszystkim zakładom lecznictwa uzdrowiskowego do wszystkich surowców leczniczych występujących na danym terenie. W obecnie istniejących miejscowościach uzdrowiskowych działają spółki skarbu państwa (za wyjątkiem Nałęczowa gdzie 85% akcji spółki „Uzdrowisko Nałęczów” S.A. zostało sprzedanych), które są właścicielami znacznej części infrastruktury uzdrowiskowej i posiadają prawo do eksploatacji złóż naturalnych surowców leczniczych. Wydaje się, że w ustawie o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym powinny znaleźć się przepisy regulujące zasady dostępu do naturalnych surowców leczniczych wszystkich podmiotów prowadzących zakłady lecznictwa uzdrowiskowego w danym uzdrowisku.

Sporządził: Grzegorz Ciura

³ Druk sejmowy nr 2485, IV kadencja, s. 4.

Sprawozdanie z prac Międzyresortowego Zespołu ds. Uzdrawisk

Międzyresortowy Zespół do Spraw Aktywizacji Społeczno-Gospodarczej Uzdrawisk został powołany zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów w dniu 2 lipca 2003 r. jako organ doradczy Rady Ministrów.

W skład Zespołu powołani zostali przedstawiciele ministerstw właściwych tj. turystyki, skarbu państwa, zdrowia, finansów publicznych, środowiska, transportu i rozwoju wsi celem kompleksowego ujęcia problematyki uzdrawisk i gmin, na terenie których zlokalizowane są uzdrawiska. Działania Zespołu wspierają instytucje z zewnątrz m.in. Polska Organizacja Turystyczna, Polska Agencja Rozwoju Turystyki S.A. i inne organizacje pozarządowe związane z branżą turystyczną i uzdrawiskową m.in. Stowarzyszenie Gmin Uzdrawiskowych RP, Unia Uzdrawisk Polskich, Izba Gospodarcza "Uzdrawiska Polskie", Instytut Turystyki w Krakowie.

Do zadań Zespołu należy w szczególności:

- tworzenie systemu prawno-ekonomicznego, stymulującego rozwój gmin z uzdrawiskami i uzdrawisk – przegląd regulacji prawnych, zdefiniowanie barier rozwoju i sposobów ich likwidacji,
- określenie zasad, zmierzających do zahamowania dezintegracji fachowych zasobów ludzkich, związanych z działalnością uzdrawiskową i turystyczną oraz promowanie nowych form zatrudnienia,
- określenie możliwości, form i zakresu wzbogacania podstawowych funkcji uzdrawiskowych o funkcje turystyczno-sportowe,
- realizacja zadań Rządu w zakresie promocji Polski jako kraju atrakcyjnego pod względem walorów uzdrawiskowo-turystycznych i wynikająca z tego konieczność koordynacji międzyresortowej,

- określenie kierunków i zakresów finansowego wsparcia gmin z uzdrawiskami z wybranych sektorowych programów operacyjnych i zintegrowanego programu operacyjnego rozwoju regionalnego.

Priorytetowym zadaniem Zespołu było przygotowanie zintegrowanego programu rozwoju uzdrawisk ze szczególnym uwzględnieniem usług turystycznych, a także uregulowanie kwestii legislacyjnych, finansowych i własnościowych warunkujących prawidłowe funkcjonowanie uzdrawisk i gmin uzdrawiskowych. Są to zwłaszcza:

- uchwalenie ustawy o uzdrawiskach, gminach i lecznictwie uzdrawiskowym,
- uregulowanie kwestii finansowo-podatkowych,
- przyspieszenie rozstrzygnięć prywatyzacyjnych w sprawie Spółek Skarbu Państwa,
- włączenie lecznictwa uzdrawiskowego do narodowego systemu ochrony zdrowia.

W wyniku prac Zespołu zrealizowano następujące działania:

1. Przygotowano koncepcje prywatyzacji spółek (z wyłączeniem zasobów kopalin leczniczych).

Żałono, iż proces prywatyzacyjny powinien przebiegać w taki sposób, aby wywrzeć jak najbardziej korzystny wpływ na rozwój infrastruktury w gminach uzdrawiskowych, co powinno doprowadzić do ich aktywizacji gospodarczej. Biorąc pod uwagę założone cele procesu prywatyzacji spółek uzdrawiskowych zaproponowano dokonanie podziału spółek uzdrawiskowych na trzy zasadnicze grupy:

I. Spółki uzdrawiskowe wyłączone z prywatyzacji.

W grupie tej powinny znaleźć się spółki uzdrawiskowe prowadzące pełen profil leczniczy, posiadające większość rodzajów tworzyw leczniczych lub takie, które są unikalne w skali kraju, a nawet Europy. Jest to grupa spółek o szczególnym znaczeniu dla lecznictwa uzdrawiskowego w Polsce, a jej wyłączenie z prywatyzacji podyktowane jest koniecznością zabezpieczenia interesów ochrony zdrowia społeczeństwa polskiego.

II. Spółki uzdrawiskowe, wymagające indywidualnej ścieżki prywatyzacyjnej, z wyłączeniem prywatyzacji złóż kopalin leczniczych.

Do grupy drugiej powinny zostać zaliczone spółki uzdrawiskowe, które z uwagi na swoje położenie i znaczenie dla miejscowości, w których są

usytuowane oraz przez wzgląd na unikalne zasoby naturalne, wymagają indywidualnego podejścia do prywatyzacji. Istotne znaczenie ma w tej grupie utrzymanie wpływu Skarbu Państwa na działalność prywatyzowanych spółek przez okres co najmniej 5 lat od momentu prywatyzacji, toteż zbywanie akcji powinno następować stopniowo, w pakietach.

III. Spółki uzdrowiskowe, które powinny być sprywatyzowane poprzez zbycie akcji/ udziałów stanowiących własność Skarbu Państwa.

Grupę tę stanowić będą spółki nie zaliczone do żadnej z powyższych grup. Poddanie ich prywatyzacji odbędzie się przy zachowaniu maksymalnej staranności, z zastrzeżeniem kontynuacji działalności leczniczej i wyłączenia z procesu prywatyzacji zasobów kopaliny leczniczych.

Zaszeregowanie poszczególnych spółek uzdrowiskowych do jednej z w/w grup powinno nastąpić na podstawie szczegółowej analizy, według następujących kryteriów:

- sytuacja finansowo-ekonomiczna spółek (w tym zatrudnienie),
- sytuacja prawna spółek, zwłaszcza w zakresie stosunków właścicielskich (m.in. rozpatrzenie ewentualnych roszczeń reprivatyzacyjnych),
- wielkość oraz ilość posiadanych i wykorzystywanych przez spółki zasobów tworzyw leczniczych, takich jak wody mineralne, wody lecznicze, borowiny,
- profile lecznicze prowadzone przez spółki,
- możliwość rozwoju profilu rehabilitacyjnego,
- wielkość spółek i rozmiary prowadzonych przez nie działalności,
- rozmiar posiadanej bazy technicznej uzdrowisk, w tym przede wszystkim ilość posiadanych urządzeń leczniczych, takich jak łożnie, parki uzdrowiskowe, itp.

Należy podkreślić, iż w swoich pracach nad przyjęciem projektu koncepcji prywatyzacji spółek lecznictwa uzdrowiskowego Zespół oparł się na propozycji przedstawionej przez Ministerstwo Skarbu Państwa, zaakceptowanej przez Ministerstwo Zdrowia, nie analizując szczegółowych materiałów i danych, dotyczących poszczególnych uzdrowisk.

Mając na uwadze potrzeby inwestycyjne spółek uzdrowiskowych, Zespół proponuje przeznaczenie części wpływów z prywatyzacji spółek uzdrowiskowych grupy II i III na zasilenie **funduszu celowego** pod nazwą **Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców**, utworzonego zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397, z późn. zm.).

Powyższe środki z prywatyzacji uzdrawisk przeznaczone będą na dokonywanie inwestycji w posiadaną bazę zabiegową i hotelową spółek uzdrawiskowych, które będą wyłączone z prywatyzacji (grupa I), głównie na modernizację zakładów lecznictwa uzdrawiskowego.

Zasady funkcjonowania i korzystania ze środków tego funduszu zostaną sformułowane tak, by na potrzeby inwestycyjne spółek uzdrawiskowych, wyłączonych z prywatyzacji została przeznaczona kwota nie niższa niż wpływy z prywatyzacji uzdrawisk przekazane na ten fundusz.

Minister Skarbu Państwa uzgodni z Ministrem Zdrowia i Ministrem Finansów wskaźnik odpisu wpływów z prywatyzacji uzdrawisk na Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców i po zatwierdzeniu przez Zespół „Zintegrowanego Programu Rozwoju Uzdrawisk ze Szczególnym Uwzględnieniem Usług Turystycznych” wystąpi z wnioskiem o dokonanie stosownych zmian w ustawie z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji.

Podstawą określenia kwot niezbędnych do zasilenia funduszu będzie program modernizacji zakładów lecznictwa uzdrawiskowego, przygotowany przez Ministra Skarbu Państwa.

Wysokość środków z prywatyzacji, które zostaną przeznaczone na zasilenie funduszu byłaby ustalona w oparciu o:

- planowane koszty modernizacji spółek uzdrawiskowych (gr. I) wyłączonych z prywatyzacji,
- inne potrzeby finansowe tych spółek,
- wysokość kwot wydzielonych przez Narodowy Fundusz Zdrowia dla tej grupy spółek uzdrawiskowych.

Zdaniem Ministerstwa Skarbu Państwa realizacja zakładanej w tym programie koncepcji prywatyzacji spowoduje skutki dla sektora finansów publicznych w postaci zmniejszenia wpływów z prywatyzacji na kwotę maksymalnie 200 mln PLN.

Ministerstwo Skarbu Państwa nie planuje ponoszenia dodatkowych nakładów na działania związane z realizacją programu prywatyzacji.

Natomiast dokładne wyliczenie efektów uzależnione jest od wielkości środków przeznaczonych na fundusz celowy. Im większe środki, tym większe spodziewane efekty w postaci:

- wzrostu wpływów podatkowych zarówno gmin (w podatku od nieruchomości, udział w PIT i CIT), jak i budżetu państwa (wzrost wpływów w PIT i CIT),
- mniejszych wydatków gmin na pomoc społeczną oraz zasiłki dla bezrobotnych,

- wzrostu zatrudnienia w uzdrowiskach, co spowoduje spadek bezrobocia w tych regionach, gdzie poziom bezrobocia jest wysoki,
- wzrostu wartości posiadanego przez spółki majątku, a tym samym wartość samych spółek, których jedynym akcjonariuszem jest Skarb Państwa.

2. W wyniku prac Zespołu **określono możliwości wzbogacenia podstawowych funkcji uzdrowiska (leczenie, rehabilitacja, profilaktyka) o funkcję wypoczynkowo-turystyczną z uwzględnieniem roli promocji.**

Podkreślono, że w Polsce, zgodnie z tendencjami światowymi, wzrasta rola uzdrowisk jako celu wyjazdów urlopowych (głównie krótkoterminowych) w celu poprawy kondycji fizycznej i duchowej.

Podstawowym zadaniem dla branży turystycznej jest wykreowanie produktów turystycznych, które stanowią gotową do sprzedaży ofertę turystyczną składającą się z usług i towarów ułatwiających wypoczynek, rehabilitację, regenerację i profilaktykę zdrowotną z uwzględnieniem obszarów wiejskich.

Polska Organizacja Turystyczna jako organ koordynujący promocję polskiej turystyki w kraju i za granicą planuje podjęcie następujących zadań w zakresie promocji i rozwoju polskich uzdrowisk i turystyki uzdrowiskowej:

- kreowanie wizerunku uzdrowisk jako kurortów,
- tworzenie ogólnopolskiej strategii rozwoju i promocji uzdrowisk polskich,
- realizację wydawnictw promujących poszczególne uzdrowiska i turystykę uzdrowiskową,
- udział uzdrowisk w stoiskach organizowanych przez Polską Organizację Turystyczną na targach turystycznych krajowych i zagranicznych,
- organizację imprez studyjnych dla dziennikarzy i touroperatorów krajowych i zagranicznych, organizację szkoleń, seminariów i konferencji, prowadzenie badań i analiz marketingowych w dziedzinie turystyki uzdrowiskowej, włączając turystykę na obszarach wiejskich,
- włączenie uzdrowisk i ich produktów turystyczno-uzdrowiskowych do systemu informacji turystycznej,
- pomoc w realizacji projektów inwestycyjnych w dziedzinie turystyki uzdrowiskowej.

3. Przygotowano również propozycje kierunków i zakresu finansowego wsparcia uzdrawisk z uwzględnieniem sektorowych programów operacyjnych i Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego przyjętego rozporządzeniem Ministerstwa Gospodarki i Pracy z dnia 1 lipca 2004 r. w sprawie przyjęcia Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004–2006 r. (Dz. U. Nr 166, poz.1745) uwzględniając poprawę skuteczności wsparcia finansowego gmin i spółek uzdrawiskowych, w tym z funduszy strukturalnych w okresie 2004–2006.

W trakcie prac Zespołu stwierdzono, iż w przygotowywanych obecnie programach operacyjnych nie ma żadnych preferencji dla przedsięwzięć wspierających rozwój polskich uzdrawisk i gmin, na terenie których znajdują się uzdrawiska. W ZPORR nie wydzielono obszarów uzdrawiskowych jako terenów szczególnego wsparcia – tak jak uczyniono to w stosunku do obszarów przemysłów restrukturyzowanych, obszarów poprzemysłowych, powojaskowych i miejskich.

Gminy, na terenie których funkcjonują uzdrawiska mogą realizować projekty inwestycyjne, nastawione na rozwój funkcji leczniczo-wypoczynkowych na zasadach ogólnych, w ramach dwóch działań Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego: tj.: Działania 1.4. „Rozwój turystyki i kultury” oraz Działania 3.1. „Obszary wiejskie”.

Należy podkreślić, iż w wyniku działań podjętych przez Zespół, dla zwiększenia szans gmin, na terenie których znajdują się uzdrawiska na uzyskanie dofinansowania z funduszy strukturalnych w latach 2004–2006 wprowadzono w Uzupelnieniu ZPORR w Działaniu 1.4. i Działaniu 3.1. do grupy projektów – **„projekty inwestycyjne gmin uzdrawiskowych nastawionych na rozwój funkcji leczniczo-wypoczynkowych”**.

Ponadto w wyniku prac Zespołu zmodyfikowano zapisy dotyczące zasad korzystania z dofinansowania przez podmioty opieki zdrowotnej w ramach uzupełnienia ZPORR – poddziałania: **1.3.2 „Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia”** oraz **3.5.2. „Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia”**.

W ramach wyżej wymienionych działań wsparcie mogą uzyskać zakłady opieki zdrowotnej, działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, tzn. posiadające umowy na udzielanie świadczeń zdrowotnych z Narodowym Funduszem Zdrowia.

4. W wyniku szerokich konsultacji i prac Zespołu w „Zintegrowanym Programie Rozwoju Uzdrawisk, ze szczególnym uwzględnieniem usług turystycznych” zostały określone najważniejsze działania niezbędne dla wsparcia uzdrawisk i gmin, na terenie których znajdują się uzdrawiska.

Zespół wyznaczył również następujący harmonogram działań:

1. Uwarunkowania prawne funkcjonowania uzdrawisk

- przygotowanie i przyjęcie przez Radę Ministrów projektu ustawy normującej funkcjonowanie uzdrawisk i lecznictwa uzdrawiskowego celem zapewnienia prawidłowego funkcjonowania uzdrawisk i podmiotów gospodarczych, prowadzących lecznictwo uzdrawiskowe (Realizacja: Ministerstwo Zdrowia),

- przygotowanie i przyjęcie przez Radę Ministrów projektu regulacji normującej funkcjonowanie gmin uzdrawiskowych, na terenie których znajdują się uzdrawiska (Realizacja: MG we współpracy z MF),

- opracowanie i wdrożenie nowych zasad dotyczących możliwości obniżenia opłat za wyłączenie z produkcji gruntów leśnych pod inwestycje turystyczne w gminach, na terenie których znajdują się uzdrawiska (MG, MŚ, SGU RP),

- usunięcie bariery związanej z obowiązkiem uzgadniania decyzji lokalizacyjnej z Ministrem Zdrowia, zawartej w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Ministerstwo Infrastruktury przygotowało projekt ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym gmin, który został przyjęty przez Radę Ministrów).

2. Prywatyzacja spółek uzdrawiskowych

- opracowanie procedury przygotowawczej, niezbędnej dla wdrożenia koncepcji prywatyzacji spółek uzdrawiskowych (Ministerstwo Skarbu Państwa we współpracy z Ministerstwem Zdrowia i Ministrem Finansów).

3. Wykorzystanie funduszy strukturalnych na rozwój uzdrawisk i gmin, na terenie których znajdują się uzdrawiska

- upowszechnienie wśród środowiska uzdrawisk i gmin, w których znajdują się uzdrawiska, wiedzy na temat możliwości, zasad i sposobów wykorzystania środków z funduszy strukturalnych celem lepszej absorpcji

funduszy strukturalnych umożliwiających rozwój gmin i uzdrowisk (MG we współpracy z Polska Agencją Rozwoju Turystyki S.A.),

- uwzględnienie specyfiki rozwoju turystyki w gminach, na terenie których funkcjonują uzdrowiska poprzez umieszczenie odpowiednich zapisów w projekcie Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013 (MG).

4. Promocja polskich uzdrowisk i turystyki uzdrowiskowej

- przygotowanie konkurencyjnych produktów turystycznych (MG we współpracy z POT – działania realizowane głównie przez Regionalne i Lokalne Organizacje Turystyczne),

- zabezpieczenie w budżecie państwa środków finansowych (**2 mln PLN rocznie**) na promocję polskich uzdrowisk i turystyki uzdrowiskowej w Polsce (MG).

Redakcja

Promocja krajowa i międzynarodowa

XII Międzynarodowe Targi Turystyczne TT Warsaw Tour & Travel w Warszawie

W dniach 23-25 września 2004 r. w Warszawie pod patronatem honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Aleksandra Kwaśniewskiego oraz Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej Jerzego Hausnera odbywały się XII Międzynarodowe Targi Turystyczne TT Warsaw Tour&Travel.

W tegorocznej, pierwszej po poszerzeniu Unii Europejskiej edycji targowej uczestniczyło 450 wystawców z 51 państw z których aż 38 stworzyło własne stoiska narodowe. W porównaniu z ubiegłym rokiem odnotowano znaczący wzrost zarówno krajów reprezentowanych przez wystawców jak również przybyłych z zagranicy gości. Targi odwiedziło łącznie prawie 40.000 osób, z czego blisko dziewięć tysięcy stanowili związani z branżą turystyczna handlowcy nie tylko z Polski ale i z innych krajów: Austrii, Białorusi, Grecji, Hiszpanii, Malty, Neapolu, Niemiec, Nigerii, Ukrainy i Włoch.

Liczniejszy udział wystawców zagranicznych i zwiedzających jest dowodem na to, że Polska jako nowy kraj członkowski, staje się dla wielu krajem atrakcyjnym, przyciągającym często nieznanym bogactwem kultury i unikatowej przyrody.

Zgodnie z danymi dra Krzysztofa Łopacińskiego – dyrektora Instytutu Turystyki rok 2005 będzie korzystniejszy niż 2004. *„Powinna wzrosnąć liczba podróży krajowych i zagranicznych mieszkańców Polski. Zdecydowanie powinna wzrosnąć liczba przyjazdów turystów zagranicznych, szczególnie z krajów Unii Europejskiej i Ameryki Północnej”*.

Zdaniem Marka Szczepańskiego – podsekretarza w MGPIPS *„Podróże stanowią bardzo ważny aspekt życia współczesnego człowieka – są nieroz-*

zerwalną częścią zachowań konsumenckich. Sektor turystyczny pozostaje jedynym z najbardziej dynamicznych sektorów gospodarki światowej, co powoduje, że zwiększa się społeczne i ekonomiczne znaczenie turystyki dla poszczególnych państw i regionów”.

Niewątpliwie obecność Polski w strukturach Unii Europejskiej stwarza nowe możliwości wykorzystania potencjału turystycznego naszego kraju. By utrzymać się na drapieżnym rynku zagranicznym i pozyskać zagranicznego kuracjusza czy turystę należy podejmować wszelkie akcje promocyjne.

Stowarzyszenie Gmin Uzdrowskich RP wspólnie z Izłą Gospodarczą „Uzdrowiska Polskie”, przedstawicielami podmiotów uzdrowskich i KRUS-u tj. „Uzdrowisko Szczawno-Jedlina” S.A., Uzdrowisko „Ustka”, „Solanki” Inowrocław, Sanatorium Uzdrowskie „Muszyna”, Sanatorium „Górnik” Iwonicz-Zdrój, Sanatorium Uzdrowskie „Krystyna” Ciechocinek, Sanatorium „Włókniarz” Busko-Zdrój, Sanatorium „Tęcza” Ustroń, Szpital Uzdrowski Kołobrzeg promowało bogactwo i piękno polskich uzdrowskich przedkładając zainteresowanym oferty pobytów sanatoryjnych i turystycznych. Uzupełnieniem zbiorczego stoiska Izby Gospodarczej było kilka indywidualnych stoisk m.in. Uzdrowisko Nałęczów, UMiG Busko-Zdrój, UM Ustka, Szczawnica, które również promowały produkt turystyki uzdrowskiej.

Kompleksowa oferta polskich uzdrowskich docierała w większości do polskich i zagranicznych biur podróży ale przede wszystkim do indywidualnych odbiorców, którzy planują w najbliższym czasie spędzić turnus sanatoryjny połączony z okresem noworocznym.

Grono zwiedzających wyrażało zadowolenie, że w jednym miejscu na jednym stoisku mogą otrzymać większość informacji dot. podmiotów uzdrowskich i uzdrowskich.

Jednak nadal brakuje na rynku polskim wydawnictw, które kompleksowo prezentowałyby wszystkie polskie uzdrowska i podmioty lecznictwa uzdrowskiego. Stąd niewątpliwie należy podjąć działania zmierzające do wydania kolejnych materiałów informacyjnych tj. folderów, przewodników celem wzmocnienia popularyzacji produktu uzdrowskiego.

Tradycyjnie już pierwsze dwa dni targów były przeznaczone dla branży. W tym czasie odbywały się ważne spotkania i rozmowy handlowe. Wystawcy wyrażają zadowolenie z nawiązanych kontaktów, a wielu z nich dzięki targom rozpoczęło współpracę z nowymi partnerami. Bogaty program konferencji i prezentacji stworzył możliwości zapoznania się z nowo-

Stoisko UM w Busku-Zdroju

Stoisko Izby Gospodarczej „Uzdrowiska Polskie”

Uzdrowisko Spa Nałęczów

ściami na turystycznym rynku. Przedstawiciele turystyki mieli również wiele okazji do dyskusji na temat problemów nurtujących branżę zarówno w Polsce, jak i na całym świecie. Wysoką frekwencją cieszyły się też: spotkanie z Dyrektorami Zagranicznych Ośrodków POT, warsztaty strategiczne dot. rozwoju turystyki w Polsce (zorganizowane przez PART i PIT) oraz konsultacyjne seminarium sektora przedsiębiorców turystycznych (organizowane przez PIT i WIT w imieniu Rady Krajowej Izby Turystyki), co stanowi niewątpliwy dowód potrzeby wymiany poglądów i zastanowienia się nad przyszłością turystyki.

Jak w ubiegłym roku zostały wręczone certyfikaty Polskiej Organizacji Turystycznej dla najlepszego produktu turystycznego, zaś Polska Izba Turystyki oraz Międzynarodowe Targi Polska wyłoniły zwycięzcę „Fair Play Turystyki”. Laureatem konkursu, a tym samym zdobywcą Kryształowego Globusa, została „Nadwiślańska Agencja Turystyczna Sp. z o.o.”. Zgodnie z tradycją Organizatorzy nagrodzili również oryginalne i profesjonalnie przygotowane stoiska targowe wręczając statuetki Homo Turisticus. Pierwsze miejsce w tym konkursie zajęła ekspozycja Narodowego Przedstawicielstwa Turystyki Węgierskiej.

Stoisko Węgier – kraju partnerskiego Targów TT Warszaw 2004 r. wyróżniało się różnorodnością ofert turystycznych, niepowtarzalną atmosferą, jaką stwarzała rozbrzmiewająca cygańska muzyka oraz liczne prezentacje i degustacje.

XI Międzynarodowe Targi Turystyczne w Kijowie

W dniach 14–16 października 2004 r. na terenie narodowego kompleksu wystawienniczego „Expocenter of Ukraine” w Kijowie odbywały się XI Międzynarodowe Targi Turystyczne „Ukraine’2004”, w których uczestniczyło Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP.

Polskie stoisko narodowe liczące 296 m² usytuowane centralnie w hali Nr 7 zwracało uwagę odwiedzających. Przestronna powierzchnia, fotografie oddające piękno i dorobek polskiej kultury, niesymetryczne szklane konstrukcje, podświetlane napisy prezentowanych regionów połączone z prezentacjami multimedialnymi i programem artystycznym sprawiały, że polskie stoisko przyciągało niepowtarzalnym wystrojem.

Prezentacja Polski na Targach w Kijowie

Polska reprezentowana była przez następujących wystawców: Orbis S.A., Biuro Podróży Furnel Travel Int., Hotel Airport Okęcie, OST Gromada, Fundusz Wczasów Pracowniczych, Samorząd Województwa Mazowieckiego, Urząd Marszałkowski Woj. Lubelskiego, Polish Prestige Hotels, Miasto Łódź, COS Cetniewo, Hotel Gołębiowski Mikołajki, Urząd Marszałkowski Woj. Podkarpackiego, KPW Natura Tour, Małopolskie Centrum Promocji Turystyki, Kopalnia Soli Wieliczka, Biuro Podróży OSTI, TRIP, JAN-POL, Opolska Regionalna Organizacja Turystyczna, Dolnośląska Organizacja Turystyczna, Województwo Śląskie, Intourist Warszawa oraz Małopolska Organizacja Turystyczna wraz z podwystawcami: Krynicką Organizacją Turystyczną i SGU RP.

Stoisko Stowarzyszenia
Gmin Uzdrawiskowych RP
w Kijowie

Stowarzyszenie Gmin Uzdrawiskowych RP już trzeci raz przybyło do Kijowa z kompleksową ofertą polskich uzdrawisk i podmiotów świadczących usługi lecznictwa uzdrawiskowego. Podobnie jak w latach ubiegłych również i w tym roku stoisko odwiedziło kilkadziesiąt ukraińskich biur podróży, touroperatorów i indywidualnych odbiorców.

Uczestniczenie w targach turystycznych SGU RP jest jedną z ważniejszych płaszczyzn pracy na rzecz rozwoju polskich uzdrawisk. Oczywiście rzeczą jest, że rozwój ten nie może się dokonywać w momencie kiedy uzdrawiska nie mają pieniędzy na to, aby inwestować. Natomiast pieniądze te można uzyskać od turystów. Zatem jedynym wyjściem jest ściągnięcie jak największej liczby wczasowiczów, turystów i kuracjuszy do nas. Ry-

nek wschodni jest zainteresowany polską ofertą, coraz więcej osób ze wschodu gości każdego roku na polskiej ziemi, a dzieje się to właśnie w dużej mierze dzięki temu, że jesteśmy na targach i wzbogacamy wiedzę obcokrajowców na temat Polski.

Niesamowite zapotrzebowanie na uzyskanie informacji o usługach polskich uzdrowisk świadczy jak ważne miejsce zajmuje turystyka uzdrowiskowa również wśród mieszkańców Ukrainy i jak wiele jeszcze w tym zakresie mamy do zrobienia. Z pewnością wzmocnienie popularyzacji markowego produktu, jakim są polskie uzdrowiska docelowo może podnieść efektywność wykorzystania polskiej bazy sanatoryjnej pozyskując klienta ze wschodu. Obok ofert pobytów sanatoryjnych sporym zainteresowaniem cieszyły się pobyty w górach, możliwości uprawiania sportów zimowych przede wszystkim w okresie świątecznym i noworocznym, turystyka kulturowa oraz oferty dla dzieci.

Niewątpliwie dużą atrakcją dla odwiedzających polskie stoisko była możliwość wzięcia udziału w zorganizowanej przez wystawców i POT loterii z nagrodami. Warunkiem udziału w loterii było wypełnienie krótkiej ankiety opracowanej przez Instytut Turystyki. Ankieta przygotowana została w celu uzyskania cennych informacji w zakresie przygotowywania polskiej oferty na rynek ukraiński.

Na centralnej scenie pokazowej zorganizowane zostały występy zespołu Uniwersytetu Warszawskiego Warszawianka, który w strojach ludowych przyciągał zainteresowanie odwiedzających.

Tegoroczne targi uwieńczone zostały nagrodą, jaką organizatorzy polskiego stoiska narodowego otrzymali za aktywny udział w targach i sukcesy w kreowaniu wizerunku Polski jako kraju przyjaznego i atrakcyjnego dla zagranicznego turysty.

Międzynarodowe Targi Uzdrawiskowe „UITT 2005” w Kijowie

Aktywna partycypacja przedstawicieli polskiej branży turystycznej w jesiennych targach turystycznych w Kijowie owocowała wzmocnionymi przyjazdami i aktywnym wypoczynkiem Ukraińców w polskich miejscowościach turystyczno-uzdrawiskowych w okresie zimowym. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się oferty kurortów zimowych takich jak Krynica-Zdrój, Piwniczna-Zdrój i innych miejscowości turystycznych. W efekcie w okresie świąteczno-noworocznym brakowało miejsc w hotelach i pensjonatach, a na wyciągach narciarskich w długich kolejkach ustawiali się miłośnicy zimowego szaleństwa, wśród nich można było spotkać liczne grupy turystów ze wschodu. Marzeniem właścicieli bazy hotelowej, ośrodków sanatoryjnych stało się pozyskanie wschodniej klienteli również na okres letni. Celem przedłożenia kompleksowej oferty na letni wypoczynek w polskich miejscowościach turystyczno-uzdrawiskowych Stowarzyszenie Gmin Uzdrawiskowych RP po raz pierwszy w tym roku wzięło udział we wiosennej edycji targowej tj. XI Międzynarodowych Targach Turystyczno-Uzdrawiskowych UITT, które odbywały się w dniach 29.03.05 – 03.04.05 r. w nowo wybudowanym centrum wystawienniczym w Kijowie.

Wśród polskich wystawców należy wymienić: Polską Organizację Turystyczną, Sanatorium „Energetyk” Inowrocław, Uzdrawisko Krynica-Żegiestów S.A., Uzdrawisko Szczawno-Jedlina, Uzdrawisko Rymanów-Zdrój, Zespół Uzdrawisk Kłodzkich (Polanica-Zdrój, Kudowa-Zdrój, Duszniki-Zdrój), Uzdrawisko Iwonicz-Zdrój, Wieliczka, Zakład Usług Rehabilitacyjnych i Socjalnych, region lubelszczyzny, Hotel „Start” z Krakowa, Przedsiębiorstwo Prywatne „QUAND” z Tomaszowa Lubelskiego, Rivendell Szczawno-Zdrój.

Turystyka na Ukrainie uważana jest za bardzo ważną dziedzinę gospodarki narodowej, a rząd ukraiński z roku na rok przywiązuje coraz większą wagę do jej rozwoju. Rynek ukraiński staje się rynkiem bardziej perspektywnym i intensywnie poszukującym nowych kierunków. Ponad 20% ukra-

Stoisko Uzdrawiska Krynica-Żegiestów S.A. i Zespołu Uzdrawisk Kłodzkich

Losowanie nagród na weekendowy pobyt w Polsce

ińskich turystów odwiedzających Polskę korzysta z usług biur podróży, z czego około 5% stanowią przyjazdy w ramach wykupionego pełnego pakietu usług. Pośród wszystkich przyjazdów turystycznych do Polski prawie 70% stanowią pobyty o średniej długości – od 1 do 3 noclegów. Przeważają osoby w średnim wieku. Wymierne efekty może przynieść oferta dla rodziny z dziećmi i młodzieży oraz osób o wyższej od przeciętnej pozycji materialnej.

Z roku na rok zainteresowanie polskim produktem turystyczno-uzdrowiskowym wzrasta, a polskie oferty handlowe rozchwytywane są przez ukraińskie biura podróży i indywidualnych odbiorców. Można śmiało powiedzieć, że „ekspansja” przyjazdów ze wschodu dopiero się zaczyna i rozciąga na teren całej Polski. Zainteresowaniem cieszą się nie tylko uzdrowiska i miejscowości górskie ale również okolice Mazur, uzdrowiska północne m.in. Sopot, Gdańsk, Ustka. Rozpoznawalne przez odwiedzających wystawę stają się plakaty na stoiskach ilustrujące najbardziej znamienne miejsca w Polsce, napisy na szyldach, a to najlepszy dowód na to, że Polska jako kraj jest ciągle odkrywana przez turystów z Ukrainy, Łotwy i Litwy, a nawet Rosji. Należy dodać, że wydarzenia polityczne na Ukrainie, w których uczestniczyli Polacy wzmocniły więzi polsko-ukraińskie, stąd Polacy są witani szczególnie serdecznie i postrzegani jako kraj partnerski.

To niezwykle szansa dla polskiej branży turystyczno-uzdrowiskowej, która szczególnie teraz powinna przygotować kompleksową i profesjonalną ofertę dla każdego segmentu rynkowego m.in. dla dzieci i młodzieży, dla ludzi młodych ale również starszych, którzy chcą podreperować swoje zdrowie. Aktywny udział w targach przyspiesza nawiązanie bezpośredniego kontaktu handlowego, a polski produkt turystyczno-uzdrowiskowy staje się rozpoznawalny.

Podczas prezentacji polskiego stoiska i workshopu na targach UITT 2005 w Kijowie zostało przeprowadzone na polskim stoisku losowanie nagród dla ukraińskich firm turystycznych w postaci spędzenia weekendu w Polsce. Wśród fundatorów nagród należy wymienić: Hotel „Start” z Krakowa, Przedsiębiorstwo Prywatne „QUAND” z Tomaszowa Lubelskiego, Rivendell Szczawno-Zdrój, Geovita Złockie, Uzdrowisko Iwonicz-Zdrój, Uzdrowisko Krynica-Żegiestów S.A., Uzdrowisko Rymanów Zdrój, Biuro Podróży „TRIP” Zakopane oraz „Atlas Business” z Warszawy. Losowanie zostało poprowadzone przez dr Irenę Lewandowską, która od lat pełni

funkcję „łącznika” pomiędzy Polską a Ukrainą poprzez organizowanie licznych wyjazdów studyjnych, targowych i spotkań biznesowych. Wszystkie wylosowane nagrody zostały wręczane przez przedstawicieli sponsorujących pobyty w Polsce.

Prezentację polskiego stoiska uświetnił występ Zespołu Folkloru Ukraińsko-Polskiego „Jaskółki”, który powstał w 1989 roku z inicjatywy chórmistrza Teatru Opery i Baletu w Kijowie – Wiktorii Radik. Zespół liczący 60 osób współpracuje z Ministerstwem Kultury i Oświaty Ukrainy, Radą Miejską Kijowa i innymi organizacjami społecznymi. Wśród repertuaru nie zabrakło polskich ludowych pieśni związanych z tradycją i dorobkiem kulturalnym Polaków.

Stoisko Polskie stało się jednym wielkim rozśpiewanym zespołem, który szczególnie zwracał uwagę odwiedzających targi. Polacy nie tylko śpiewali znane piosenki ludowe ale również zachęcali do ludowych tańców. Niepowtarzalna atmosfera na polskim stoisku przyciągała odwiedzających, którzy wtórowali oklaskami i robili pamiątkowe fotografie.

Autor: Katarzyna Rymarczyk-Wajda

Występ zespołu „Jaskółki” na stoisku SGU RP w Kijowie

Z życia SGU RP

Samorządowy Oskar im. Grzegorza Palki 2004

W niedzielę 12 września 2004 r. w Muzeum im. Jana Pawła II (Galeria Janiny i Zbigniewa Porczyńskich) w Warszawie miała miejsce uroczystość wręczenia Nagród im. Grzegorza Palki, zwanej Samorządowym Oskarem.

Nagroda im. Grzegorza Palki, nadawana jest przez Ligę Krajową za wybitne zasługi dla samorządu terytorialnego, dla uhonorowania jednego z najwybitniejszych przedstawicieli polskiego samorządu terytorialnego, tragicznie zmarłego Grzegorza Palkę pierwszego prezydenta miasta Łodzi w III Rzeczypospolitej.

Do nagrody zgłoszono 27 kandydatur. Wobec znaczących osiągnięć zgłoszonych do nagrody osób Kapituła miała niezwykle trudne zadanie.

LAUREATAMI NAGRODY IM. GRZEGORZA PALKI ZA 2004 ROK ZOSTALI

w dziedzinie ogólnopaństwowej:

Pan Lech Kaczyński – Prezydent Warszawy
za wybitne zasługi dla demokratycznych przemian w kraju
oraz kultywowanie tradycji patriotycznych.

Odbierając nagrodę, Lech Kaczyński powiedział, że jest to dla niego niespodziewane wyróżnienie. *„W świecie samorządowym jestem «homo novus» – wcześniej przez wiele lat pełniłem funkcje w administracji rządowej. Mogę powiedzieć jedno: nie było mi łatwo być prezesem NIK ani ministrem sprawiedliwości, nie było jednak dotychczas cięższego dla mnie stanowiska niż prezydent Warszawy”* – przyznał.

w dziedzinie działalności samorządowej
o wymiarze ogólnokrajowym

Pan Jan Maciej Czajkowski – Prezydent Zgierza
i V-ce Prezes Związku Miast Polskich w latach 1990-1998,
Pełnomocnik Prezydenta Łodzi ds. Informatyki
za współtworzenie struktur samorządowych
oraz osiągnięcia w informatyzacji administracji publicznej

Pan Zygmunt Frankiewicz – Prezydent Gliwic,
Przewodniczący Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
za budowanie polityki regionalnej
oraz skuteczne zarządzanie miastem Gliwice

w kategorii działań w samorządzie lokalnym
o znaczeniu ponadlokalnym

Pan Tadeusz Arkit – Burmistrz Libiąża
za skuteczne połączenie rozwoju miasta
z rozwojem gmin sąsiednich

Pan **Marek Miros**- Burmistrz Gołdapi
za współtworzenie dynamicznego rozwoju miasta i gminy
położonej na obrzeżach kraju

Kapituła postanowiła przyznać ponadto Wyróżnienia dla osób nomino-
wanych do Nagrody, które otrzymali:

Pan Piotr Czarnynoga- Starosta Bieruńsko-Łędziński
za działania na rzecz integracji powiatu
i pobudzenie aktywności obywatelskiej

Pan Leszek Orpel – Burmistrz Jedliny-Zdroju
za strategię rozwoju uzdrowiska prowadzącą do jego rozbudowy
i odtworzenia infrastruktury uzdrowskiej

Pan Konrad Rytel – Starosta Wołomiński
za zarządzanie najoszczędniejszym urzędem samorządowym

Pan Zdzisław Tuderek – Burmistrz Wałcza
za inicjatywy o charakterze turystycznym i sportowym
oraz aktywność w strukturach regionalnych

Specjalne wyróżnienie kapituła przyznała

ks. prałatowi Zygmuntowi Malackiemu,
proboszczowi kościoła św. Stanisława Kostki w Warszawie
za zaangażowanie w sprawę samorządu i podjęcie wysiłku
wybudowania Muzeum ks. Jerzego Popiełuszki.

Uroczystość uświetnił koncert na instrumentach historycznych Zespołu
IL TEMPO pod kierownictwem artystycznym Agaty Sapiechy.

Redakcja

Uczestnicy uroczystości wręczenia nagród im. Grzegorza Palki

Małopolskie Forum Współpracy z Polonią w Nałęczowie

W dniach 24–26 stycznia 2005 r. w Pałacu Małachowskich w Nałęczowie pod patronatem honorowym Marszałka Województwa Lubelskiego – Henryka Makarewicza, Wojewody Lubelskiego – Andrzeja Kurowskiego i Przewodniczącej Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji – Danuty Waniek odbywał się XI Ogólnopolski Sejmik Mediów Lokalnych.

Jego tematem przewodnim była „Rola mediów lokalnych w promocji przedsiębiorczości oraz produktów kulturalnych i turystycznych. Promocja polskiego przemysłu uzdrowiskowego na rynku krajowym i międzynarodowym”.

Współorganizatorzy:

- Zakład Lecznicy Uzdrowisko Nałęczów S.A.,
- Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP,
- Starostwo Powiatowe w Puławach,
- Polskie Stowarzyszenie Prasy Lokalnej.

Patronat naukowy:

- Wydział Politologii Zakład Dziennikarstwa UMCS w Lublinie.

Patronat medialny:

- TVP 3 Telewizja Polska,
- TVP 3 Lublin,
- Polskie Radio Pr. I,
- Radio Polonia,
- Radio Lublin,
- Kurier Lubelski.

W spotkaniu udział wzięli:

Tadeusz Kozek – podsekretarz stanu UKIE, Włodzimierz Chorążki – Ośrodek Badań Prasoznawczych UJ, Tomasz Majka – wiceprezes Zarządu

Polskiej Agencji Rozwoju Turystyki S.A., Leszek Kraczkowski – dyrektor wydziału kultury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, dr Tadeusz Burzyński – dyrektor Instytutu Turystyki w Krakowie, Anna Barć-Krupińska – UMCS w Lublinie, Lidia Pokrzycka – członek Zarządu Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych w Lublinie, Grzegorz Łoza – Uzdrowisko Nałęczów S.A., Tadeusz Skoczek – członek Zarządu TVP S.A., Andrzej Czapliński – dyrektor TVP3 w Warszawie, przedstawiciele Stowarzyszenia Gmin Uzdrowskich RP: Piotr Komornicki – wiceprezes Zarządu SGU RP, Katarzyna Rymarczyk-Wajda – kierownik biura SGU RP, dziennikarze mediów lokalnych i regionalnych z całego kraju, przedstawiciele samorządów terytorialnych, gmin uzdrowskich i organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwoju regionalnego i promocji polskich uzdrowisk.

Historia sejmiku:

Światowe Forum Prasy Polonijnej zostało powołane we wrześniu 1993 r. z inicjatywy dziennikarzy, przedsiębiorców, przedstawicieli samorządów lokalnych i gospodarczych, twórców kultury i działaczy polonijnych. Od 1995 r. poszerzono krąg dziennikarzy polonijnych, zainteresowanych spotkaniami w Polsce o przedstawicieli radia i telewizji, a organizacja przyjęła nazwę „Światowe Forum Mediów Polonijnych”. Od 1996 r. organizatorem spotkań dziennikarzy stała się Tarnowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., a od 1999 r. organizację Forum przejęło specjalnie powołane Stowarzyszenie – „Małopolskie Forum Współpracy z Polonią”, któremu obecnie przewodniczy Stanisław Lis.

Kluczowym zadaniem w działalności Stowarzyszenia jest wykorzystanie mediów polonijnych do budowy więzi społecznych, gospodarczych i kulturalnych pomiędzy środowiskami Polonii, a krajem oraz promocja ofert samorządów gmin i powiatów, polskich firm w wymiarze krajowym i międzynarodowym.

Celem organizowanego rokrocznie przez Małopolskie Forum Współpracy z Polonią Ogólnopolskiego Sejmiku Mediów Lokalnych jest wymiana doświadczeń pomiędzy dziennikarzami pracującymi w mediach lokalnych i regionalnych, wykorzystanie instrumentów prasowych i telewizyjnych do wzmocnienia popularyzacji polskiego dziedzictwa kulturowego, liderów przedsiębiorczości oraz nawiązanie kontaktów gospodarczych pomiędzy partnerami krajowymi, polonijnymi i zagranicznymi.

KOMUNIKAT XI OGÓLNOPOLSKIEGO SEJMIKU MEDIÓW LOKALNYCH

Uczestnicy Sejmiku reprezentujący media lokalne oraz samorządy lokalne z całego kraju podkreślają, że media lokalne w Polsce to potencjał nie zawsze wykorzystywany przez samorządy terytorialne, a przecież prasa lokalna, radio i telewizja kablowa są znakomitym instrumentem do budowania społeczeństwa obywatelskiego, promocji przedsiębiorczości oraz produktów kulturalnych, turystycznych, promocji ekologii i zdrowia.

Wszyscy uczestnicy Sejmiku podkreślają, że media lokalne, w większości realizujące zadania związane z promocją, komunikacją społeczną, społeczeństwem obywatelskim, kulturą, edukacją oraz w ramach większych projektów, rozwojem regionalnym, gospodarką, ekologią, turystyką zdrowiem powinny szerzej korzystać z programów pomocowych UE, programów Wspólnoty Europejskiej, rządowych programów bilateralnych, instytucji, fundacji i organizacji krajowych i zagranicznych.

Uzyskanie aplikacji w programach wspólnotowych takich jak np. Kultura 2000, Media Plus czy eContent itd. stwarza mediom lokalnym, niezależnie od ich statusu prawnego, możliwości korzystania z dofinansowania projektów służących promocji Polski w Unii, budowaniu europejskiej wartości dodanej z udziałem dziedzictwa kulturowego i cywilizacyjnego małych ojczyzn, promocji ekologii, turystyki, profilaktyki zdrowia.

Pozycjonowanie krajowych i zagranicznych, w tym z Unii Europejskiej, źródeł współfinansowania projektów promujących przedsiębiorczość, edukację ekologiczną, turystykę, zdrowie zaprezentował Stanisław Lis, prezes Małopolskiego Forum Współpracy z Polonią.

Aktualnie dla polskich beneficjentów, wśród których są bądź powinny się znaleźć media lokalne dostępne są 353 fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Unii Europejskiej, tj. około 1187 programów.

Podczas Sejmiku odbyła się SESJA PANELOWA poświęcona następującym tematom:

A: Zewnętrzne źródła finansowania mediów lokalnych, kultury i turystyki z funduszy krajowych i zagranicznych, w tym UE; Moderator: Stanisław Lis – prezes zarządu Małopolskiego Forum Współpracy z Polonią

B: Funkcje mediów lokalnych, a promocja gmin w Polsce; Moderator: dr Lidia Pokrzycka – UMCS w Lublinie

C: Kreowanie marki turystycznej w miejscowości uzdrowiskowej; Moderator: Tomasz Majka – wiceprezes zarządu Polskiej Agencji Rozwoju Turystyki S.A.

D: Prawo autorskie i prawo prasowe a media lokalne; Moderator: Anna Barć-Krupińska – UMCS w Lublinie

W DYSKUSJI OKRĄGŁEGO STOŁU „*Jesteśmy w Europie i co dalej?*” Zadania dla mediów lokalnych w promocji rozwoju lokalnego na przykładzie Uzdrowiska Nałęczów i gmin uzdrowiskowych” uczestniczyli przedstawiciele UMCS w Lublinie, Polskiego Stowarzyszenia Prasy Lokalnej, Polskiej Agencji Rozwoju Turystyki S.A. oraz mediów lokalnych i samorządów terytorialnych. Moderatorzy: Leszek Kraczkowski – Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Grzegorz Łoza – „Uzdrowisko Nałęczów” S.A.

XI Ogólnopolski Sejmik Mediów Lokalnych Nałęczów 2005 pozwolił na sprecyzowanie następujących wniosków:

1. Nie do przecenienia jest rola mediów lokalnych jako czynnika integrującego środowiska społeczne i promującego małe ojczyzny, kulturę, ekologię, turystykę, zdrowie.

2. Media kreują standardy cywilizacyjne zachowań społeczności lokalnych, promują przedsiębiorczość, ekologię, kulturę, turystykę i informują społeczność lokalną.

3. Media lokalne mogą znakomicie służyć promocji polskiego przemysłu uzdrowiskowego, potencjału gmin uzdrowiskowych, produktów turystycznych i kulturalnych.

4. Media lokalne są naturalnym sojusznikiem samorządów lokalnych.

5. Turystyka i uzdrowiska powinny zająć jedno z czołowych miejsc w strategii rozwoju gmin, powiatów województw, bowiem rozwój turystyki i uzdrowisk oraz cała sfera usług i działań wokół nich kreuje rozwój regionu. Jest to zadanie dla rządu, samorządu i mediów.

6. Samorzady lokalne, organizacje promocji, rozwoju turystyki i uzdrowisk oraz media lokalne winny działać w kierunku włączenia polskich uzdrowisk w sieć europejskiego ruchu turystycznego i uzdrowiskowego. W kraju powinna powstać ogólnopolska sieć turystyczna wykorzystująca zalety uzdrowisk, z uwzględnieniem lecznictwa, diagnostyki, profilaktyki, dietetyki, dbałości o sylwetkę, urodę, psychikę itd. Media lokalne mogą odegrać w tym procesie niebagatelną rolę.

7. Zakład Lecznicy Uzdrawisko Nałęczów S.A. może służyć jako przykład sprawnej organizacji, skutecznych działań promocyjnych, inwestycyjnych, fachowego leczenia i profilaktyki.

8. Wobec kryzysu własnościowego na rynku mediów regionalnych (przejęcie ich w dużej mierze przez obcy kapitał) media lokalne wypełniają lukę informacyjną charakteryzując się oryginalnością, dbałością o zachowanie i kontynuację tradycji i kultury lokalnej, i to one właśnie mogą promować gminy uzdrowiskowe, produkt turystyczny.

9. Media lokalne mając bezpośredni kontakt ze społecznością lokalną skutecznie zajmują się problematyką małych ojczyzn będącą poza obszarem zainteresowania mediów ogólnopolskich.

10. Media lokalne winny w coraz szerszym stopniu korzystać z funduszy krajowych i zagranicznych, w tym z UE na zadania z zakresu przedsiębiorczości, kultury, turystyki zdrowia.

Uczestnicy Sejmiku
Mediów lokalnych ↴

⤴ Uczestnicy debaty
„Jesteśmy w Europie
i co dalej?”

Poniżej zamieszczamy wystąpienie wygłoszone przez Piotra Komornickiego – wiceprezesa Zarządu SGU RP podczas Forum.

Funkcjonowanie uzdrowisk na polskim i zagranicznym rynku turystyki zdrowotnej

Historia powstania pierwszych obiektów leczniczych typu uzdrowiskowego sięga czasów antycznych. I choć wówczas oczywiście nie nazywano ich kurortami, ośrodkami spa czy uzdrowiskami, to jednak ich oferta była typowo nastawiona na prowadzenie leczenia, zapewnienia wypoczynku czy odnowy psycho-fizycznej. Pierwsze ośrodki odnowy sił fizycznych opierały się w procesie odnowy sił człowieka, przede wszystkim na źródłach termalnych które licznie występowały w starożytnej Grecji oraz w Cesarstwie Rzymskim.

Świątynia Asklepiosa w starożytnej Grecji, a później Eskulapa w Rzymie były swoistymi lecznicami, często budowanymi przez panujących przy różnego rodzaju źródłach uznawanych przez miejscową ludność jako „uzdrawiający”. To rzymskie termy w swoim działaniu prozdrowotnym były w pewnym stopniu zbliżone do dzisiejszej balneologii. Już wtedy wykonywano różnego rodzaju zabiegi: kąpiele, kuracje pitne, gimnastykę itp. a liczba term była wręcz ogromna. Znane są także termy rzymskie zbudowane dla legionów rzymskich, umiejscowione w podbitych przez Rzymian państwach europejskich, na bazie których do dnia dzisiejszego funkcjonują bardzo znane w Europie uzdrowiska termalne w Austrii, Niemczech, Hiszpanii, Belgii, Portugalii, Bułgarii, Rumunii, na Węgrzech i innych państwach europejskich .

Zdecydowana większość najstarszych uzdrowisk w swojej historii sięga jednak zazwyczaj XII i XIII wieku. Powstawały one przy ciepłych gorących źródłach, zaś od XV wieku leczenie uzdrowiskowe jak na tamte czasy było już bardzo szeroko stosowane. Postęp techniczny oraz rozwój nauk medycznych uwieńczony został wybudowaniem infrastruktury zdrojowej, term, pijalni, budynków zabiegowych itp., stosowaniem szerokiej bazy zabiegów wspomagających leczenie. Stopniowo uzdrowiska stały się ekskluzywnymi oazami odwiedzanymi przez zamożnych notabli, ważne osobistości, polityków, artystów, którzy szukali ukojenia i poprawy zdrowia w najbardziej prestiżowych kurortach.

Postęp medycyny i nauk chemicznych pozwolił na uruchomienie nowej kategorii uzdrowisk tzw. zdrojowisk które zaczęły stosować do zabiegów

wody lecznicze. Ta kategoria uzdrowisk pojawiła się w Niemczech, Austrii, Szwajcarii, Francji, Polsce, Rosji, na Słowacji i Węgrzech, w Czechach, na Ukrainie i wielu innych krajach. Dały one początek rozwojowi nowej gałęzi medycyny tzw. balneologii.

Sytuacja większości uzdrowisk w całej Europie od początku lat 90-tych XX wieku sukcesywnie się pogarszała. Okres „socjalnego” wypoczynku uzależnionego od sytuacji finansowej poszczególnych państw i zasad prowadzenia polityki socjalnej, gdzie finansowanie lecznictwa uzdrowiskowego opierało się bądź to ośrodki finansowe państwa, bądź to o środki towarzystw ubezpieczeniowych, ubezpieczeń społecznych, kas chorych (państwowych i prywatnych) powoli mija i ogarnął niemalże wszystkie uzdrowiska. Zmniejszenie nakładów na leczenie uzdrowiskowe oraz zaniżana stopniowo przez instytucje systemu opieki zdrowotnej refundacja kosztów za leczenie uzdrowiskowe i pobyty sanatoryjne doprowadziły do pogorszenia jakości świadczonych usług, spadku korzystających z leczenia uzdrowiskowego, a także zmniejszenia dochodowości podmiotów świadczących lecznicze usługi. Załamanie centralnego finansowania usług leczenia uzdrowiskowego wymusiło poszukiwanie nowych rozwiązań i poszukiwania nowych źródeł dochodów. Niewątpliwie na zmiany systemowe i organizacyjne wpłynęło też wzrastające znaczenie konsumenta.

Konsument z większymi dochodami i wolnym czasem zaczął coraz bardziej wpływać na kształtowanie dochodowości w sektorze turystycznym. Zmiany demograficzne, a także wzrost liczby podróżujących w starszym wieku, dysponujących wyższymi dochodami, pozbawionych obciążeń rodzinnych niewątpliwie kształtują popyt na rynku turystyczno-uzdrowiskowym. Wzrost świadomości oraz poziom edukacji w wielu społeczeństwach i potrzeba dbałości o zdrowie, kondycję fizyczną decydują o wyborze kierunku podróży, i wiążą się zazwyczaj z potrzebami wyższego rzędu. Coraz większego znaczenia zaczynają nabierać produkty turystyczne związane z turystyką aktywną, odnową biologiczną, pobyty sanatoryjne czy rekonwalescencyjne itp.

Analizując mapę geograficzną europejskich uzdrowisk należy stwierdzić, że Uzdrowiska rozumiane w sposób tradycyjny, czyli oferujące tylko korzystanie z różnego rodzaju klasycznych zabiegów w oparciu o naturalne surowce lecznicze, przeżywają swój zmierzch. Dzisiejsze nowoczesne dobrze zorganizowane uzdrowiska, oferują poza leczeniem uzdrowiskowym wyrafinowane formy odnowy biologicznej typu: wellness, beauty itp.

Biorąc pod uwagę wzrastającą dochodowość z tego sektora turystyki, miejscowości które zatraciły pierwotny charakter uzdrowiskowy, przekształciły się w centra usług czasu wolnego wzbogacając swoje oferty dodatkowymi atrakcjami, zabiegami upiększającymi, regenerującymi w krótkim czasie zdrowie i przywracającymi równowagę psychofizyczną. Dzisiejsze uzdrowiska stały się olbrzymim dochodowym „przedsiębiorstwem” stymulującym rozwój regionalny i stanowiącym ważne ogniwo w gospodarce każdego kraju. Wiele z nich, a w tym również Polska, dopiero teraz uwzględniając znaczenie konsumenta i popyt na usługi turystyki zdrowotnej przemodelowują swoje uzdrowiska poszerzając zakres świadczonych usług, rozbudowując towarzyszącą infrastrukturę rekreacyjną, kulturalną, sportową, modernizując obiekty sanatoryjno-wypoczynkowe.

Pisząc o uzdrowiskach europejskich nie sposób nie wspomnieć o liderach turystyki uzdrowiskowej. Uzdrowiska Austriackie stawiając sobie za pryncypialne dbanie o zachowanie harmonii duszy, umysłu i ciała jako jedyne w świecie w tak wyrafinowany i kunsztowny sposób przeprowadzają w ośrodkach termalnych saunowy aufgas. Kąpiele w ziołowych aromatach, rozbrzmiewająca pod wodą muzyka, wodny balet, terapia bajecznymi kolorami i wreszcie wspaniałe pejzaże za oknami mają za zadanie oddziaływać na wszystkie ludzkie zmysły. Unikatowym uzdrowiskiem, który przyciąga innowacyjnością pod każdym względem jest Bad Blumau w Styrii. Kompleks wodny zajmuje w tym uzdrowisku 40 ha, na terenie uzdrowiska krąży 1500 000 litrów wody na godzinę. Aż trudno to sobie wyobrazić ale roczny zapas zgromadzonej wody z trudem zmieściłby się w pociągu o długości 4500 km – to tyle ile wynosi odległość bieguna północnego od Gibraltaru. Uzupełnieniem tak rozbudowanego „świata wodnego” jest wspaniała i nietypowa zabudowa w uzdrowisku – pokryte trawą dachy, nierówne chodniki przypominające ścieżki w lesie, złote kopuły, bajkowe kolumny, tysiące okien, z których żadne nie jest podobne do drugiego sprawiają, że tysiące turystów z całego świata planuje wypoczynek właśnie tutaj nie tylko po to aby skorzystać z leczniczych kąpiele w gorących źródłach, zregenerować siły, ale również z ciekawości zobaczenia „innego, odmiennego świata”.

Światową sławę zawdzięcza Baden-Baden radioaktywnym źródłom solankowym o temp. sięgającej 68 stopni, jak również grom hazardowym. Tujsze kasyno uważane jest za największe i najstarsze w Niemczech. Nie brakuje tutaj poza typowym leczeniem także licznych atrakcji turystycz-

nych i rozrywek – wyścigi konne w jednym z najbardziej znanych torów w Europie, spektakli w teatrze zdrojowym, licznych koncertów w drugiej co do wielkości sali koncertowej w Europie. Kurort Baden-Baden wciąż przyćmiewa swoją sławą inne kurorty niemieckie i rywalizuje w zakresie ilości oferowanych uciech fizyczno-duchowych z najbardziej renomowanymi uzdrowiskami w całej Europie.

Kurorty portugalskie znane są nie tylko z bogactw natury, wspaniałych widoków, wyjątkowych nadmorskich plaż. Tutaj większość ludzi z całego świata przyjeżdża po to aby zobaczyć wspaniale wkomponowane w krajobraz pola golfowe. Przyjeżdżają tu ludzie w różnym wieku, starsi, młodzi, miłośnicy tego sportu i tacy którzy swoją wyprawę rozpoczęli od zakupienia kija golfowego. Można powiedzieć, że motorem napędzającym ruch turystyczny są właśnie pola golfowe, które nadają okolicy specyficznego klimatu.

Szwajcaria ma swoje słynne Davos i sąsiadujące z nią St. Moritz których renowa wciąż przyciąga ogromne rzesze kuracjuszy i turystów z całego świata. Ale przecież te kurorty to także znane w świecie ośrodki sportów zimowych stąd też przyjazd do nich poza skorzystaniem z leczenia, odnowy biologicznej daje szansę na niezapomniane wrażenia sportowe.

Rumuńska Mangalia i bułgarskie Złote Piaski po kilkunastu latach załpaści, przeżywają swój „renesans”. I chociaż pod względem infrastruktury turystycznej i uzdrowiskowej państwa te wciąż dzieli przepaść, od dotychczasowych liderów turystycznych w Europie – Chorwacji, Grecji czy Francji, to bardzo szybko nadrabiają straty. Zachodnie firmy już inwestują kilkadziesiąt milionów dolarów rocznie w turystyczną infrastrukturę, budują nie tylko hotele ale, ale także parki rozrywki, kasyna, restauracje i pola golfowe. Boom inwestycyjny w turystyce szczególnie widać w Bułgarii. Zaskakującym jest fakt, że jeszcze nie tak dawno na tamtejszą riwierę masowo przyjeżdżali najwyżej Rosjanie. Dzisiaj w Słonecznym Brzegu czy Złotych Piaskach w sezonie wypoczywają Niemcy, Anglicy i Grecy, a na tegoroczny sezon Brytyjczycy zarezerwowali o 67% więcej wycieczek niż w roku ubiegłym. W jaki sposób te dwa kraje potrafiły w stosunkowo krótkim czasie uzyskać tak wielkie znaczenie na nie niezwykle trudnym i konkurencyjnym rynku turystyczno-udrowiskowym ?

W Rumuni tak znaczące przemiany były możliwe dzięki środkom z prywatyzacji. Ponad 25 mln dolarów zainwestowali prywatni inwestorzy, głównie z Zachodu i wykupili od Rumunii udziały w ponad dwustu państwowych kompaniach turystycznych. Kolejne miliony włożyli w remont

zdegradowanych ośrodków wypoczynkowych. Bardzo skuteczne okazały się biura informacji turystycznej, które ministerstwo otworzyło przy ambasadach w ponad 20 krajach na świecie m.in. w Warszawie i Nowym Jorku. Z pewnością podniesienie standardów obiektów hotelowych i wzmożony przekaz informacji turystycznej, zasadniczo wpłynęły na pozyskanie zachodniego klienta.

Rumunia posiada aż 3 000 źródeł wód mineralnych. To aż jedna trzecia wszystkich źródeł w Europie – tak ogromny potencjał leczniczy dopiero teraz stopniowo zostaje wykorzystywany w pełni. Kombinacja leczniczych wód i ciepłego klimatu, bogata oferta usług leczniczych, wspaniała historyczna architektura i wreszcie ceny dwa a nawet 3-krotnie niższe niż w porównywalnej klasy kurortach Grecji czy Chorwacji skutecznie wabią wczasowiczów na wybrzeże rumuńskie.

Bałtowie również prześcigają wielu w zachęcaniu Europejczyków do odkrycia swojego kontynentu. Przy pomocy funduszy pomocowych Unii Europejskiej rozbudowuje się baza hotelowa, pensjonatowa, powstają nowe gospodarstwa agroturystyczne, poszerza się oferta usługowa. A jeszcze nie tak dawno, w czasach istnienia republik sowieckich tamte strony odwiedzane były głównie przez krajoznawcze wycieczki z innych republik.

Wśród 4 milionowych turystów odwiedzających kraje Pribałtyki nie brak również Polaków, którzy bardzo chętnie przyjeżdżają do Wilna aby ponownie przejść przez szlak polskiej historii i literatury czy przyjechać do Druskiennik ulubionego miejsca pobytu Marszałka Piłsudskiego. Nie zapomniano również o turystach wypoczywających bardziej aktywnie i przygotowano dla nich specjalną ofertę. W Narodowym Parku Aukštockim obok wspaniałej dziewiczej przyrody, i licznych jezior można uprawiać sporty wodne, turystykę rowerową, nie brak również miejsc do żeglowania. Szczególną popularnością cieszą się spływy kajakowe – trasy rowerowe – słynne „eurovelo 11” ciągnące się przez cały wschód kraju przez wybrzeże bałtyckie aż do Łotwy, loty na parolotniach, wycieczki balonowe i nawet skoki na spadochronach są dostępne w ok. 20 ośrodkach. Nie sposób nie wspomnieć o dwóch wyspach: Saarem I Hiuma, które już zdobyły europejską sławę. Porzucone posowieckie poligony stały się miejscem organizowania różnych szkół przetrwania czy uprawiania point ballu. Na takie atrakcje zjeżdżają się na wyspę Hiumma fanatycy z całej Europy. Władze Miasta w tym roku, w sierpniu, organizują Balonowe Mistrzostwa Europy tylko po to, aby przyciągnąć rzesze miłośników tego specyficznego sportu.

Sąsiadująca z nami Słowacja zamierza konkurować z kurortami alpejskimi zarówno w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego ale też oferty dla narciarzy. Przeprowadzona ostatnio kategoryzacja ośrodków, inwestycje o wartości prawie miliarda koron, podniesienie poziomu usług i poszerzenie oferty, to bilans ostatnich dwóch lat słowackich centrów narciarskich. Wszystkie działania mają na celu przyciągnięcie największej rzeszy amatorów sportów zimowych, wśród których są również Polacy. Już w tym roku na miłośników narciarstwa czeka w całej Słowacji ponad 300 ośrodków, w tym bardzo ekskluzywne hotele oferujące zabiegi upiększające i regenerujące. Nie bez powodu Słowacy inwestują w ten rodzaj przemysłu alternatywnego, który nie godząc w naturalne wartości kurortów aktywizuje region, stając się głównym dochodowym przemysłem. Narciarz to przecież najbogatszy turysta, wydający olbrzymie pieniądze na dobry sprzęt, modne stroje, karnety, hotele, parkowanie samochodu, kosmetyki itp. o takiego turystę trzeba dbać, bo na bazie jego udziału rozwija się inny przemysł.

Pozytywne doświadczenia innych krajów dowodzą, że warto postawić na profesjonalnie przygotowany produkt turystyczny, który nie tylko przyniesie wymierne korzyści turystyce, ale może stać podstawowym stymulatorem rozwoju regionalnego oraz generatorem nowych miejsc pracy. Uzdrowiska mają szczególne znaczenie dla gospodarki turystycznej, gdyż mogą oferować liczne i różnorodne produkty turystyczne, atrakcyjne dla wielu segmentów rynkowych w kraju i za granicą.

To wyjątkowa szansa dla polskich uzdrowisk, które posiadają nie w pełni wykorzystany ogromny potencjał gospodarczy. Mamy przecież 43 czynne uzdrowiska, dysponujące ok. 50 tysiącami łóżek, z których korzysta ok. 400-500 tys. kuracjuszy rocznie. Ta lista nie obejmuje tzw. uzdrowisk klimatycznych oraz około 60 miejscowości o uznanych i potwierdzonych walorach leczniczych. Na tej liście nie mieszczą się również miejscowości, które były uzdrowiskami przed 1939 r., a które powinny jak najszybciej znaleźć się na niej z powrotem. Przeważająca część polskich uzdrowisk leży w regionach i najwyższych walorach turystycznych i wypoczynkowych, gdzie dominują obszary zaliczone do pierwszej i drugiej kategorii atrakcyjności w kraju. Znaczącą rolę zaczyna odegrać wykorzystywanie bogatych zasobów leczniczych do rozwijania nowoczesnych produktów turystyki zdrowotnej i rekreacyjnej, tworzących polską markę uzdrowiskową. Na szczęście polskie uzdrowiska stopniowo prze-

kształcają się w wielofunkcyjne centra zdrowia, turystyki, rekreacji, sportu i kultury, oferując bogaty program usług dla kuracjuszy i wczasowiczów.

Obiekty takie jak „Villa Park” w Ciechocinku, Ośrodki Spa w Nałęczowie, prestiżowe hotele połączone z kliniką urody dr Ireny Eris w Krynicy, spełniają wszystkie wymogi w tym światowym biznesie i mogą śmiało konkurować na rynku zagranicznym.

W większości kurortów stawia się nacisk na zdrowie i urodę, a nowe ośrodki oferujące odnowę biologiczną rosną jak grzyby po deszczu. W Polanicy-Zdroju trwa od dwóch lat budowa nowego, ogromnego szpitala chirurgii plastycznej, kolejny obiekt typu Spa powstaje w Szczawnie. Najprostsze zabiegi z zakresu odnowy biologicznej, np. masaże, naświetlania, jacuzzi czy ćwiczenia fitness, komory jodowo-solne nie są już nowością i funkcjonują w większości sanatoriów i w wielu prestiżowych hotelach. Zatem i w Polsce również widać pozytywne akcenty światowych przemian w zakresie walki o zdrowie człowieka.

W kierunku turystyki uzdrowiskowej zmierza również rozwój infrastruktury kurortów, powstają aquaparki w Kudowie Zdroju w Nałęczowie, liczne baseny rehabilitacyjne i inne atrakcje przyciągające turystów jak np. kolejka gondolowa w Krynicy-Zdroju. Nie brak również pomysłów na poszerzenie atrakcji w zakresie turystyki krajoznawczej, kulturowej i kwalifikowanej.

Przykładem tutaj może być podlaski szlak bociani, którego trasy prowadzą po podlaskich miejscowościach, w których można obserwować życie tych niespotykanych w innych krajach ptaków.

Szansą polskiej branży turystycznej jest także obsługa gości biznesowych. Wejście Polski do Unii Europejskiej ożywi handel, co przełoży się na większą liczbę biznesowych turystów. Już dzisiaj Krynica-Zdrój porównujemy ze szwajcarskim Davos. Górskie uzdrowisko w polskich Karpatach stwarza godną oprawę dla dyskusji elit politycznych i gospodarczych, takich jak Davos. Od pierwszego forum w 1992 r. Krynica zdobyła dobrą markę i zasłużoną renomę we wschodniej części Europy. Wiele krajów Europy kojarzy Krynice nie tylko ze wspaniałymi wodami mineralnymi, różnorodną ofertą zabiegową ale w właśnie z tak wielkim wydarzeniem jakim jest odbywające się rokrocznie forum ekonomiczne. Właśnie te wielkie wydarzenia najbardziej skupiają uwagę mediów i tysięcy ludzi biznesu w kraju i za granicą.

Zgodnie z prognozami, najbliższe lata będą jednymi z najlepszych w historii polskich uzdrowisk. Polacy zaczynają doceniać rodzime walory

turystyczne, lecznicze, a zagraniczni goście przyjeżdżają do nas coraz chętniej na wypoczynek połączony z zabiegami leczniczymi. Pojawili się nawet zagraniczni inwestorzy, którzy planują w polskich miejscowościach uzdrowiskowych spore inwestycje.

Mam tutaj na myśli przedstawicieli Arabii Saudyjskiej, którzy zapowiedzieli budowę ekskluzywnych hoteli w uzdrowiskach Dolnego Śląska i Małopolsce. Z roku na rok wzrasta wskaźnik wypoczywających zagranicznych turystów – szczególnie Niemców, jak również trustów z Ukrainy.

Od kilku lat polskie uzdrowiska staraniom samorządowych i podmiotów uzdrowiskowych przemodelowują się budując bogatą ofertę i zmieniając swój wizerunek pod klienta. Temu celowi służy budowany w Ministerstwie Gospodarki przez Międzyresortowy Zespół ds. Aktywizacji Uzdrowisk „Program zintegrowanego rozwoju uzdrowisk i gmin uzdrowiskowych”, którego zadaniem jest nie tylko usuwanie barier natury prawnej, nie pozwalających się rozwijać polskim uzdrowiskom, ale także stworzenie programu ich wsparcia.

Wdrożenie tego programu ma ogromne znaczenie dla uruchomienia inwestycji finansowych ze środków strukturalnych tak ważnych w celu podniesienia innowacyjności sektora turystycznego.

Przygotowane są już projekty ustaw: o lecznictwie uzdrowiskowym oraz o gminach uzdrowiskowych, które spełniają oczekiwania placówek sanatoryjnych oraz uwzględniają postulaty samorządów. Wdrożenie spójnego, gwarantującego rozwój systemu prawnego z pewnością ułatwi rozbudowę infrastruktury towarzyszącej: jak stacje narciarskie, wyciągi, trasy rekreacyjne itp., które na dzień dzisiejszy są jeszcze słabą stroną polskich uzdrowisk.

Stabilność prawna zachęci inwestorów do pozostawiania swoich pieniędzy właśnie w naszych uzdrowiskach.

Należy podkreślić, że po wielu latach starań i zabiegów udało się wreszcie skutecznie zainteresować Rząd i olbrzymią grupę posłów problem funkcjonowania polskich uzdrowisk. Jest to niezwykle ważne, bo dotąd kwestia tego ważnego dla gospodarki sektora gospodarczego spychana była na plan dalszy lub w ogóle się nim nie zajmowano. Natomiast obok nas w innych państwach europejskich, szybko dostrzeżono jaką rolę w gospodarce mogą pełnić uzdrowiska i miejscowości turystyczne. Dostrzeżono korzyści jakie płyną dla gospodarki i społeczeństwa z dbałości o ten sektor gospodarczy. U nas trzeba było na to czekać aż 15 lat.

W ramach prac Międzyresortowego Zespołu ds. Uzdrowisk powstał program prywatyzacji spółek uzdrowiskowych. Uzyskane wpływy z prywatyzacji przekazane zostaną na inwestycje w posiadaną bazę zabiegową, hotelową uzdrowisk narodowych, wyłączonych z prywatyzacji.

Polska Organizacja Turystyczna jako organ koordynujący promocję polskiej turystyki w kraju i za granicą planuje podjęcie wielu zadań w zakresie promocji i rozwoju polskich uzdrowisk, m.in. tworzenie ogólnopolskiej strategii rozwoju i promocji uzdrowisk polskich, realizację wydawnictw popularyzujących turystykę uzdrowiskową, a także pomoc w realizacji projektów inwestycyjnych.

Należy podkreślić, że w realizowaniu dobrze zapowiadającej się polityki rozwojowej szczególnie znaczenie odgrywać będzie wspólna integracja środowisk, zarówno na szczeblu samorządowym, rządowym, jak również podmiotów gospodarczych oraz organizacji pozarządowych. Tylko wspólnymi siłami jesteśmy w stanie należycie przygotować odpowiednie programy inwestycyjne, które w perspektywie zdecydowanie wpłyną na ożywienie naszej gospodarki.

Spełniając wymagania jakościowe i gwarantując bogactwo ofertowe zarówno w sferze medycznej jak i hotelowej oraz turystycznej – możliwe będzie wykreowanie ekskluzywnej marki „Uzdrowiska Polskie”.

Autor: Katarzyna Rymarczyk-Wajda

„Czarodziejska Góra” w Jedlinie-Zdroju wyróżniona w konkursie na najlepszy projekt Partnerstwa Publiczno-Prywatnego

Tradycje uzdrowiskowe Jedliny sięgają XVI wieku. Na początku XX w. miasto było bardzo popularnym miejscem uzdrowiskowo – wypoczynkowym, szczególnie wśród średniozamożnego mieszczaństwa. Bezpośrednio po wojnie uzdrowisko podupadło i zaprzestano prowadzenia w nim działalności leczniczej. Dopiero w 1962 roku wyremontowano obiekty, zakupiono nową aparaturę i uzdrowisko zaczęło funkcjonować jako filia uzdrowiska w Szczawnie Zdroju. Obecnie baza sanatoryjna w Jedlinie-Zdroju jest w stanie pomieścić jedynie około 150 osób. Po wybudowaniu „Czarodziejskiej Góry” baza noclegowa zwiększy się do 450 miejsc. Oznacza to przede wszystkim wzrost znaczenia naszego miasta na rynku usług uzdrowiskowych.

Projekt budowy obiektu sanatoryjno-wypoczynkowego powstał w oparciu o strategię gminy, która zakłada konieczność przywrócenia dawnej renowy uzdrowisku Jedlina-Zdrój.

„Czarodziejska Góra” to obiekt sanatoryjno-wypoczynkowy pozwalający na kompleksową obsługę pacjenta. Baza pobytowa dla 300 osób, nowoczesne sale rehabilitacyjne i lecznicze, restauracje, bary oraz kluby, kompleks basenowy, korty tenisowe i boiska sportowe.

Ośrodek wybudowany ma być w najwyższym standardzie, jego niepowtarzalna architektura będzie wyróżniać go spośród wielu innych w kraju. Już od samego wejścia obiekt będzie niezwykle interesujący dla gości i kuracjuszy, gdyż w projekcie wykorzystano naturalne cechy terenu – nachylenie działki oraz znajdujący się przy wjeździe stary kamieniołom. Wjazd ma formę przeszklonego tunelu wybitego w skale. Jest symbolicznym łącznikiem między światem zewnętrznym – aktywności zawodowej, a „Czarodziejską Górą” – miejscem wypoczynku, relaksu, odnowy biologicznej...

Burmistrz Miasta Leszek Orpel zgłosił projekt budowy „Czarodziejskiej Góry” na konkurs ogłoszony przez Sovereign Capital oraz Instytut

Partnerstwa Publiczno-Prywatnego we współpracy z „Gazetą Samorządu i Administracji” oraz pismem samorządowym „Wspólnota”. Patronat medialny objęła „Rzeczpospolita”.

Komisja konkursowa pod przewodnictwem Prof. Michała Kuleszy wyróżniła 18 najciekawszych projektów. Wśród wyróżnionych znalazł się nasz projekt budowy obiektu sanatoryjno-wypoczynkowego „Czarodziejska Góra”. 12 lipca 2004 r. w Ministerstwie Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej Burmistrz Miasta Leszek Orpel osobiście odebrał nagrodę.

W Polsce łączna liczba miejsc w sanatoriach uzdrowiskowych i obiektach świadczących usługi uzdrowiskowe wynosi ok. 90-100 tys. Największe uzdrowiska (Kołobrzeg, Krynica, Ciechocinek) posiadają ponad 3000 łóżek; najmniejsze uzdrowiska: 200–500 łóżek. Na terenie Dolnego Śląska znajduje się 10 miejscowości uzdrowiskowych posiadających łącznie ponad 6800 miejsc. Planowany obiekt będzie miał więc znikomy wpływ na rynek usług sanatoryjnych w regionie.

Jedlinie, jako mało znanej miejscowości, trudno będzie konkurować z takimi uzdrowiskami jak Kudowa, Polanica czy Duszniki. Są to bowiem znane wszystkim kurorty z mocno rozbudowaną infrastrukturą uzdrowiskową, z wieloma atrakcjami i imprezami cyklicznymi oraz licznymi produktami uzdrowiskowymi znanymi również poza granicami Polski.

Funkcjonują jednak również mniejsze niż Jedlina, niekoniecznie atrakcyjnie położone uzdrowiska takie jak Przerzeczyn Zdrój czy Długopole Zdrój, które posiadają większą niż obecnie Jedlina bazę pobytową. Można więc wnioskować, że Jedlina ma niewykorzystany potencjał i jest w stanie pozyskać klientów do nowo wybudowanego obiektu.

*Autor: Krystyna Szemiel
UM Jedlina-Zdrój*

Dom zdrojowy „Krakowiak” w Iwoniczu-Zdroju przed pożarem

Pożar „Krakowiaka” w Iwoniczu-Zdroju

Pożar „Krakowiaka” w Iwoniczu-Zdroju

Na prawie milion złotych oszacowano wstępnie straty spowodowane pożarem zabytkowego domu zdrojowego „**Krakowiak**” w Iwoniczu-Zdroju. Ogień wydobywający się z parteru budynku zauważono około czwartej nad ranem w dniu 13 grudnia 2004 r. Mimo natychmiastowej akcji strażaków, płomienie ogarnęły także wyższą kondygnację i poddasze. Po ośmiu godzinach akcji udało się stłumić płomienie.

W drewnianym budynku, na trzech kondygnacjach mieściły się m.in. restauracja, sala taneczna oraz biura Gminnego Ośrodka Kultury. Ogień zniszczył częściowo strop, dach, większość ścian oraz wyposażenie. Akcja gaszenia była trudna ze względu na drewnianą konstrukcję.

Willa „Krakowiak” została wzniesiona w latach 1865–1868 wg projektu architekta Jacka Matusińskiego w stylu secesji szwajcarskiej. Na początku pełniła funkcję Domu Zdrojowego (kurhausu). Przez cały okres swego istnienia pełniła rolę najważniejszej kawiarni, cieszącej się ogromnym powodzeniem wśród gości. Słynne popołudnia taneczne i dancingi ściągały każdego dnia komplet chętnych do dobrej zabawy. Wiele osób wiąże z Krakowiakiem romantyczne i emocjonalne wspomnienia. Na piętrze przebudowanym na początku lat 70. XX w. mieścił się Zakład Usług Kulturalnych PPU Iwonicz, a od roku 2002 Gminny Ośrodek Kultury. W płomieniach zniszczeniu uległo wyposażenie GOK i cenna kolekcja obrazów z Plenerów Malarskich w Iwoniczu-Zdroju.

Burmistrz Iwonicza-Zdroju Piotr Komornicki zwraca się do Wszystkich, dla których „Krakowiak” był symbolem Iwonicza-Zdroju, z prośbą o dokonywanie dobrowolnych wpłat przeznaczonych na odbudowę tak wyjątkowego obiektu.

Nr konta: **Urząd Gminy Iwonicz-Zdrój**
Podkarpacki Bank Spółdzielczy Sanok
Oddział Miejsce Piastowe
31 8642 1041 2006 4003 4117 0011
z dopiskiem „**KRAKOWIAK**”

Interpretacja zapisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych w części dotyczącej opłat lokalnych

Ze względu na duże zainteresowanie zagadnieniem podatkowym, które budzi tyle kontrowersji wśród środowisk uzdrowiskowych, zamieszczamy poniżej interpretację zapisów ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2002r. Nr 9 poz. 84 z późniejszymi zmianami) w części dotyczącej opłat lokalnych przedłożoną przez Ministerstwo Finansów.

Warszawa, 2005.04.12

MINISTERSTWO FINANSÓW

Departament Podatków Lokalnych
i Katastru

LK1359/LP/04/AP

**Stowarzyszenie Gmin
Uzdrowiskowych RP**
ul. Park Sportowy 5
33-380 Krynica-Zdrój

Odpowiadając na pismo znak: SGU-249/11/04, dotyczące pobierania opłaty miejscowej, Ministerstwo Finansów uprzejmie wyjaśnia.

Opłata miejscowa, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 84 ze zm.) pobierana jest od osób fizycznych przebywających dłużej niż dobę

w celach wypoczynkowych, zdrowotnych, szkoleniowych lub turystycznych w miejscowościach posiadających korzystne właściwości klimatyczne, walory krajobrazowe oraz warunki umożliwiające pobyt osób w tych celach - za każdy dzień pobytu w takich miejscowościach.

Na podstawie art. 19 pkt 2 ustawy, rada gminy w drodze uchwały może *zarządzić* pobór opłaty miejscowej w drodze inkasa oraz określić inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso.

Uchwała rady gminy określająca inkasentów oraz wysokość wynagrodzenia za inkaso jest aktem prawa miejscowego o charakterze wykonawczym, zgodnie bowiem z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2001 Nr 142, poz. 1591 ze zm.) na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy.

Przepisy Konstytucji RP nadają aktom prawa miejscowego charakter konstytucyjnego źródła prawa i tak art. 87 ust. 2 Konstytucji stanowi, że źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego. Natomiast, zgodnie z art. 94 Konstytucji, organy samorządu terytorialnego oraz terenowe organy administracji rządowej, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawach, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Oznacza to, że uchwały rady gminy stanowione zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym na obszarze gminy mają taką samą moc prawną jak ustawy.

Powyższe oznacza, że poprzez określenie uchwałą rady gminy osoby inkasenta pomiędzy gminą i inkasentem zostaje nawiązany stosunek administracyjno-prawny nie wymagający dla swej skuteczności wyrażenia woli przez adresata normy prawa miejscowego wyrażonej w uchwale rady, ani podpisania umowy cywilnoprawnej dotyczącej inkasa. Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie, m.in. w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 28 lutego 1992 r. sygn. akt SA/PO 1130/91, w którym NSA stwierdził, że rada gminy, wyznaczając inkasentów podatku od posiadania psów, nie jest zobowiązana ani do wcześniejszego uzyskania zgody zainteresowanych podmiotów, ani do zawarcia z nimi umów cywilnoprawnych.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60), inkasentem jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie mająca osobowości prawnej, obo-

wiązana do pobrania od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu. Gmina może więc wyznaczyć inkasentów spośród wymienionych podmiotów.

Biorąc jednak pod uwagę specyficzny status osoby inkasenta jako podmiotu prawa publicznego, rada gminy określając uchwałą inkasentów powinna powiązać wykonywanie inkasa z innymi pełnionymi przez osobę inkasenta funkcjami lub rodzajem prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Stąd też wybór osoby inkasenta powinien być ograniczony do sołtysów, zarządców nieruchomości, czy też osób prowadzących działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług (np. hotelarskich w przypadku inkasenta opłaty miejscowej).

Niewykonanie określonych prawem obowiązków przez prawidłowo wyznaczonego inkasenta powoduje skutki określone w przepisach Ordynacji podatkowej. W szczególności, zgodnie z art. 30 § 2 i § 3 inkasent, który nie wykonał obowiązków określonych w art. 9, polegających na pobraniu od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu, odpowiada całym swoim majątkiem za podatek pobrany a niewpłacony. W takim przypadku organ podatkowy wydaje decyzję o odpowiedzialności podatkowej inkasenta, w której określa wysokość należności z tytułu pobranego, a niewpłaconego podatku (art. 30 § 4 Ordynacji podatkowej). W przypadku wydania decyzji, odsetki za zwłokę od zaległości podatkowej, z tytułu pobranego a niewpłaconego podatku nalicza inkasent (art. 53 § 3 Ordynacji podatkowej).

Inkasent odpowiada tylko za podatki pobrane i niewpłacone. Nie odpowiada więc w odróżnieniu od płatnika za podatki, których nie pobrał, choć był do tego zobowiązany.

Potwierdza to również treść art. 77 § 1 Kodeksu karnego skarbowego, który stanowi, że płatnik lub inkasent, który pobranego podatku nie wpłaca w terminie na rachunek właściwego organu podlega karze za przestępstwo skarbowe. Jeżeli zaś kwota niewpłaconego podatku nie przekracza ustawowego progu, sprawca czynu zabronionego w § 1 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe (art. 77 § 3). Z przepisów tych wynika, że inkasent nie odpowiada za niepobranie podatku, choć był do tego zobowiązany.

Jeżeli jednak inkasent nie pobrał podatku z winy podatnika, organ podatkowy wydaje decyzję o odpowiedzialności podatnika (art. 30 § 5 Ordynacji podatkowej). Aby taka decyzja mogła zostać wydana wina podatnika musi być wykazana w postępowaniu podatkowym.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 2, opłaty miejscowej nie pobiera się od osób przebywających w szpitalach.

Szpital, zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408 ze zm.) jest zakładem opieki zdrowotnej i zgodnie z art. 1 ustawy stanowi wyodrębniony organizacyjnie zespół osób i środków majątkowych utworzony i utrzymywany w celu udzielania świadczeń zdrowotnych i promocji zdrowia, a również w celu prowadzenia badań naukowych i prac badawczo-rozwojowych, realizacji badań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia.

Na mocy art. 71 ust. 1 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, w związku z art. 2 ust. 2 ustawy z 17 czerwca 1966 r. o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym (Dz. U. Nr 23, poz. 150 ze zm.) szpitale uzdrowiskowe jako zakłady lecznictwa uzdrowiskowego (zakłady lecznicze) są zakładami opieki zdrowotnej w rozumieniu ustawy o zoz-ach. W związku z tym przepisy ww. ustawy mają zastosowanie do szpitali uzdrowiskowych.

Zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej szpital zapewni przyjętemu pacjentowi:

- 1) świadczenia zdrowotne,
- 2) środki farmaceutyczne i materiały medyczne,
- 3) pomieszczenie i wyżywienie odpowiednie do stanu zdrowia.

Zgodnie z art. 3 ustawy świadczeniem zdrowotnym są działania służące zachowaniu ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania, w szczególności związane z:

- 1) badaniem i poradą lekarską,
- 2) leczeniem,
- 3) badaniem i terapią psychologiczną,
- 4) rehabilitacją leczniczą,
- 5) opieką nad kobietą ciężarną i jej płodem, porodem, połogiem oraz nad noworodkiem,
- 6) opieką nad zdrowym dzieckiem,
- 7) badaniem diagnostycznym, w tym z analityką medyczną,
- 8) pielęgnacją chorych,
- 9) pielęgnacją niepełnosprawnych i opieką nad nimi,
- 10) opieką paliatywno-hospicyjną,
- 11) orzekaniem i opiniowaniem o stanie zdrowia,

- 12) zapobieganiem powstawaniu urazów i chorób poprzez działania profilaktyczne ora: szczepienia ochronne,
- 13) czynnościami technicznymi z zakresu protetyki i ortodoncji,
- 14) czynnościami z zakresu zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

W związku z powyższym, należy stwierdzić, że od osoby przebywającej w szpitalu uzdrowiskowym i korzystającej w tym szpitalu z któregośkolwiek z wymienionych świadczeń zdrowotnych nie powinna być pobierana opłata miejscowa, na podstawie art. 17 ust. 2 okt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Katarzyna Tryburska
Naczelnik Wydziału Podatków od Nieruchomości
Departament Podatków Lokalnych i Katastru

Referaty

Polska, chcąc dostosować prawo krajowe do prawa obowiązującego w Unii Europejskiej, musiała dokonać szeregu zmian w zakresie preferencji podatkowych dla przedsiębiorców publicznych.

W związku z tym, iż Unia Europejska kładzie duży nacisk na przestrzeganie zasad konkurencyjności, główną zmianą w ustawie o warunkach dopuszczalności i nadzorowania pomocy publicznej dla przedsiębiorców jest traktowanie wszelkich ulg w spłacie zobowiązań podatkowych jako jednej z form pomocy publicznej dla przedsiębiorców.

Zmiany nie mogły również ominąć Ordynacji podatkowej, która zawiera wykaz poszczególnych rodzajów podatków, których dotyczą ulgi i zwolnienia.

Z tymi i innymi zmianami możecie się Państwo zapoznać czytając poniższy referat przygotowany przez **dra Tomasza Wołowca**.

Uzdrowskowie zakłady opieki zdrowotnej a procedura korzystania z ulg uznaniowych w świetle przepisów o pomocy publicznej

Istota pomocy publicznej

Ustawa z dnia 27 lipca 2002 roku o warunkach dopuszczalności i nadzorowania pomocy publicznej dla przedsiębiorców (Dz.U. nr 141, poz. 1177) ma spełniać dwa główne cele:

1. zdyscyplinować wydatkowanie środków publicznych lub uszczupleń dochodów publicznych przeznaczanych na wspieranie działalności przedsiębiorstw, co jest ważne z punktu widzenia potrzeb i zakresu restrukturyzacji gospodarki. Zdyscyplinowanie finansów publicznych sprzyja ograni-

czaniu inflacji, zmniejszaniu deficytu budżetowego oraz zadłużenia wewnętrznego i zewnętrznego gospodarki;

2. harmonizację polskiego prawa z regulacjami obowiązującymi w Unii Europejskiej (art. 63 Układu Europejskiego), która nakłada na Polskę zobowiązania w zakresie harmonizacji i przestrzegania unijnych zasad konkurencji, wśród których ważne miejsce zajmują zasady udzielania, nadzorowania i monitorowania pomocy publicznej dla przedsiębiorców.

Od stycznia 2001 roku w zakresie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych istnieje szereg zmian w spłacie zobowiązań podatkowych, wprowadzonych art. 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, ustawy o dopłacie do oprocentowania niektórych kredytów bankowych, ustawy – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi, ustawy – Ordynacja podatkowa, ustawy o finansach publicznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych – w związku z dostosowywaniem do prawa Unii Europejskiej (Dz.U. Nr 122, poz. 1315).

Wprowadzone zmiany polegały między innymi na tym, że została zlikwidowana ulga w postaci zaniechania poboru podatku w drodze decyzji indywidualnych organów podatkowych – zgodnie z nowym brzmieniem art. 22 Ordynacji podatkowej. W obecnie obowiązującym systemie prawnym zaniechanie poboru podatku może być dokonywane jedynie w formie rozporządzenia Ministra Finansów, który w przypadkach uzasadnionych interesem podatników może:

1. zaniechać w całości lub części poboru podatków, określając rodzaj podatku, okres, w którym następuje zaniechanie i grupy podatników, których dotyczy zaniechanie,

2. zwolnić określone grupy płatników z obowiązku pobierania podatków oraz zaliczek na podatki oraz określić termin wpłacenia podatki i wynikające z tego zwolnienia obowiązki informacyjne podatników, chyba że podatnik jest obowiązany do dokonania rocznego lub innego okresowego rozliczenia tego podatku.

Natomiast:

1. umorzenie zaległości podatkowych lub odsetek za zwłokę na wniosek podatnika,

2. odraczanie terminu płatności podatku i rozkładanie na raty zapłaty podatku lub zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę,

3. zaniechanie poboru podatku w trybie określonym w § 1 pkt. 1 tj. w formie rozporządzenia Ministra Finansów,

- może nastąpić jedynie zgodnie z przepisami ustawy o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców. Zgodnie z ustawą o warunkach (...) wszelkie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych są jedną z form pomocy publicznej dla przedsiębiorców.

Za przedsiębiorców publicznych w myśl ustawy uważa się:

1. przedsiębiorcę w rozumieniu ustawy Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 101 poz. 1178) – zwanego przedsiębiorcą prywatnym,

2. przedsiębiorcę publicznego, tj.

- przedsiębiorstwo państwowe, jednoosobową spółkę Skarbu Państwa, przedsiębiorstwo komunalne w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz.U. z 1997 r. Nr 9 poz. 43 ze zm.), jednoosobową spółkę jednostek samorządu terytorialnego,

- spółkę akcyjną albo spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego lub przedsiębiorców, o których mowa wyżej, są podmiotami dominującymi w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz.U. Nr 118 poz. 754 ze zm.)

- innego przedsiębiorcę z udziałem mienia państwowego lub mienia jednostek samorządu terytorialnego.

Zatem wszystkie podmioty prowadzące działalność gospodarczą, są w rozumieniu ustawy przedsiębiorcami bądź prywatnymi, bądź publicznymi, podlegającymi specyficznym regulacjom w zakresie możliwości udzielenia im pomocy publicznej.

Organy podatkowe przy wydawaniu w trybie art. 48 § 1 pkt. 1 i 2 oraz art. 67 § 1 Ordynacji podatkowej decyzji w sprawie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych oraz umorzenia zaległości podatkowych na wniosek podatnika, zobowiązane są do uwzględniania nie tylko procedur określonych w przepisach Ordynacji podatkowej, ale również procedur wynikających z przepisów ustawy o warunkach dopuszczalności i nadzorowa-

niu pomocy publicznej dla przedsiębiorców. Wydawane decyzje, udzielające pomocy publicznej, muszą spełniać kryteria określone w przedmiotowej ustawie. W związku z tym organy podatkowe są zobowiązane do:

- żądania od przedsiębiorców ubiegających się o ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych przełożenia wraz z wnioskiem o udzielenie ulgi informacji dotyczącej wszelkich form pomocy udzielonej im w okresie trzech kolejnych lat poprzedzających dzień złożenia wniosku.

- weryfikowania rzetelności złożonych informacji.

- występowania przed wydaniem decyzji do Prezesa Urzędu Ochrony Konsumentów, jeżeli wartość tej pomocy łącznie z pomocą udzieloną w okresie 3 kolejnych lat poprzedzających wniosek przekracza kwotę 1 mln euro.

- badania skuteczności i efektywności udzielonej pomocy.

- przekazywania Ministrowi Finansów kwartalnych i rocznych sprawozdań dotyczących udzielonej pomocy, zawierające w szczególności informacje o rodzajach, formach, wielkości udzielonej pomocy i jej przeznaczeniu.

- przekazywania na wniosek Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Ministra Finansów oraz Ministra Gospodarki doraźnych informacji o pomocy udzielonej przedsiębiorcom.

- wydawania decyzji nakazujących zwrot uzyskanej pomocy w całości lub w części w razie stwierdzenia, że pomoc jest wykorzystywana niezgodnie z przeznaczeniem.

Za pomoc publiczną rozumieć należy przysporzenie, bezpośrednio lub pośrednio, przez organy udzielające pomocy korzyści finansowych określonym przedsiębiorcom, w następstwie którego uprzywilejowuje się ich w stosunku do konkurentów, przede wszystkim w drodze dokonywania na rzecz lub za tych przedsiębiorców wydatków ze środków publicznych lub pomniejszenia świadczeń należnych od nich na rzecz sektora finansów publicznych na podstawie odrębnych ustaw lub innego tytułu prawnego, w szczególności w formie:

- a) dotacji lub ulg podatkowych,

- b) dokapitalizowania przedsiębiorców w sytuacjach lub na warunkach odbiegających od normalnych praktykach inwestycyjnych, jakie stosują prywatni inwestorzy w gospodarce rynkowej,

- c) pożyczek lub kredytów udzielanych przedsiębiorcom na warunkach korzystniejszych od oferowanych im na rynku,

d) poręczeń lub gwarancji udzielanych za zobowiązania przedsiębiorców na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku,

e) zaniechania ustalania zobowiązania podatkowego lub poboru podatku, odroczenia, rozłożenia na raty podatku lub zaległości podatkowej oraz umorzenia zaległości podatkowej,

f) umarzania, odraczania lub rozkładania na raty innych, należnych od przedsiębiorcy świadczeń pieniężnych, stanowiących środki publiczne w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 155, poz. 1014 ze zm.),

g) zbycia lub oddania do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków – na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku.

Preferencje określone w Ordynacji podatkowej

Ulgi i zwolnienia wynikające ze szczegółowego prawa podatkowego dotyczą tylko i wyłącznie określonych rodzajów podatków. Zdarza się, że w niektórych przypadkach należności z tytułu podatków i opłat oraz zobowiązania z tytułu składek i innych świadczeń na rzecz różnego rodzaju funduszy mogą stanowić zagrożenie dla działalności przedsiębiorców lub nawet indywidualnych podatników.

Z tego też powodu istotnego znaczenia nabierają wszelkiego rodzaju preferencje związane z ograniczeniem, zmniejszeniem bądź przesunięciem obowiązku uiszczenia należności podatkowej.

Normy poszczególnych ustaw podatkowych, mając zastosowanie do danego obciążenia podatkowego, nie rozstrzygają spraw z zakresu uznania administracyjnego. Natomiast normy ogólnego prawa podatkowego, w tym także dotyczące różnego rodzaju ulg i zwolnień, odnoszą się w zasadzie do całego systemu podatkowego. Obejmują zarówno zobowiązania podatkowe, jak i postępowanie podatkowe.

Istniejące obecnie instytucje uwzględniają nie tylko trudności podatnika wiążące się z obowiązkiem uiszczenia należności podatkowej, ale przede wszystkim stwarzają podatnikowi możliwość legalnego zmniejszenia obciążeń finansowych.¹

¹ Formy zmniejszania wysokości podatków płaconych w Polsce, pod red. J. Gluchowskiego, PWN, Warszawa 2002, s. 25 i d.

Konstrukcja Ordynacji podatkowej przewiduje następujące odciążenia podatkowe w zakresie istniejących zobowiązań²:

- zaniechanie poboru podatków w całości lub części,
- zwolnienie niektórych grup płatników z obowiązku pobierania podatków lub zaliczek na podatki,
- zwolnienie płatnika z obowiązku pobrania podatku,
- zwolnienie płatnika z obowiązku pobrania zaliczek na podatek,
- odroczenie terminu płatności podatku,
- rozłożenie na raty zapłaty podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę,
- odraczanie niektórych terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego,
- rozłożenie na raty zapłaty podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę w zakresie należności przypadających od płatników lub inkasentów,
- przedłużenie niektórych terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego,
- naliczanie ulgowych odsetek,
- umorzenie zaległości podatkowych w całości lub części, lub odsetek za zwłokę.

Przywileje można podzielić na te, które oznaczają całkowitą lub częściową rezygnację organu podatkowego z daniny, oraz na preferencje dotyczące terminu i sposobu płatności. Ulgi możemy również podzielić na indywidualne i powszechne. Przyznanie indywidualnych przywilejów wymaga przeprowadzenia przez organ podatkowy odpowiedniego postępowania podatkowego, a w konsekwencji wydania decyzji administracyjnej. Natomiast przyznanie określonej grupie podmiotów przez Ministra Finansów ulg nie wymaga żadnego postępowania.

Zaniechanie poboru podatków w całości lub części, o których mowa w art. 22 ustawy, jest szczególną formą ogólnej preferencji. Przyznanie takiej ulgi w przypadkach uzasadnionych interesem publicznym bądź ważnym interesem podatnika. Nieostrość terminu „ważny interes podatnika” stwarza pewną swobodę dla dokonania ustalenia tego stanu, co nie oznacza dowolności. Przy wykładni przepisów tego rodzaju należy kierować

² Zob. Art.22,48,50, 57,67 i 101 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz.926 ze zm.)

standardami ocen, jakie funkcjonują w odniesieniu do takich sytuacji w społeczeństwie. Błędne ustalenie stopnia ważności interesu podatnika, będzie skutkowało uchyleniem decyzji podatkowej, w przypadku odwołania się strony do organu odwoławczego.³

Do końca 2000r. funkcjonowało również zaniechanie ustalenia zobowiązań podatkowych. Miało ono dwojaką formę prawną, ogólną i indywidualną. Natomiast nowelizacja przepisów Ordynacji podatkowej w 2001 r. – polegała na rezygnacji z istniejącej dotychczas możliwości wydania w sprawach indywidualnych przez organ podatkowy decyzji o zaniechaniu ustalenia zobowiązań podatkowych i poboru podatku.

W stosunku do przedsiębiorców warunki takiego generalnego zwolnienia zostały unormowane w odrębnej ustawie⁴.

Zaniechanie poboru podatku nie jest jednoznaczne ze zwolnieniem od podatku. Terminów tych w sensie prawnym nie można utożsamiać. Różnią się one nie tylko zakresem formy jednej i tej samej czynności prawnej. Występują także różnice wykluczające jakiegokolwiek zamienne używanie tych pojęć⁵. Zaniechanie poboru podatku może nastąpić tylko wówczas, gdy na podatniku ciąży określony obowiązek podatkowy. Jeżeli zatem sam fakt powstania tego obowiązku jest przez podatnika kwestionowany, nie można zastosować takiej instytucji⁶.

Należy zauważyć, iż sama instytucja zaniechania poboru podatku nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania podatkowego. Możliwa jest ona tylko w odniesieniu do zobowiązań podatkowych, jeśli nie upłynął termin płatności podatku⁷. Jeśli natomiast nastąpi upływ terminu płatności, powstaje zaległość podatkowa.

W stosunku do zaległości mogą być stosowane jedynie przepisy dotyczące umorzenia zaległości podatkowej.

³ Zob. szerzej: B. Brzeziński, M. Kalinowski, W. Morawski, M. Masternak, *Komentarz do ordynacji podatkowej*, oddk, Gdańsk 2003, s. 49 i d.

⁴ Ustawa z 30 czerwca 2000 r. o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców (Dz. U. Nr 60, poz. 704 ze zm.).

⁵ Wyrok NSA z 5 czerwca 1995 r., wyrok NSA z 16 czerwca 1998 r. oraz wyrok NSA z 12 stycznia 1999r., Biuletyn Skarbowy Ministerstwa Finansów z 1999 r., nr 3

⁶ Wyrok NSA z 11 czerwca 1992 r., Przegląd Orzecznictwa Podatkowego z 1994 r., nr 2

⁷ S. Presnarowicz, *Ordynacja podatkowa* [w:] *Polskie prawo finansowe*, Wydawnictwo KIK, Warszawa 1998, s. 235

Instytucja umorzenia zaległości w zakresie podatków została uregulowana w art. 67 Ordynacji podatkowej. Zarówno Minister Finansów, jak i organy podatkowe mogą w szczególnie uzasadnionych okolicznościach umorzyć należność podatkową główną, jak i odsetki w całości lub w części. Umorzeniu mogą również podlegać same odsetki. W przypadku gdy organ podatkowy umarza zaległość tylko w części, umorzeniu z mocy samego prawa podlegają w takiej samej części odsetki za zwłokę (proporcjonalnie). Może również wystąpić sytuacja, iż organ podatkowy dokona umorzenia odsetek w większej części niż główna zaległość podatkowa. Umorzenie zaległości jest więc prawem, a nie obowiązkiem organów podatkowych. Umorzeniu nie podlegają koszty egzekucyjne oraz należności przypadające od płatnika lub inkasenta.

Trzeba pamiętać, że umorzenie nie jest typową ulgą, gdyż umorzonego podatku się nie spłaca. Umorzenie można uznać za nieefektywny sposób wygasania zobowiązań podatkowych.

Zgodnie z treścią art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. O dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999–2003 (Dz.U. nr 150, poz. 983 ze zm.), umarzenie zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę w zakresie podatków i opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego i wpłacanych bezpośrednio na rachunki jednostek samorządu terytorialnego należy do kompetencji wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Brak zgody bądź wniosku ze strony samorządowego organu podatkowego stanowi przeszkodę do umorzenia zaległości podatkowej. Zaległość podatkowa w pewnych sytuacjach może być umorzona z urzędu, w sytuacji, gdy zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty przekraczającej pięciokrotność wartości kosztów upomnienia (art. 67 par. 4 Ordynacji podatkowej). W tym przypadku umorzenie zaległości leży w interesie organu podatkowego.

Ordynacja podatkowa dopuszcza również możliwość dokonania przez organ podatkowy odroczenia terminu płatności i rozłożenia podatku na raty, a także odraczania innych terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego (art.48 ustawy).

Odroczenie terminu płatności podatku lub rozłożenie na raty możliwe jest, gdy:

- istnieje zobowiązanie podatkowe;
- podatnik złożył organowi podatkowemu stosowny wniosek;

- organ podatkowy ustalił, iż podatnik ma ważny interes w odroczeniu terminu płatności bądź rozłożeniu na raty lub też przemawia za tym interes publiczny.

Preferencje tego rodzaju mogą być zastosowane ze względu na ważny interes podatnika. Ulgi takie są stosowane w celu umożliwienia spłaty należności finansowych. W przeciwieństwie do preferencji wynikających z ustaw podatkowych ulgi te nie powodują zmniejszenia należnej kwoty świadczenia podatkowego. Dokonują jedynie przesunięcia na czas późniejszy momentu zapłaty.

Konstrukcje tego typu należą również do zasadniczych odstępstw od zasady terminowego uiszczenia należności pieniężnych⁸. Odroczenie terminu płatności lub rozłożenie spłaty należności podatkowej na raty jest jednak fakultatywne. Następuje wyłącznie w drodze wydania decyzji przez właściwy organ podatkowy. Decyzja taka może być wydana po złożeniu odpowiedniego wniosku przez samego podatnika bądź osobę trzecią odpowiedzialną za zaległości podatkowe podatnika⁹. Organ administracji państwowej w przypadku tego typu ulg nie może działać jednak z urzędu. Natomiast okres odroczenia zależy tylko od uznania właściwego urzędu. Termin ten nie jest formalnie limitowany.

Złożony przez podatnika wniosek w przedmiotowej sprawie powinien być sformułowany jednoznacznie i wyraźnie, przy czym pismo może dotyczyć zarówno odroczenia, jak i rozłożenia płatności na raty. W takich przypadkach będzie to wniosek alternatywny.

Wniosek strony powinien być również należycie umotywowany. Podatnik jest zobowiązany do przedstawienia okoliczności, które jego zdaniem przemawiają za udzieleniem wnioskowanej ulgi. Zaprezentowane fakty mogą być bardzo różne, ponieważ przepisy prawa nie przewidują żadnych ograniczeń. Wniosek taki może obejmować także stosowne propozycje dotyczące terminu odroczenia, terminu zapłaty czy liczby rat. Jeden organ podatkowy przy uwzględnianiu wniosku nie jest ograniczony sugestiami podatnika. Decyzje organów administracji w sprawach tego typu mają również charakter uznaniowy. Przepisy podatkowe nie przedstawiają organowi podatkowemu żadnych wskazówek dotyczących wydania decyzji.

⁸ J. Gluchowski, D. Handor, J. Patyk, J. Szymańska, *Formy zmniejszania wysokości podatków w Polsce*, PWN, Warszawa 2002, s.22–24

⁹ B. Brzeziński, *Podstawowe pojęcia ordynacji podatkowej*, [w:] *Studia nad ordynacją podatkową*, Wydawnictwo TNO i K, Łódź-Toruń 1999, s.80

Ogólnie jednak odroczenie terminu jako przesunięcie w czasie daty dokonania konkretnej czynności jest możliwe w odniesieniu do tych terminów, które nie upłynęły w dniu złożenia przez podatnika wniosku¹⁰.

Wniosek o odroczenie terminu płatności bądź rozłożenie płatności na raty może być również złożony po upływie terminu zapłaty. Zaległość podatkowa powstaje również, gdy podatnik przekroczył termin, do którego płatność została odroczone, lub nie zapłacił w terminie jednej z rat wymagalnego podatku.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie preferencji podatkowych określonych w ustawie – Ordynacja podatkowa

Tabela Nr 1. Zestawienie preferencji podatkowych określonych w ustawie – Ordynacja podatkowa

Lp.	Rodzaj zmniejszenia	Podstawa prawna
1	Zaniechanie przez Ministra Finansów w całości lub w części poboru podatków, w przypadkach uzasadnionych interesem publicznym lub ważnym interesem podatników Minister Finansów określa rodzaj podatku, okres, w którym następuje zaniechanie, i grupy podatników, których dotyczy. Zaniechanie poboru podatku w stosunku do podatników będących przedsiębiorcami następuje zgodnie z przepisami o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców	Art. 22 par.1 pkt 1
2	Zwolnienie przez Ministra Finansów niektórych grup płatników z obowiązku pobierania podatków lub zaliczek na podatki w przypadkach uzasadnionych interesem publicznym lub ważnym interesem podatników Minister Finansów określa termin wpłacenia podatku i wynikające z tego zwolnienia obowiązki informacyjne podatników, chyba że podatnik jest zobowiązany do dokonania rocznego lub innego okresowego rozliczenia tego podatku	Art. 22 par.1 pkt 2
3	Zwolnienie przez organ podatkowy płatnika z obowiązku pobrania podatku, gdy pobranie podatku zagraża ważnym interesom podatnika, a w szczególności jego egzystencji Zwolnienie następuje na wniosek podatnika	Art. 22 par 2 pkt1

¹⁰ Wyrok NSA z 6 grudnia 1995 r., Monitor Podatkowy, z 1996 r. nr 6

Lp.	Rodzaj zmniejszenia	Podstawa prawna
4	<p>Zwolnienie przez organ podatkowy płatnika z obowiązku pobrania zaliczek na podatek</p> <p>Zwolnienie następuje na wniosek podatnika. Podatnik jest zobowiązany w tym przypadku uprawdopodobnić, że pobrane zaliczki byłyby niewspółmiernie wysokie w stosunku do podatku należnego za rok podatkowy lub inny okres rozliczeniowy</p>	Art. 22 par.2 pkt 2
5	<p>Odroczenie przez organ podatkowy terminu płatności podatku, ze względu na ważny interes podatnika</p> <p>Odroczenie następuje na wniosek podatnika</p> <p>Odraczanie terminu płatności podatku w stosunku do podatników będących przedsiębiorcami następuje zgodnie z przepisami o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców</p>	Art. 48 par.1 pkt 1
6	<p>Rozłożenie na raty przez organ podatkowy zapłaty podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę, ze względu na ważny interes podatnika</p> <p>Rozłożenie na raty następuje na wniosek podatnika</p> <p>Rozkładanie na raty zapłaty podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę w stosunku do podatników będących przedsiębiorcami następuje zgodnie z przepisami o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców</p>	Art. 48 par.1 pkt 2
7	<p>Odraczanie przez organ podatkowy niektórych (ściśle określonych w ustawie) terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego, ze względu na ważny interes podatnika</p> <p>Odraczanie terminów następuje na wniosek podatnika</p>	Art. 48 par.1 pkt 3
8	<p>Rozłożenie na raty przez organ podatkowy zapłaty podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę w zakresie należności przypadających od płatników lub inkasentów na podstawie decyzji o odpowiedzialności podatkowej</p>	Art. 48 par.2
9	<p>Przedłużenie przez Ministra Finansów terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego (z określonymi w ustawie wyjątkami)</p> <p>Przedłużenie terminów następuje ze względu na interes publiczny</p>	Art. 50
10	<p>Ustalenie przez organ podatkowy opłaty prolongacyjnej w wysokości 50 proc. stawki odsetek za zwłokę</p>	Art. 57 par.1-2

Lp.	Rodzaj zmniejszenia	Podstawa prawna
11	Umorzenie przez organ podatkowy zaległości podatkowych w całości lub części, lub odsetek za zwłokę, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym Umorzenie następuje na wniosek podatnika Umarzanie zaległości podatkowych lub odsetek za zwłokę w stosunku do podatników będących przedsiębiorcami następuje zgodnie z przepisami o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców	Art. 67 par.1
12	Umorzenie przez organ podatkowy odsetek za zwłokę w całości lub w takiej części, w jakiej została umorzona zaległość podatkowa	Art. 67 par 2
13	Umorzenie przez Ministra Finansów zaległości podatkowych z tytułu podatków stanowiących dochody budżetu państwa lub odsetek za zwłokę przypadających od tych zaległości, w przypadkach uzasadnionych interesem publicznym lub ważnym interesem podatników	Art. 67 par.4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 ze zm.).

Zasady kalkulacji pomocy publicznej

Organy podatkowe przy wydawaniu w trybie art. 48 § 1 pkt. 1 i 2 oraz art. 67 § 1 Ordynacji podatkowej decyzji w sprawie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych oraz umorzenia zaległości podatkowych na wniosek podatnika, zobowiązane są do uwzględniania nie tylko procedur określonych w przepisach Ordynacji podatkowej, ale również procedur wynikających z przepisów ustawy o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców.

Wydawane decyzje, udzielające pomocy publicznej, muszą spełniać kryteria określone w przedmiotowej ustawie. W związku z tym organy podatkowe są zobowiązane do:

- żądania od przedsiębiorców ubiegających się o ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych przełożenia wraz z wnioskiem o udzielenie ulgi informacji dotyczącej wszelkich form pomocy udzielonej im w okresie trzech kolejnych lat poprzedzających dzień złożenia wniosku.
- weryfikowania rzetelności złożonych informacji,

- występowania przed wydaniem decyzji do Prezesa Urzędu Ochrony Konsumentów, jeżeli wartość tej pomocy łącznie z pomocą udzieloną w okresie 3 kolejnych lat poprzedzających wniosek przekracza kwotę 1 mln euro,

- badania skuteczności i efektywności udzielonej pomocy,
- przekazywania Ministrowi Finansów kwartalnych i rocznych sprawozdań dotyczących udzielonej pomocy, zawierające w szczególności informacje o rodzajach, formach, wielkości udzielonej pomocy i jej przeznaczeniu,

- przekazywania na wniosek Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Ministra Finansów oraz Ministra Gospodarki doraźnych informacji o pomocy udzielonej przedsiębiorcom,

- wydawania decyzji nakazujących zwrot uzyskanej pomocy w całości lub w części w razie stwierdzenia, że pomoc jest wykorzystywana niezgodnie z przeznaczeniem.

Organy udzielające pomocy są zobligowane przez ustawę o warunkach (...) do opracowania programów udzielania pomocy, które winny zawierać:

1. cel udzielania pomocy, a w przypadku wielkości celów określenie:

- ich wewnętrznej zgodności oraz przyjętych priorytetów,

- reguła na podstawie których wskazuje się cele, z których realizacji zrezygnowano lub których realizację ograniczono dla osiągnięcia celów wybranych ostatecznie, a które posłużą przy ocenie alternatywnych kosztów udzielenia pomocy.

2. analizę możliwości udzielania pomocy w oparciu o prawdopodobne warunki realizacji programu oraz ich ocenę w oparciu o przyjęte kryteria, w szczególności z punktu widzenia ich skuteczności, efektywności oraz czasu realizacji,

3. sposób monitorowania efektów udzielonej pomocy,

4. sposób dokonywania oceny udzielonej pomocy oraz uwzględniania jej wyniku w toku dalszych działań,

5. ocenę zgodności programu z innymi opracowanymi lub wdrażanymi programami.

We wniosku o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych przedsiębiorca powinien uzasadnić żądanie udzielenia ulgi zgodnie z kryteriami określonymi w art. 48 i/lub 67 Ordynacji podatkowej. Przedsiębiorca musi również przekazać informację o wielkości udzielonej mu (w okre-

sie 3 lat przed złożeniem wniosku) pomocy publicznej. W przypadku nie udzielania tych informacji lub przekazanie informacji niezgodnych ze stanem faktycznym lub po upływie wyznaczonego terminu, przedsiębiorca podlega karze grzywny, a organ podatkowy wydaje decyzje odmawiającą ulgi na podstawie art. 48 § 1 pkt. 1 lub 2, art. 67 § 1 Ordynacji podatkowej. Organ udzielający pomocy zbiera wnikliwie całość materiału dowodowego, w celu stwierdzenia przesłanek do udzielenia ulgi tj. warunków materialnych, ekonomicznych i społecznych podatnika, z uwzględnieniem sytuacji, gdy nie udzielenie ulgi mogłoby przyczynić się do zagrożenia egzystencji podatnika.

Organ podatkowy musi sprawdzić, czy wartość pomocy udzielonej w ciągu trzech kolejnych lat poprzedzających dzień udzielenia ulgi, wraz z ulgą objętą wnioskiem przekroczy kwotę 100.000 euro.

Organ podatkowy bada skuteczność udzielonej pomocy oraz jej efektywność, zgodnie z wymogami ustawy o warunkach (...). Zasady monitorowania efektów udzielonej pomocy powinny wynikać z programu udzielania pomocy. W sytuacji gdy organ podatkowy stwierdzi, iż udzielona pomoc jest wykorzystywana niezgodnie z przeznaczeniem określonym w opracowanym programie pomocy, to wydaje decyzję nakazującą zwrot w całości lub części kwoty stanowiącej równowartość uzyskanej pomocy.

Termin zwrotu pomocy publicznej (ulgi) wynosi 3 miesiące od dnia uprawomocnienia się decyzji w sprawie zwrotu uzyskanej pomocy. Odsetki zaś liczone są od następnego dnia po terminie zwrotu kwoty pomocy.

Wartość (kwota) udzielonej pomocy (ulgi) wraz z odsetkami podlega egzekucji administracyjnej w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Tytuł wykonawczy wystawia organ podatkowy, który wydał decyzję w postępowaniu pierwszoinstancyjnym w sprawie udzielenia ulgi, a następnie wydał decyzję dotyczącą zwrotu udzielonej pomocy.

1. Na podmiocie ubiegającym się o pomoc publiczną ciąży obowiązek przeliczenia kwoty udzielonej pomocy na złotówki, stosując przeliczniki i wzory, określone w aktach wykonawczych – Rozporządzeniach Rady Ministrów.

Przedsiębiorcy korzystający z pomocy publicznej zobowiązani są do udzielenia, na żądanie organu nadzorującego, informacji dotyczących otrzymanej pomocy w zakresie i terminie wskazanym w żądaniu. Organ nadzorujący pomoc publiczną prowadzi rejestr udzielanej pomocy i opracowuje roczne sprawozdanie z udzielonej pomocy w Polsce.

Aby zapewnić porównywalność wartości pomocy publicznej, udzielanej w różnych formach, należy przeliczyć ją na kwotę, którą otrzymałby przedsiębiorca, gdyby uzyskał pomoc w formie dotacji. Szczegółowe zasady przeliczania pomocy publicznej udzielanej w różnych formach na równą jej wartość dotacji zawarte są w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 lutego 2001 r. (Dz.U. Nr 28 poz. 308).

Poniżej przedstawię wzory służące przeliczaniu pomocy publicznej na ekwiwalent dotacji netto EDN – czyli kwotę pomocy, którą uzyskałby przedsiębiorca, gdyby uzyskał pomoc w formie dotacji.

Ekwiwalent dotacji netto ustala się następująco:

- dla ulgi podatkowej – EDN jest równy:
 - a) w przypadku obniżenia wysokości podatku – różnicy między kwotą podatku należnego bez uwzględnienia ulgi a kwotą podatku po jej uwzględnieniu,
 - b) w przypadku obniżenia podstawy opodatkowania – różnicy między kwotą podatku należnego bez uwzględnienia obniżenia podstawy opodatkowania a kwotą podatku po jej obniżeniu,
- dla zaniechania poboru podatku – EDN jest równy niepobranej kwocie podatku,
- dla umorzenia w całości lub w części zaległości podatkowej, zaległości z tytułu innego świadczenia pieniężnego stanowiącego środki publiczne lub umorzenia odsetek za zwłokę – EDN jest równy kwocie umorzenia,
- dla rozłożenia na raty zapłaty podatku lub innego świadczenia pieniężnego stanowiącego środki publiczne przed terminem zapłaty – EDN jest wyrażony wzorem [1]:

$$EDN = \sum_{i=1}^G \frac{K_i L_i (r - r_0)}{365}$$

gdzie:

- K_i - kwota rozłożonej na raty zapłaty podatku lub innego świadczenia płatnej w danym okresie,
- L_i - liczba dni do momentu płatności danej raty,
- r - stopa odniesienia,
- r_0 - stopa naliczania opłaty prolongacyjnej,
- G - liczba rat,
- i - kolejna rata,

- dla odroczenia terminu zapłaty podatku lub innego świadczenia pieniężnego stanowiącego środki publiczne – EDN jest wyrażony wzorem [2]:

$$EDN = \frac{KL(r - r_0)}{365}$$

gdzie:

- K - kwota odroczonego podatku lub innego świadczenia,
- L - liczba dni odroczenia,
- r - stopa odniesienia,
- r_0 - stopa naliczania opłaty prolongacyjnej,

- dla rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami lub innego zaległego świadczenia pieniężnego stanowiącego środki publiczne – EDN jest wyrażony wzorem [3]:

$$EDN = \sum_{i=1}^G \frac{K_i L_i (r_z - r_0)}{365}$$

gdzie:

- K_i - kwota zaległości rozłożonej na raty zapłaty podatku lub innego zaległego świadczenia płatną w danym okresie,
- L_i - liczba dni do momentu płatności raty,
- G - liczba rat,
- r_z - stopa procentową odsetek za zwłokę,
- r_0 - stopa naliczania opłaty prolongacyjnej,
- i - kolejna rata,

- dla zawieszenia wykonywania zobowiązań lub nienaliczania odsetek za zwłokę z tytułu zaległości podatkowej lub innego świadczenia pieniężnego stanowiącego środki publiczne – EDN jest wyrażony wzorem [4]:

$$EDN = \frac{KL(r_z - r_0)}{365}$$

gdzie:

- K - kwota zawieszzonego zobowiązania lub kwotę innego świadczenia, od której nie są naliczane odsetki,
- L - liczba dni,
- r_z - stopę procentową odsetek za zwłokę,
- r_0 - stopę naliczania opłaty prolongacyjnej,

W ustawie o pomocy publicznej oraz w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie szczegółowego sposobu obliczania wartości pomocy publicznej (na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy), występuje pojęcie ekwiwalentu dotacji netto (EDN), ale oblicza się również ekwiwalent dotacji brutto (EDB). Różnica między tymi dwoma pojęciami dotyczy podatku dochodowego, który może w niektórych sytuacjach obciążać pomoc. EDN to faktyczna (rzeczywista) wartość pomocy. W sytuacji obliczania wartości EDN w momencie udzielania pomocy, to do wyliczenia EDN stosujemy wartość parametrów obowiązujących w dniu udzielania pomocy. Przy obliczaniu EDN po zakończeniu jej udzielania, stosuje się faktyczne wielkości parametrów.

Przykład¹¹

Rozłożenie na raty spłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami w trybie art. 48 Ordynacji podatkowej **zakładowi opieki zdrowotnej prowadzącemu sanatorium.**

Dzień udzielenia pomocy (pozytywna decyzja podatkowa): 27.10.2002

Liczba rat: 4, płatne 27 dnia miesiąca.

Stopa procentowa: dwukrotność oprocentowania kredytu lombardowego: $2 \times 9\% = 18\%$.

Stopa procentowa opłaty prolongacyjnej: 9% (oprocentowanie kredytu lombardowego)

Terminy płatności poszczególnych rat:

1 rata – 27.11.2002 (31 dni)

2 rata – 27.12.2002 (30 dni)

3 rata – 27.01.2003 (31 dni)

4 rata – 27.02.2002 (31 dni)

Podstawiając dane do powyższego wzoru [1] otrzymujemy:

$$\text{EDN} = \frac{2500 \text{ zł} \times 31 \text{ dni} \times (18\% - 9\%)}{365} + \frac{2500 \text{ zł} \times 61 \text{ dni} \times (18\% - 9\%)}{365} +$$

$$\frac{2500 \text{ zł} \times 92 \text{ dni} \times (18\% - 9\%)}{365} + \frac{2500 \text{ zł} \times 123 \text{ dni} \times (18\% - 9\%)}{365} = 189,24 \text{ zł}$$

¹¹ A. Fornalczyk, *Jak przedsiębiorcy mogą korzystać z pomocy publicznej?*, UOKiK, Warszawa 2003, s. 10–11.

Wyliczenie to można również przedstawić w ujęciu tabelarycznym:

Raty	Liczba dni (kumulatywnie)	Wysokość raty (18%)	Należność główna (9%)	Odsetki za zwłokę	Odsetki opłaty prolongacyjnej	Różnica
1	31	2538,22	2500	38,22	19,11	19,11
2	61	2575,21	2500	75,21	37,60	37,60
3	92	2613,64	2500	113,42	56,71	56,71
4	123	10378,49	2500	151,64	75,82	75,82
SUMA			10.000	378,48	189,24	189,24

XIV Kongres Uzdrowisk Polskich w Kołobrzegu

W dniach 12-15 maja 2005 r. w Kołobrzegu odbędzie się kolejny, XIV Kongres Uzdrowisk Polskich, nad którym patronat honorowy sprawują: Minister Gopodarki – Jacek Piechota, Minister Zdrowia – Marek Balicki oraz Minister Skarbu Państwa – Jacek Socha.

Tegoroczny Kongres Uzdrowisk Polskich przebiegający pod hasłem przewodnim „Tradycja i nowoczesność – dwa oblicza lecznictwa uzdrowiskowego” stanowi płaszczyznę do dyskusji nad obecnym stanem lecznictwa uzdrowiskowego, które w warunkach jednolitego rynku europejskiego może stać się stymulatorem rozwoju tego segmentu gospodarki naszego kraju.

Spodziewamy się, iż przez wymianę opinii i poglądów przez przedstawicieli środowiska uzdrowiskowego sformułowane zostaną inspirujące wnioski i propozycje mające na względzie kreowanie właściwego kierunku rozwoju sektora turystyczno – uzdrowiskowego.

Obrazom kongresowym towarzyszyć będą jubileuszowe uroczystości związane z 750-leciem nadania Kołobrzegowi praw miejskich.

Poniżej zamieszczamy ramowy program XIV Kongresu Uzdrowisk Polskich.

**RAMOWY PROGRAM
XIV KONGRESU UZDROWISK POLSKICH**

Kołobrzeg 12-15 maja 2005 r.

„Tradycja i nowoczesność – dwa oblicza lecznictwa uzdrowiskowego”

CZWARTEK, 12 maja 2005	
15.00-20.00	przyjazdy uczestników Kongresu zakwaterowanie w obiektach zgodnie z rezerwacją
21.00	kolacja w Sanatorium „Kombatant”, ul. Sikorskiego 3
PIĄTEK, 13 maja 2005	
08.00-09.00	<i>śniadanie w miejscach zakwaterowania</i>
09.30-10.45	Otwarcie Kongresu Hala Milenium, ul. Łopuskiego 38 Występ Orkiestry Zdrojowej Otwarcie Kongresu: Henryk Bieńkowski – Prezydent UM w Kołobrzegu, Jan Golba – Prezes SGU RP, Kazimierz Tatur – Prezes Uzdrowiska Kołobrzeg S.A. Przywitanie Uczestników Kongresu przez: Stanisława Wziętka – Wojewodę Zachodniopomorskiego Mariusza Holickiego – Członka Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego
10.45-14.10	I SESJA PLENARNA Otwarcie i prowadzenie obrad sesji plenarnej XIV Kongresu Uzdrowisk Polskich Jan Golba – Prezes Zarządu Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP
10.50-11.10	1. „Główne kierunki rozwoju Kołobrzegu w ciągu dziejów” – referat z okazji 750-lecia nadania Kołobrzegowi praw miejskich – dr Hieronim Kroczyński

11.10-11.30	2. „Uzdrowisko. Tradycja i nowoczesność. Na jakim etapie jesteśmy” dr n.med. Piotr Kalmus – Towarzystwo Balneologii i Medycyny Fizykalnej
11.30-11.50	3. „Czy polskie uzdrowiska i gminy uzdrowiskowe sprostają konkurencji europejskiej. Jak rządy państw europejskich inspirują rozwój uzdrowisk” – Jan Golba – Prezes Zarządu Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP
11.50-12.10	<i>Przerwa na kawę</i>
12.10-12.30	4. „Wykorzystanie profesjonalizmu, tradycji, walorów środowiska uzdrawisk w nowoczesnych trendach rozwoju usług zdrowotnych i turystycznych” – Jolanta Sielicka – Prezes Izby Gospodarczej „Uzdrowiska Polskie”
12.30-12.50	5. „Projekt zintegrowanego programu rozwoju uzdrawisk i co dalej?” – dr Wojciech Gucma – Prezes Zarządu Unii Uzdrawisk Polskich
12.50-13.10	6. „Profesjonalizm przyszłością lecznictwa uzdrawiskowego” – Kazimierz Tatur – Prezes Zarządu „Uzdrowisko Kołobrzeg S.A.”
13.10-13.30	7. „Leczenie uzdrawiskowe w polityce Narodowego Funduszu Zdrowia. Stan obecny i perspektywy” – Jerzy Miller – Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia
13.30-14.10	Wystąpienia gości kongresowych: 1. Marek Balicki – Minister Zdrowia 2. Marek Szczepański – Wiceminister Gospodarki i Pracy 3. Jacek Socha – Minister Skarbu Państwa 4. Kazimierz Sas – Przewodniczący Międzyparlamentarnego Zespołu ds. Uzdrawisk 5. Posłowie i inni goście
14.10-14.40	Konferencja prasowa
14.40-16.10	<i>Przerwa obiadowa.</i> Hotel New Skanpol, ul. Dworcowa 10
16.10-18.00	OBRADY PANELOWE PANEL I: „Lecznictwo Uzdrawiskowe – Tradycje i Nowoczesność”

20.00	<p>Moderator: dr n. med. Piotr Kalmus – Towarzystwo Balneologii i Medycyny Fizykalnej Referat Wprowadzający: „Co jest jeszcze tradycją, a co nowoczesnością w leczeniu uzdrowiskowym” – dr Tomasz Kasiński – Sanatorium „Energetyk” Inowrocław Paniści: dr n.med. Waldemar Krupa – V-ce Przewodniczący Towarzystwa Balneologii i Medycyny Fizykalnej, dr Danuta Adamska-Czepczyńska – Naczelny Lekarz „Uzdrowsko Kołobrzeg S.A.”, lek. med. Małgorzata Ziółkowska – Dyrektor ds. Lecznictwa „Uzdrowsko Kołobrzeg S.A.”, dr med. Jerzy Szymczyk – Dyrektor ds. Medycznych Zespołu Sanatoryjno-Wczasowego „Arka Mega”, dr Wojciech Gucma – Prezes Zarządu Unii Uzdrowisk Polskich</p> <p>Dyskusja</p> <p>Uroczysta kolacja w Hotelu „Solny”, ul. Fredry 4 Występ kabaretu „Koń Polski”</p>
SOBOTA, 14 maja 2005	
08.00-09.00	<i>śniadanie w miejscach zakwaterowania</i>
09.15-11.30	<p>PANEL II: „Rola uzdrowisk w gospodarce kraju” Moderator: Elżbieta Wyrwicz – Dyrektor Departamentu Turystyki w MG Referat wprowadzający: „Wpływ uzdrowisk na rozwój gospodarczy kraju, regionu i branży turystycznej” – dr Tadeusz Burzyński – Dyrektor Instytutu Turystyki w Krakowie. Referat wprowadzający: „Czy produkt turystyczny polskich uzdrowisk ma przewagę konkurencyjną” – dr Diana Dryglas – Uniwersytet Jagielloński w Krakowie Paniści: prof.dr hab. Zdzisław Krasiński – Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości w Poznaniu, Piotr Komornicki – Burmistrz Iwonicza-Zdroju, prof. dr hab. Irena Jędrzejczyk – AWF Katowice, Tomasz Kaleta – Prezes Obiektu Hotelowo-Sanatoryjnego „Malinowy Zdrój”, Wojciech Kodłubański – Wiceprezes Polskiej Organizacji Turystycznej.</p>

11.30-11.45	<i>Przerwa kawowa</i>
11.45-13.30	PANEL III: „Uzdrowiska nadbałtyckie” Moderator: Jan Kozłowski – Marszałek Woj. Pomorskiego. Referat wprowadzający: „Konkurencyjność uzdrawisk bałtyckich” dr Edward Wiśniewski – Społeczna Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania Oddział w Kołobrzegu Referat wprowadzający: „Infrastruktura towarzysząca w uzdrawiskach nadmorskich” – Wojciech Fułek – Wiceprezydent Sopotu Paneliści: Jarosław Specjalski – Prezes Uzdrawiska Kamień Pomorski, przedstawiciel UM Kołobrzeg
13.30-15.30	<i>Przerwa obiadowa</i>
15.30-17.00	OBRADY PLENARNE XIV KONGRESU – SESJA II Prowadzenie obrad: Jolanta Sielicka – Prezes Izby Gospodarczej „Uzdrowiska Polskie, dr Wojciech Gućma – Prezes Zarządu Unii Uzdrawisk Polskich Podsumowanie Kongresu: Jan Golba – Prezes Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP Przyjęcie uchwały XIV Kongresu Uzdrawisk Polskich
19.30-20.30	zakończenie obrad Kongresu
21.00	Rejs statkami na zachód słońca. Port Jachtowy, ul. Warzelnicza 1 Biesiada piracka w Tawernie w Porcie Jachtowym, koncert zespołu szantowego
NIEDZIELA, 15 maja 2005	
08.00-09.00	<i>śniadanie w miejscach zakwaterowania</i>
10.00-12.00	zwiedzanie Kołobrzegu z przewodnikiem
12.00-13.30	kawa w salach Ratusza
14.00-15.00	obiad w miejscach zakwaterowania i wyjazd uczestników Kongresu

Biura XIV Kongresu Uzdrowisk Polskich:

Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP
ul. Piłsudskiego 35/4
33-380 Krynica-Zdrój
tel. (018) 477 74 50; fax (018) 477 74 51
e-mail: sgurp@krynica.pl

Uzdrowisko Kołobrzeg S.A.
ul. Ściegiennego 1
78-100 Kołobrzeg
tel. (094) 35 488 05; fax (094) 35 225 16
e-mail: marketing@uzdrowisko.kolobrzeg.pl